

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

3 בפברואר 2010

485

י"ט בשבט התש"ע

עמוד

374 ..... הצעת חוק בנק ישראל, התש"ע-2010.

הצעת חוק בנק ישראל, התש"ע-2010

פרק א': פרשנות

הגדרות

1. בחוק זה –

"הבנק" – בנק ישראל;

"גוף פיננסי" – כל אחד מאלה:

(1) תאגיד בנקאי ותאגיד עזר;

(2) קופת גמל או חברה מנהלת כהגדרתן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;

דבריו הסבר

חלוקת העבודה והאחריות היא זו: על הבנק המרכזי לפעול באמצעות הכלים שברשותו לשמירה על יציבות מחירים, ובכפוף לכך לסייע לממשלה בהשגת יעדים נוספים, במיוחד צמיחה ותעסוקה; ועל הממשלה לפעול באמצעות המדיניות התקציבית ושינויים מבניים תומכי תחרות, לשם השגת היעדים הריאליים, ובכלל זה צמיחה, תעסוקה ואיזון סביר במאון התשלומים.

המשבר הפיננסי העולמי שפרץ בשנת 2007 וההתמודדות עם השלכותיו המחישו את תפקידם החיוני של הבנקים המרכזיים בחתירה ליציבות פיננסית ובהבטחתה. הניסיון שנצבר מאז פרוץ המשבר מוכיח כי לבנק מרכזי עצמאי, המצויד בכלי מדיניות נאותים, שאותם הוא מוסמך להפעיל לפי שיקול דעתו הבלעדי, יש יתרון ברור גם בתחום היציבות הפיננסית, והוא יכול לשמש זרוע חיונית המסייעת ותומכת במדיניות הממשלה בתחום זה.

בצד קביעה ברורה כאמור בדבר מטרות הבנק המרכזי ומתן עצמאות לבנק – בין השאר, בקביעה ובהפעלה של כלי המדיניות – יש לבנות מנגנונים לבקרה ציבורית ופנימית, כדי להבטיח שעצמאות הבנק המרכזי תלווה באחריות, דיוחיות (accountability) ושקיפות כלפי הרשות המבצעת, הרשות המחוקקת והציבור.

לאור כל האמור, מוצע להחליף את חוק בנק ישראל, התש"ד-1954 (להלן – החוק הקיים). בחוק חדש, אשר ישקף את העקרונות הבינ-לאומיים הנהוגים לגבי בנק מרכזי.

החוק הקיים, כנוסחו בעת הגשת הצעת החוק, מובא בנספח לדברי ההסבר.

סעיף 1 על פי החוק הקיים, על הנגיד להיוועץ בוועדה המייעצת ובמועצה המייעצת ולדווח להן, אך הוא אינו חייב לקבל את עצותיהן ולפעול על פיהן. בהתאם לעקרונות החדשים מוצע כי יוקמו ועדה מוניטרית ומועצה מינהלית, כגופים בעלי סמכויות החלטה.

מבוא חוק בנק ישראל, התש"ד-1954, שיקף את התפישות שרווחו לפני למעלה מיובל שנים לגבי תפקידיו של בנק מרכזי, ונשען במידה רבה על החשיבה הכלכלית של אותה תקופה.

בשני העשורים האחרונים נערכו במדינות רבות רפורמות חשובות ומקיפות בחקיקה הנוגעת לבנקים המרכזיים, בדגש על עצמאותם, ובעיקר אי-תלותם במערכת הפוליטית, ועל יעדיהם הרצויים. בדצמבר 1997 מונתה ועדה בראשות שופט בית המשפט העליון בדימוס דב לוי, כדי לבחון את השינויים הנדרשים בחוק בנק ישראל. לאחר בחינה מעמיקה של הנושא, לרבות לימוד השוואתי של הנהוג בעולם, המליצה הוועדה על שינויים התואמים את הנורמות הבינ-לאומיות.

השינויים העיקריים שנעשו בעולם ואשר נכללו בהמלצות ועדת לוי, הם בשני תחומים: האחד, קביעה בחוק שהיעד העיקרי של הבנק המרכזי הוא שמירה על יציבות מחירים; והשני, חיזוק עצמאותו, מכוח חוק, של הבנק המרכזי בקביעת הכלים להגשמת יעדיו ובדרך הפעלתם. מחקרים עיוניים, מחד גיסא, והניסיון המעשי, מאידך גיסא, הביאו להכרה, בארץ ובעולם, שהתחזקה במהלך השנים ובפרט החל משנות השמונים של המאה העשרים, כי יציבות מחירים הכרחית לשם השגת צמיחה בת-קיימא ורמה גבוהה של השקעות ותעסוקה לאורך זמן. עוד התבססה ההכרה שמדיניות מוניטרית היא הכלי היעיל ביותר להשפעה על קצב האינפלציה ולשמירה על יציבות מחירים. נוסף על כך נמצא קשר חיובי וברור בין מידת עצמאותם של בנקים מרכזיים בעולם לבין מידת ההצלחה של מדינות רבות בהורדת האינפלציה ובשמירתה ברמה נמוכה ויציבה.

מקובל כיום בעולם, כי לבנק מרכזי, המצויד בכלי מדיניות נאותים, שאותם הוא מוסמך להפעיל לפי שיקול דעתו הבלעדי, יש יתרון ברור בהבטחת יציבות מחירים; אך הממשלה היא הקובעת את תחום היציבות המחירים.

¹ ס"ח התשס"ה, עמ' 767.

- (3) מבטח כמשמעותו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981²;
- (4) קרן להשקעות משותפות בנאמנות כהגדרתה בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994³;
- (5) מנהל תיקים כהגדרתו בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995⁴;
- (6) חבר בורסה בהתאם לתקנון הבורסה כמשמעותו בסעיף 46 לחוק ניירות ערך;
- (7) מסלוקה כהגדרתה בסעיף 50א לחוק ניירות ערך;
- (8) חברת הדואר;
- (9) גוף אחר המספק שירותים פיננסיים, שקבע הנגיד, בצו, באישור הוועדה; "הוועדה" – הוועדה המוניתרית כמשמעותה בסימן א' לפרק ד'; "הוועדה לאיתור מועמדים" – הוועדה לאיתור מועמדים שהוקמה לפי סעיף 33; "הוועדה לבדיקת מינויים" – הוועדה שהוקמה לפי סעיף 18ב לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים כאמור בסעיף 60א(ב) לחוק החברות הממשלתיות; "הוועדה לענייני שכר" – הוועדה המקצועית לענייני שכר שהוקמה לפי סעיף 77; "ועדת הביקורת" – ועדת הביקורת שמונתה לפי סעיף 23; "חברת הדואר" – החברה, כהגדרתה בחוק הדואר, התשמ"ו-1986⁵ (להלן – חוק הדואר), בנונתה את השירותים הכספיים כהגדרתם בחוק הדואר, מטעם החברה הבת כמשמעותה בסעיף 88א לחוק הדואר; "חוק הביקורת הפנימית" – חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992⁶; "חוק הבנקאות (רישוי)" – חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981⁷; "חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999⁸; "חוק החברות הממשלתיות" – חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975⁹; "חוק מבקר המדינה" – חוק מבקר המדינה [נוסח משולב], התשי"ח-1958¹⁰;

ד ב ר י ה ס ב ר

"הוועדה לאיתור מועמדים" היא הגוף שמוצע להקים לצורך הבטחת הליך מינוי תקין של חברים מקרב הציבור שיכנה בוועדה המוניתרית ובמועצה, כמפורט בסעיף 33 לחוק המוצע.

נוסף על כך מוצע להגדיר את "הוועדה לענייני שכר" שאותה מוצע להקים לצורך ברור חילוקי דעות בין שר האוצר לבין הבנק בעניין שכר העובדים, כמפורט בפרק י"ד לחוק המוצע.

לעניין גופים אלה ודרכי מינוי חבריהם, מוצע לקבוע את ההגדרות "הוועדה", "המועצה", "הוועדה לאיתור מועמדים" ו"הוועדה לבדיקת מינויים".

"הוועדה" היא הוועדה המוניתרית שמוצע להקימה לשם מילוי התפקידים המפורטים בסעיף 15 המוצע.

"המועצה" היא המועצה המינהלית שמוצע להקימה לשם מילוי התפקידים המפורטים בסעיף 20 לחוק המוצע.

² ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

³ ס"ח התשנ"ד, עמ' 308.

⁴ ס"ח התשנ"ה, עמ' 416.

⁵ ס"ח התשמ"ו, עמ' 79.

⁶ ס"ח התשנ"ב, עמ' 198.

⁷ ס"ח התשמ"א, עמ' 252.

⁸ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

⁹ ס"ח התשל"ה, עמ' 132.

¹⁰ ס"ח התשי"ח, עמ' 92.

- "חוק ניירות ערך" – חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968¹¹;
- "חוקי הבנקאות" – חוק הבנקאות (רישוי), פקודת הבנקאות, 1941¹², וחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981¹³;
- "המדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;
- "המועצה" – המועצה המינהלית כמשמעותה בסימן ב' לפקד ד';
- "מטבע" – כאמור בסעיף 1 לחוק מטבע השקל החדש, התשמ"ה-1985¹⁴;
- "מטבע חוץ" – שטרי כסף או מעות שהם הילך חוקי במדינת חוץ ואינם הילך חוקי בישראל;
- "המשנה לנגיד" – המשנה לנגיד שנתמנה לפי סעיף 8;
- "הנגיד" – נגיד הבנק שנתמנה לפי סעיף 6;
- "רשות ניירות ערך" – כמשמעותה בסעיף 2 לחוק ניירות ערך;
- "רשות פיקוח" – כל אחד מאלה, לגבי הגופים הפיננסיים המפוקחים על ידו:
- (1) הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר;
  - (2) רשות ניירות ערך;
  - (3) שר התקשורת, לעניין חברת הדואר;
- "תאגיד בנקאי" ו"תאגיד עזר" – כהגדרתם בחוק הבנקאות (רישוי).

פרק ב': בנק ישראל, מטרותיו, תפקידיו ועצמאותו

2. (א) בנק ישראל הוא תאגיד.
 (ב) לבנק יהיו ועדה מוניטרית, מועצה מינהלית ונגיד.
 (ג) מקום מושבו של הבנק יהיה בירושלים, והוא רשאי לפתוח סניפים ונציגויות בכל מקום אחר.
3. (א) מטרותיו של הבנק הן:

בנק ישראל,
 האורגנים שלו
 ומקום מושבו

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיפים מוצע לקבוע את מטרות הבנק ואת תפקידיו, וכן **3 עד 5** לקבוע מפורשות, שהבנק עצמאי בבחירת הפעולות ובהפעלת הסמכויות לשם השגת המטרות והתפקידים.

סעיף 3 לחוק הקיים קובע לאמור:

"תפקידי הבנק

3. תפקידיו של הבנק יהיו לנהל, להסדיר ולכוון את מערכת המטבע וכן להסדיר ולכוון את מערכת האשראי והבנקאות בישראל, בהתאם למדיניות הכלכלית של הממשלה ולהוראות חוק זה, על מנת לקדם באמצעים מוניטאריים –

(1) ייצוב ערכו של המטבע בישראל ומחוז לישראל;

הגדרת המונח "גוף פיננסי" כוללת את הגופים אשר הבנק יהיה רשאי לתת להם אשראי כפי שיראה לוועדה המוניטרית דרוש לשם שמירה על יציבותה של המערכת הפיננסית ופעילותה הסדירה, ואשר הבנק יהיה רשאי לדרוש לגביהם דיווחים לצורך השגת מטרות הבנק ולביצוע תפקידיו. המונח "רשות פיקוח" כולל את הרשויות המפקחות על הגופים הפיננסיים השונים שאינם תאגידים בנקאיים.

חלק מן ההגדרות האחרות דומות לאלה המצויות בחוק הקיים.

סעיף 2 סעיף 2 המוצע דומה במהותו לסעיפים 2 ו-4 בחוק הקיים, ומצוין, בין השאר, את מעמדו של הבנק כתאגיד, ועל כן כשר לכל חובה, זכות ופעולה משפטית.

¹¹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

¹² ע"ר 1941, תוס' 1, עמ' (ע) 69, (א) 85.

¹³ ס"ח התשמ"א, עמ' 258.

¹⁴ ס"ח התשמ"ה, עמ' 216.

- (1) לשמור על יציבות מחירים, וזאת כמטרה מרכזית;
- (2) לתמוך במטרות אחרות של המדיניות הכלכלית של הממשלה, במיוחד צמיחה ותעסוקה, בתנאי שלדעת הוועדה לא תהיה בכך פגיעה בהשגת יציבות המחירים לאורך זמן;
- (3) לתמוך ביציבותה של המערכת הפיננסית ובפעילותה הסדירה.
- (ב) הממשלה, בהתייעצות עם הנגיד, תקבע את תחום היציבות המחירים לעניין סעיף קטן (א)(1).
- (ג) לעניין סעיף קטן (א)(2), "יציבות מחירים לאורך זמן" – מצב שבו צופה הוועדה, על בסיס המדיניות המוניטרית שקבעה, ששיעור האינפלציה יהיה בתחום יציבות המחירים שנקבע כאמור בסעיף קטן (ב), בתוך תקופה שלא תעלה על שנתיים.
4. תפקידו של הבנק הם:
- (1) לנהל את המדיניות המוניטרית;
- (2) להחזיק את יתרות מטבע החוץ של המדינה ולנהלן;
- (3) לתמוך בפעילות הסדירה של שוק מטבע החוץ בישראל;
- (4) לשמש בנקאי של הממשלה;
- (5) להסדיר את מערכות התשלומים והסליקה במשק, במטרה להבטיח את יעילותן ויציבותן, לרבות בהתאם לחוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008¹⁵;
- (6) להנפיק מטבע, להסדיר את מערכת המזומנים במשק ולכוונה;
- (7) לקיים את הפיקוח וההסדרה של מערכת הבנקאות על פי סמכויותיו לפי חוקי הבנקאות ולפי כל דין אחר.
5. הבנק יהיה עצמאי בבחירת פעולותיו ובהפעלת סמכויותיו לשם השגת מטרותיו ולמילוי עצמאות הבנק תפקידו.

ד ב ר י ה ס ב ר

- (2) רמה גבוהה של ייצור, תעסוקה, הכנסה לאומית והשקעות הון בישראל¹⁶.
- מאחר שהמטרות המנויות בחוק הקיים עלולות מדי פעם, בטווח הקצר, לסתור זו את זו, מוצע לקבוע ששמירה על יציבות המחירים תהיה המטרה המרכזית של הבנק, כפי שנהוג כיום בפועל. את תחום יציבות המחירים תקבע הממשלה, בהתייעצות עם הנגיד. נוסף על כך על הבנק לתמוך במטרות אחרות של המדיניות הכלכלית שתקבע הממשלה, ובלבד שלא תהיה בכך פגיעה בהשגת היעד של שמירה על יציבות המחירים לאורך זמן.
- בהתאם להגדרה המוצעת, "יציבות מחירים לאורך זמן" מתקיימת כאשר הוועדה המוניטרית צופה, על בסיס המדיניות המוניטרית שקבעה, ששיעור האינפלציה יהיה בתחום יציבות המחירים שקבעה הממשלה, בתוך תקופה של שנתיים.
- קביעת השמירה על יציבות מחירים כמטרה המרכזית של הבנק נובעת, בין השאר, מהעובדה שמדיניות מוניטרית יכולה להשפיע, בראש ובראשונה, על יציבות מחירים.
- התפקידים המפורטים בסעיף 4 המוצע דומים, בעיקרם, לתפקידים המוטלים על הבנק לפי החוק הקיים, ואולם מוצע לפרט אותם ולהוסיף להם גם את התפקיד של הסדרת מערכות התשלומים והסליקה במשק. ההסדרה העיקרית של נושא זה היא בחוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008 (להלן – חוק מערכות תשלומים), וההצעה

¹⁵ ס"ח התשס"ח, עמ' 184.

פרק ג': הנגיד והמשנה לנגיד

- הנגיד 6. הנגיד ימונה בידי נשיא המדינה לפי המלצת הממשלה.
- תפקידי הנגיד 7. (א) הנגיד ינהל את הבנק ויכהן גם כיושב ראש הוועדה וכחבר המועצה.
(ב) הנגיד ישמש יועץ לממשלה בעניינים כלכליים.
- המשנה לנגיד ותפקידי 8. (א) הממשלה תמנה, לפי המלצת הנגיד, משנה לנגיד.
(ב) הנגיד יקבע את תפקידי של המשנה לנגיד.
(ג) המשנה לנגיד יהיה חבר בוועדה ובמועצה.
- מילוי מקומו של הנגיד 9. נבצר מהנגיד למלא את תפקידי או חדל הנגיד לכהן בתפקידו, ימלא המשנה לנגיד את מקומו של הנגיד ויהיה מוסמך להשתמש בסמכויותיו, כל עוד נמשכת הנבצרות או לא מונה נגיד חדש, לפי העניין.
- תקופת כהונה 10. (א) הנגיד יתמנה לתקופה של חמש שנים, וניתן לשוב ולמנותו לתקופת כהונה נוספת אחת בלבד.
(ב) המשנה לנגיד יתמנה לתקופה של חמש שנים, וניתן לשוב ולמנותו לתקופת כהונה נוספת אחת בלבד; על אף האמור, בתום שנה מכניסתו לתפקיד של נגיד חדש, תיפסק כהונתו של המשנה לנגיד אם לא הסתיימה במועד מוקדם יותר, ואולם הממשלה רשאית להחליט, לפי המלצת הנגיד, שהמשנה לנגיד ימשיך לכהן עד סוף תקופת הכהונה שלה מונה.

ד ב ר י ה ס ב ר

תפקיד משנה לנגיד

11. משנה לנגיד ימלא אותם תפקידים מתפקידי הנגיד ויהיה מוסמך באותן הסמכויות מסמכויותו שהנגיד יקבעם באישור הממשלה, ויסייע בידי הנגיד בביצוע תפקידי לפי חוק זה; בהעדרו של הנגיד ימלא את מקומו וישתמש בסמכויותיו המשנה לנגיד שייקבע על ידי הממשלה.

מוצע כי המינוי של משנה לנגיד ייעשה על פי המלצת הנגיד, ולא רק בהתייעצות עם הנגיד, זאת בשל הצורך של הנגיד לעבוד יחד עם המשנה לנגיד. כמו כן מוצע לא לכלול בחוק החדש את האפשרות למינוי של שני משנים לנגיד, שכן נראה שבמבנה הארגוני המוצע אין צורך בכך. המשנה לנגיד יהיה חבר בוועדה המוניתרית ובמועצה המינהלית. בסעיף 9 מוצע לקבוע במפורש, שמילוי מקומו של הנגיד והפעלת סמכויות הנגיד לא יהיו בכל מצב היעדרות של הנגיד, אלא רק אם נבצר מהנגיד למלא את תפקידי או אם חדל הנגיד מלכהן בתפקידו.

סעיף 10 סעיף 12 לחוק הקיים קובע:

"תקופת כהונתו של הנגיד ושל המשנה לנגיד

12. מינויים של הנגיד ושל משנה לנגיד יהיה לחמש שנים ואפשר לשוב ולמנותם; אלא שמינויו הראשון של משנה לנגיד יהיה לארבע שנים."

מוצע לקבוע שתקופת הכהונה של נגיד ושל המשנה לנגיד היא חמש שנים, ובשונה מהחוק הקיים, המאפשר

לקביעת התפקיד האמור בחוק המוצע לא באה לפגוע בהסדר שנקבע בחוק מערכות תשלומים. להשלמת רשימת התפקידים מוצע, בפסקה (7), לעגן בחוק גם את התפקידים המוטלים על הבנק בנושא הפיקוח וההסדרה של מערכת הבנקאות, הקבועים בחוקי הבנקאות, כהגדרתם בסעיף 1 המוצע. יצוין כי קיים קשר גומלין הדוק בין תפקידי ההסדרה של מערכות התשלומים והסליקה במשק ושל מערכת הבנקאות, מחד גיסא, לבין התפקיד לתמוך בפעילותה הסדירה של המערכת הפיננסית וביציבותה, מאידך גיסא.

סעיף 6 בדומה לסעיף 8 בחוק הקיים, מוצע כי הנגיד יתמנה בידי נשיא המדינה, על פי המלצת הממשלה. מינוי נגיד שלא באופן ישיר בידי הרשות המבצעת מקובל ברוב המדינות, והוא אחד מן הסממנים לעצמאותו של הבנק המרכזי.

סעיף 7 סעיף 7 המוצע דומה בעיקרו לסעיף 9 לחוק הקיים. מוצע לא לשנות מהמצב הקיים, שעל פיו הנגיד מנהל את הבנק, ולהוסיף כי הוא יהיה גם יושב ראש הוועדה המוניתרית וחבר במועצה. עוד מוצע לשמר את תפקידו של הנגיד כיועץ לממשלה בעניינים כלכליים.

סעיפים 10 ו-11 לחוק הקיים קובעים:

8 ו-9 "משנה לנגיד

10. הממשלה, תוך התייעצות עם הנגיד, תמנה משנה לנגיד או שני משנים לנגיד.

11. (א) בכל תקופת כהונתם לא יהיו הנגיד והמשנה לנגיד רשאים – איסור עיסוק אחר

(1) להיות חבר הכנסת, חבר מועצה של רשות מקומית, או להיכלל ברשימת מועמדים בבחירות לכנסת או למועצה של רשות מקומית;

(2) להיות חבר בהנהלה של חבר-בני-אדם המנהל עסקים לשם השגת רווחים;

(3) להיות חבר בהנהלה של חבר-בני-אדם הפועל שלא למטרת רווח, אם יש בכך כדי ליצור ניגוד עניינים עם מילוי תפקידו לפי חוק זה;

(4) לשמש בכל משרה אחרת או לעסוק, במישרין או בעקיפין, בעסק או בעיסוק אחר;

(5) להיות בעל מניות או בעל זכות דומה בתאגיד בנקאי או בתאגיד אחר הכפוף לפיקוח או להסדרה של הבנק על פי חוקי הבנקאות;

(6) להחזיק ניירות ערך של תאגיד הרשום בישראל וכן להחזיק בישראל כספים וניירות ערך, שלא בהתאם לכללים שקבעה הממשלה למניעת ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים¹⁶, בשינויים המחויבים; ועדת הביקורת רשאית לאשר חריגה מכך מטעמים שיירשמו.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאים הנגיד והמשנה לנגיד למלא כל אחד מהתפקידים המנויים להלן, ובלבד שאין במילוי התפקיד כדי לפגוע ביכולתם למלא את תפקידיהם לפי חוק זה או כדי לפגוע בעצמאות הבנק, במטרותיו ובתפקידי:

(1) חבר ועדה שמינתה הממשלה או הכנסת, ולגבי המשנה לנגיד – נציג הבנק ברשות ניירות ערך;

(2) בעל תפקיד הוראה אקדמי;

(3) בהסכמת הממשלה, חבר בוועדה בין-לאומית ובמוסד בין-לאומי;

ד ב ר י ה ס ב ר

אולם מותר להם –

(1) להיות נציג הממשלה או הבנק בחברה שהשליטה עליה בידי הממשלה או למלא תפקיד במוסד ציבורי או במוסד מדעי, או להתמנות ולפעול כחבר ועדה שהורכבה על ידי הממשלה או הכנסת, והכל שלא על מנת לקבל פרס;

(2) לקבל תפקיד אקדמי;

(3) להיות, בהסכמת הממשלה, חבר בוועדה בינלאומית ובמוסד בינלאומי, שלא על מנת לקבל פרס.

מוצע להחמיר לגבי עיסוקים נוספים של הנגיד ושל המשנה לנגיד. כמו כן מוצע להוסיף איסור להחזיק ניירות ערך של תאגיד הרשום בישראל ולהחזיק כספים וניירות ערך שלא בהתאם לכללים שקבעה הממשלה למניעת ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים, בשינויים המחויבים. כללים אלה מורים על העברת כספים וניירות ערך לחברת נאמנות, אשר תחזיק ותנהל אותם בדרך של "נאמנות עיוורת". כן מוצע לקבוע מפורשות, שמילוי תפקידים המותרים להם יהיה בתנאי שלא יהיה בכך

שוב ולמנותם בלא הגבלה, מוצע לקבוע שניתן למנותם לתקופת כהונה נוספת אחת בלבד. עוד מוצע כי אם מונה נגיד חדש בעת שמכהן משנה לנגיד, אשר לא מונה לפי המלצתו, יוכל הנגיד החדש, בתום שנה מכניסתו לתפקיד, להמליץ על מינוי משנה לנגיד אחר, אם תקופת כהונתו של המשנה לנגיד טרם הסתיימה.

סעיף 11 סעיף 13 לחוק הקיים קובע:

"איסור התעסקות אחרת

13. הנגיד והמשנה לנגיד חייבים להקדיש את כל שעות עבודתם לענייני הבנק ואסור להם –

(1) להיות חבר כנסת או חבר רשות מקומית;

(2) להיות בעל מניות או בעל זכות דומה אחרת במוסד בנקאי;

(3) להיות עובד ציבורי, כמשמעותו בפקודת הפרשנות, או למלא כל משרה ממשלתית או אחרת, בשכר או בלי שכר;

(4) לעסוק בכל עסק;

¹⁶ ר"פ התשס"ג, עמ' 1136.

ובלבד שהתפקיד, למעט לפי פסקה (2), אינו כרוך בקבלת שכר או גמול כלשהו; לעניין תפקיד הוראה אקדמי בשכר יחולו הכללים החלים על עובדי המדינה המועסקים בחוזה בכירים לגבי עבודה פרטית, בשינויים המחויבים; ועדת הביקורת רשאית לאשר חריגה מן הכללים האמורים, מטעמים שיירשמו.

12. שכר ותנאי שירות (א) הממשלה תקבע את השכר ואת תנאי השירות של הנגיד. (ב) השכר של המשנה לנגיד יהיה בשיעור של 90 אחוזים משכר הנגיד, ותנאי שירותו ייקבעו בידי הממשלה.
13. הפסקת כהונתו של הנגיד נשיא המדינה רשאי, לפי הצעת הממשלה, להפסיק את כהונתו של הנגיד, אם ראה שאין הוא ראוי להמשיך בכהונתו בשל אחד מאלה:
- (1) עשה מעשה שאינו הולם את מעמדו כנגיד;
  - (2) פעל בניגוד לאמור בסעיף 11;
  - (3) נבצר ממנו, דרך קבע, למלא את תפקידו.
14. הפסקת כהונתו של המשנה לנגיד הממשלה רשאית, לפי הצעת הנגיד או לאחר התייעצות עמו, להפסיק את כהונתו של המשנה לנגיד, אם ראתה שאין הוא ראוי להמשיך בכהונתו בשל אחד מאלה:
- (1) לדעת הנגיד, אינו ממלא את תפקידו כראוי;
  - (2) עשה מעשה שאינו הולם את מעמדו כמשנה לנגיד;
  - (3) פעל בניגוד לאמור בסעיף 11;
  - (4) נבצר ממנו, דרך קבע, למלא את תפקידו.

פרק ד': הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית

סימן א': הוועדה המוניתרית

15. הוועדה המוניתרית לבנק תהא ועדה מוניתרית שתפקידיה הם אלה: ותפקידיה

ד ב ר י ה ס ב ר

לכין הממשלה בשאלות עקרוניות של מדיניות הנוגעות לתפקידי הבנק, מוצע שלא לכלול בחוק, הואיל ויש בה משום פגיעה בעצמאותו של הנגיד ושל בנק ישראל. כמו כן מוצע לא לכלול בחוק החדש הוראות דומות להוראות סעיפים 16 ו-17 לחוק הקיים, שלפיהן במקרים של הפסקת כהונה בשל חילוקי דעות בין הממשלה לבין הנגיד או בשל איבוד כושר, תשולם לנגיד משכורת עד תום התקופה שלה נתמנה ולאחר מכן תשולם לו קצבה וכי במקרה כזה, זכאי הנגיד לשכר עד לתום הכהונה שלה הוא מונה.

סעיף 14 הסעיף המוצע דומה בעיקרו לסעיף 18 לחוק הקיים, אך מוצע להוסיף לעילות שבשלהן ניתן להפסיק את כהונתו של משנה לנגיד את העילה של אי-מילוי תפקידו כראוי, לדעת הנגיד.

על פי המוצע, לא ייכללו בחוק החדש הוראות הדומות להוראות סעיף 19 לחוק הקיים בדבר תשלום משכורת למשנה לנגיד עד תום תקופת הכהונה שלה נתמנה, במקרה שאיבד את הכושר לבצע את תפקידו.

סעיף 15 ברוב המדינות בעולם מקובלת הגישה הגורסת שאין להטיל את האחריות והסמכות לקביעת

כדי לפגוע בעצמאות הבנק, במטרותיו ובתפקידיו, ולא ביכולתם למלא את תפקידיהם. על עיסוק בתפקיד הוראה אקדמי בשכר יחולו הכללים החלים לעניין זה לפי התקשי"ר על עובדי המדינה המועסקים בחוזה בכירים, בשינויים המחויבים. כללים אלה קובעים, בין השאר, מגבלה על מספר שעות ההוראה האקדמיות בשבוע ואוסרים על רכישת מעמד של עובד קבוע במוסד להשכלה גבוהה עקב מתן ההרצאות.

סעיף 12 בהתאם לסעיף 14 לחוק הקיים, הממשלה קובעת את המשכורות של הנגיד ושל המשנה לנגיד. מוצע כי הממשלה תמשיך לקבוע את השכר וכן את תנאי השירות של הנגיד ואילו שכרו של המשנה לנגיד יהיה בשיעור של 90% מזה של הנגיד ושאר תנאי השירות שלו ייקבעו בידי הממשלה. הגמלאות לנגיד הבנק ולמשנהו נקבעות לפי חוק גמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון, התשכ"ט-1969.

סעיף 13 סעיף 13 המוצע דומה לסעיף 15 לחוק הקיים, אך את פסקה (1) לסעיף 15 לחוק הקיים, הקובעת שניתן להפסיק את כהונתו של נגיד בשל חילוקי דעות בינו

- (1) לקבוע את המדיניות להשגת מטרת הבנק, ובכלל זה את המדיניות המוניטרית;
- (2) לעקוב אחר ביצועה של המדיניות שנקבעה, לבחון, מפעם לפעם, את ההתפתחויות המוניטריות והכלכליות ואת ההתקדמות להשגת יעדי המדיניות, ולדון בנושאים אחרים הקשורים לכך;
- (3) להחליט על הפעולות לפי חוק זה שעל הבנק לנקוט כדי להשיג את מטרת הבנק; החלטת הוועדה על שיעור הריבית הנקבעת לצורכי המדיניות המוניטרית (להלן – שיעור הריבית). תהיה לתקופה נקובה, ובתום התקופה תחליט הוועדה אם לשנות את שיעור הריבית או להשאירו לתקופה נקובה נוספת; אין באמור כדי לגרוע מסמכות הוועדה לשנות את שיעור הריבית גם בתוך התקופה שנקבעה בהחלטה קודמת;
- (4) כל תפקיד אחר שהוטל עליה בחוק זה, לרבות בעניינים אלה: קבלת פיקדונות ומתן אשראי כאמור בסעיף 36(3) עד (5); מתן הוראות בדבר החזקת נכסים נזילים כאמור בסעיף 38; ניהול יתרות מטבע חוץ כאמור בסעיף 40; והתערבות במסחר בשוק מטבע החוץ כאמור בסעיף 53.

16. (א) הוועדה תמנה שישה חברים, והם הנגיד, שישמש יושב ראש הוועדה, המשנה לנגיד, עובד הבנק שמינה הנגיד ושלושה חברים מקרב הציבור; לא מכהן במועד כלשהו משנה לנגיד, ימנה הנגיד עובד נוסף של הבנק לחבר הוועדה עד לתחילת כהונתו של משנה לנגיד.
- (ב) כשיר להתמנות כחבר מקרב הציבור בוועדה תושב ישראל שמלאו לו עשרים וחמש שנים לפחות ושמתקיים בו אחד מאלה:
- (1) הוא בעל תואר אקדמי שלישי בכלכלה או במינהל עסקים ובעל ניסיון של חמש שנים לפחות בתחום המוניטרי, הפיננסי או המקרו-כלכלי;
  - (2) הוא בעל תואר אקדמי שני בכלכלה או במינהל עסקים ובעל ניסיון של עשר שנים לפחות בתחום המוניטרי, הפיננסי או המקרו-כלכלי.

ד ב ר י ה ס ב ר

החלטה לעניין שיעור הריבית, לרבות החלטה על השארתו על כנו בתום בתקופה, תיעשה בידי הוועדה המוניטרית. נוסף על כך מוצע להטיל על הוועדה המוניטרית תפקידים הקשורים למדיניות המוניטרית ולשאר מטרת הבנק, אשר קבועים בסעיפים שונים בחוק המוצע, ובהם אלה: קביעת העקרונות שלפיהם תיקבע הרמה הרצויה של יתרות מטבע החוץ והקווים המנחים למדיניות ההשקעות של יתרות מטבע החוץ; קביעת התנאים להעמדת אשראי לתאגידים בנקאיים ולקבלת פיקדונות מתאגידים בנקאיים; קביעת התקיימותן של הנסיבות שבהן הבנק יהיה רשאי לתת אשראי גם לגופים פיננסיים נוספים והתנאים לביצוע פעולות כאמור; אישור הוראות הנגיד לגבי נכסים נזילים שעל התאגידים הבנקאיים להחזיק; ובעניין התערבות הבנק, במקרה הצורך, במסחר בשוק מטבע החוץ.

סעיפים מוצע כי בוועדה המוניטרית יהיו שישה חברים
 16 ו-17 – הנגיד אשר יהיה יושב הראש, המשנה לנגיד, עובד בנק ישראל שימונה בידי הנגיד, ושלושה חברים מקרב הציבור, אשר ימונו בידי הממשלה על פי המלצת ועדה לאיתור מועמדים, שהרכבה ותפקידיה מפורטים בסעיפים 33 ו-34 לחוק המוצע. מוצע לקבוע כי

המדיניות של הבנק המרכזי, והבקרה על ביצוע המדיניות, על כתפי אדם אחד בלבד, אלא על ועדה בעלת סמכויות החלטה. הליך קבלת החלטות בצוות מאפשר ראייה רחבה יותר של השיקולים השונים ועמידה איתנה יותר בלחצים חיצוניים, ומחזקת את אמינות ההחלטות ואת עצמאות הבנק.

סעיף 15, התואם את הגישה הזו, הוא אחד מן השינויים המשמעותיים בחוק המוצע. על פיו, המדיניות להשגת מטרת הבנק, ובכלל זה המדיניות המוניטרית, לא תיקבע עוד בידי הנגיד לבדו, לאחר התייעצות בלבד עם בעלי תפקידים בבנק ועם ועדה מייעצת, אלא תיקבע בידי ועדה, שתורכב מבעלי תפקידים בבנק ומחברים מקרב הציבור, שבראשה יעמוד הנגיד. ועדה זו, הוועדה המוניטרית, תקבע את המדיניות להשגת מטרת הבנק המנויות בסעיף 3 המוצע, תעקוב אחר ביצועה של המדיניות, תבחן מפעם לפעם את ההתפתחויות המוניטריות ואת ההתקדמות להשגת יעדי המדיניות ותחליט על הפעולות שעל הבנק לנקוט כדי להשיג את המטרות. עוד מוצע לקבוע כי בהחלטה של הוועדה המוניטרית על שיעור הריבית, תיקבע התקופה שלגביה נקבע אותו שיעור ריבית, וכי כל

- (ג) חבר מקרב הציבור בוועדה ימונה בידי הממשלה, על פי המלצת הוועדה לאיתור מועמדים כאמור בסעיף 34 ולאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים כאמור בסעיף 35.
17. על חבר ועדה יחולו הכללים החלים על הנגיד ועל המשנה לנגיד לפי סעיף 10(א)(6).
18. (א) יושב ראש הוועדה יכנס את הוועדה שמונה פעמים בשנה לפחות; יושב ראש הוועדה יכנס ישיבה מיוחדת של הוועדה אם ביקשו זאת לפחות שני חברים, ובלבד שמספר הישיבות המיוחדות כאמור לא יעלה על שמונה בשנה.
- (ב) רוב חברי הוועדה, וביניהם הנגיד, ובהעדרו משיבת הוועדה ובהסכמתו – המשנה לנגיד, יהיה מניין חוקי בישיבותיה ובהחלטותיה.
- (ג) החלטות הוועדה יתקבלו ברוב קולות של חברי הוועדה המשתתפים בהצבעה; היו הקולות שקולים, יהיה ליושב הראש קול נוסף.
- (ד) הוועדה רשאית, במקרים מיוחדים, לקיים ישיבות באמצעות שימוש בכל אמצעי תקשורת, ובלבד שנעשה ניסיון סביר לאתר את כל חברי הוועדה כדי לקבל את הסכמתם לקיום ישיבה באופן זה, ושכל חברי הוועדה המשתתפים יכולים לשמוע זה את זה בריבזמן.
- (ה) הוועדה תקבע את סדרי עבודתה ככל שלא נקבע בחוק זה.
19. (א) הוועדה תפרסם לציבור ותמסור לממשלה (בסעיף זה – פרסום) את סיכום דיוניה והחלטותיה, הנימוקים להחלטות והתוצאות המספריות של ההצבעה עליהן; הפרסום לציבור ייעשה באתר האינטרנט של הבנק או באופן אחר שתמצא הוועדה לנכון.
- (ב) הפרסום יהיה בתוך שבועיים ממועד הדיון; על אף האמור, פרסום לגבי החלטת הוועדה על שיעור הריבית או על שימוש בכלים מוניטריים אחרים, ותמצית נימוקיה, יהיה ביום קבלת ההחלטה.

ד ב ר י ה ס ב ר

וכי הוא יכנסה לפחות שמונה פעמים בשנה, וכן יכנס ישיבה מיוחדת אם ביקשו זאת לפחות שנים מחבריה. עם זאת, מוצע להגביל את מספר הפעמים לכינוסה של ישיבה מיוחדת לשמונה פעמים בשנה. הנוהג כיום הוא שהנגיד מקיים דיונים חודשיים, והחלטות על שיעור הריבית מתקבלות פעם בחודש. על פי המוצע, החוק לא יחייב את הוועדה המוניטרית להתכנס אחת לחודש והיא תוכל לבחור את מועדי קביעת שיעור הריבית. כך המצב בארה"ב, בקנדה ואף במדינות אחרות. הניסוח המוצע מאפשר לוועדה המוניטרית להתכנס פעמים רבות יותר מן המינימום הקבוע בחוק.

מוצע לא להסתפק ברוב של חברי הוועדה המוניטרית כדי לקיים מניין חוקי, אלא לקבוע כי הרוב צריך לכלול גם את הנגיד. עם זאת, הנגיד יהיה רשאי להסכים, כי בהעדרו משיבה ייכלל המשנה לנגיד במניין החוקי הנדרש בה, ואולם במקרה כזה לא יהיה למשנה לנגיד קול נוסף כאשר הקולות יהיו שקולים.

סעיף 19 עיקרון בסיסי נוסף בחוק המוצע הוא חובת השקיפות והדיווחיות המוטלת על הבנק, כעקרון המאזן את עקרון העצמאות ומהווה מנגנון לבקרה ציבורית על מדיניות הבנק ועבודתו. בהתאם לכך, הוועדה המוניטרית תמסור לממשלה ותפרסם לציבור סיכומים

אם במועד כלשהו לא מכהן משנה לנגיד, ימנה הנגיד עובד נוסף של בנק ישראל כחבר הוועדה המוניטרית, אשר יכהן בה עד לתחילת כהונתו של משנה לנגיד.

מוצע להחיל על החברים מקרב הציבור בוועדה המוניטרית את תנאי הכשירות לכהונה של דירקטור בחברה ממשלתית הקבועים ברישה של סעיף 16 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (להלן – חוק החברות הממשלתיות), היינו – תושבות ישראליות וגיל של עשרים וחמש שנים לפחות, ואולם לאור החשיבות של מומחיות וניסיון בתחום המוניטרי או הפיננסי או המקרו-כלכלי, מוצע שלא לאמץ את דרישות ההשכלה והניסיון הקבועות בפסקאות (1) ו-(2) של סעיף 16 האמור, אלא לקבוע תנאי כשירות מיוחדים, כמפורט בסעיף 16(ב) המוצע. האיסור החל על הנגיד ועל המשנה לנגיד לגבי החזקת כספים וניירות ערך, שלא בהתאם לכללים שקבעה הממשלה למניעת ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים, בשינויים המחויבים, יחול גם על שאר חברי הוועדה המוניטרית. תנאים נוספים, שנועדו למנוע ניגודי עניינים בין כהונה כחבר הוועדה המוניטרית לבין עיסוקים וקשרים אחרים, מפורטים בסעיף 26 המוצע.

סעיף 18 מוצע לקבוע כי הסמכות לכנס את הוועדה המוניטרית תהיה בידי יושב הראש שלה

(ג) הוועדה רשאית לדחות, לתקופה של עד שישה חודשים, פרסום דבר סיכום דיון מסוים, כולו או חלקו, או פרסום תמצית נימוקיה של החלטה על שיעור הריבית או פרסום החלטה על שימוש בכלים מוניטריים אחרים, הכל אם מצאה שהפרסום באותה עת עלול לפגוע בתוצאות המדיניות המוניטרית; הוועדה רשאית להאריך את התקופה לאי-פרסום כאמור לתקופות נוספות של עד שישה חודשים כל אחת.

(ד) עם הפרסום הנדחה של סיכום הדיון, תמצית הנימוקים או ההחלטה, תפרסם הוועדה גם את הנימוקים שהביאו לדחייה.

(ה) הוועדה רשאית שלא לפרסם כאמור בסעיף קטן (א), אם מצאה שהפרסום עלול לפגוע במעמד של הבנק או של המדינה בארצות חוץ או בקשריהם עם גופים פיננסיים זרים; לענין זה, "גוף פיננסי זר" – גוף דומה לגופים המפורטים בהגדרה "גוף פיננסי" שבסעיף 1, שהתאגד מחוץ לישראל.

(ו) דחתה הוועדה פרסום או לא נתנה פרסום כאמור בסעיפים קטנים (ג) או (ה), ידווח הנגיד לשר האוצר בכתב על תוכן הדיון או ההחלטה שהפרסום על אודותיה נדחה או לא נעשה, על הנימוקים להחלטה כאמור, ועל הסיבות לדחיית הפרסום או לאי-הפרסום, הכל לפי העניין.

סימן ב': המועצה המינהלית

המועצה
המינהלית
ותפקידיה

20. (א) לבנק תהיה מועצה מינהלית שתפקידיה הם אלה:

- (1) לפקח על ההתנהלות התקינה והיעילה של הבנק;
- (2) לדון בתכנית העבודה השנתית של הבנק;
- (3) לאשר את התקציב השנתי לפעילות המינהלית של הבנק;
- (4) לאשר את הדוח הכספי השנתי של הבנק כאמור בסעיף 78;
- (5) לאשר את תנאי השכר של עובדי הבנק והשינויים שיחולו בהם, בכפוף לאמור בסעיפים 74 עד 77, לרבות התנאים הנלווים, וכן את מבנה השכר בבנק;

דבריו הסבר

במקרה שבו החליטה הוועדה המוניטרית לדחות פרסום או שלא לפרסם סיכום דיון או החלטה שלה, כאמור לעיל, היא על הנגיד לדווח בכתב לשר האוצר על תוכן הדיון או ההחלטה, ועל הסיבות להחלטה שלא לפרסמה או לדחות את פרסומה.

סעיף 20 סעיף זה מהווה אף הוא אחד מן השינויים המשמעותיים המוצעים בחוק זה, ובו מוצע כי גם נושאים הקשורים לפעילות המינהלית של הבנק, להבדיל מקביעת מדיניותו והפעולות הנדרשות לביצוע מטרתיו ותפקידי, לא ייקבעו עוד בלעדית בידי הנגיד, אלא בידי מועצה, שרוב חבריה, לרבות יושב הראש שלה, יהיו מקרב הציבור ולא מתוך הבנק.

לסעיף קטן (א) (1) עד (5)

על פי המוצע, המועצה תפקח על ההתנהלות התקינה והיעילה של הבנק. מוצע שהנהלת הבנק תגבש את תכנית העבודה של הבנק, את תקציב הבנק, את מבנה השכר בבנק וכן את תנאי השכר של עובדי הבנק והשינויים שיחולו בהם, ותביא אותם לדיון במועצה. על המועצה יהא לאשר את התקציב לפעילות המינהלית של הבנק, המורכב מתקציב

של דיונה בנושא שיעור הריבית ובנושאים אחרים, ושל החלטותיה, לרבות נימוקים ותוצאות ההצבעה. מוצע כי הנתונים לגבי תוצאות ההצבעה שיפורסמו יתייחסו לתוצאות המספריות בלא פירוט שמי, וזאת כדי להקפיד על סביבה הולמת לקיום דיון ענייני וחופשי מלחצים.

כמו כן מוצע לקבוע כי הפרסום יהיה בדרך כלל בתוך שבועיים ממועד הדיון, אך פרסום החלטה על שיעור הריבית, או על שימוש בכלי מוניטרי אחר, ייעשה מיד לאחר קבלת ההחלטה, בצירוף תמצית הנימוקים. עם זאת, בסעיף קטן (ג) מוצע לאפשר לוועדה המוניטרית, במקרים חריגים, כאשר יש, לדעתה, חשש שהפרסום באותה העת עלול לפגוע בתוצאות המדיניות המוניטרית, לדחות פרסום של סיכום דיון מסוים או של החלטה על שימוש בכלי מוניטרי או של תמצית נימוקי החלטה על שיעור ריבית. במועד הנדחה שבו אלה יפורסמו, תפרסם הוועדה המוניטרית גם את הנימוקים להחלטה על דחיית הפרסום. ואולם הוועדה המוניטרית תהיה רשאית שלא לפרסם כלל סיכום דיון מסוים או החלטה מסוימת, אם הפרסום עלול לפגוע במעמד של מדינת ישראל או של בנק ישראל בחו"ל או בקשריהם עם גופים פיננסיים בחו"ל.

- (6) למנות לבנק מבקר פנימי, לפי הצעת ועדת הביקורת; המועצה מוסמכת להפסיק את כהונת המבקר הפנימי לפי סעיף 12(א)(3) לחוק הביקורת הפנימית;
- (7) לדון ולהחליט בהמלצות ועדת הביקורת בעניינים המפורטים בסעיף 24(2) ר"ב(3);
- (8) לשמש צוות לתיקון ליקויים כמשמעותו בסעיף 21א(ב) לחוק מבקר המדינה; על אף האמור שם, בראש הצוות לתיקון ליקויים יעמוד יושב ראש המועצה;
- (9) למנות רואה חשבון מבקר לבנק ולסיים את העסקתו;
- (10) למלא כל תפקיד אחר שהוטל עליה בחוק.

(ב) המועצה תפרסם את עיקרי תכנית העבודה השנתית של הבנק ואת החלטותיה העיקריות, בהיקף ובמתכונת שתקבע וכפי שתמצא לנכון; המועצה תפרסם את התקציב השנתי לפעילות המינהלית של הבנק, המחולק לתחומי פעולה ולתכניות.

(ג) לעניין סעיף קטן (א)(7) –

(1) האמור בסעיף 6א לחוק הביקורת הפנימית לעניין הנהלת הגוף הציבורי וחבריה יחול על המועצה, לאחר קבלת המלצות ועדת הביקורת, ועל חברי המועצה, והאמור בסעיף קטן (ב) שם לעניין הממונה יחול על יושב ראש המועצה;

ד ב ר י ה ס ב ר

הפנימית, דיון בממצאי דוחות של המבקר הפנימי יתקיים בהנהלת הגוף הציבורי בתוך 45 ימים מיום הגשתו והעתק מפורטקול הדיון יועבר לממונה על מבקר הפנים. אם לא פעלה הנהלת הגוף הציבורי כאמור, רשאי כל חבר מחבריה לפנות לממונה על מבקר הפנים בכתב ולדרוש קיום הדיון. מוצע בהתאמה, שהמועצה תדון בממצאי המבקר הפנימי, ושם לא קיימה דיון כאמור, יהיה רשאי כל חבר מחבריה לפנות ליושב ראש המועצה ולדרוש קיום הדיון. על פי סעיף 21א(ב) לחוק מבקר המדינה [נוסח משולב], התשי"ח–1958 (להלן – חוק מבקר המדינה), בכל גוף מבוקר יהיה צוות לתיקון ליקויים שעליהם הצביע מבקר המדינה, שבראשו יעמוד המנהל הכללי של הגוף המבוקר או בעל התפקיד המקביל לו. מוצע כי הצוות לתיקון הליקויים בבנק יהיה המועצה וכי בראשו יעמוד יושב ראש המועצה, ולא המנהל הכללי.

על פי סעיף 7(א) לחוק הביקורת הפנימית, הממונה על מבקר הפנים מאשר את תכניות העבודה של מבקר הפנים. אף שהממונה על המבקר הפנימי בבנק הוא הנגיד, מוצע לקבוע כי המבקר הפנימי יגיש את ההצעה לתכנית עבודה לאישורה של המועצה, זאת כדי לאפשר דיון בה בגוף זה, שרוב חבריו חיצוניים לבנק, ולא בידי אדם יחיד. כמו כן מוצע להסמיך את הנגיד, יושב ראש המועצה ויושב ראש ועדת הביקורת להטיל על המבקר הפנימי משימות של ביקורת פנימית נוספות על אלה הקבועות בתכנית העבודה.

לסעיף קטן (ב)

כדי להבטיח שקיפות ובקרה ציבורית, מוצע שהמועצה תפרסם לציבור את עיקרי תכנית העבודה ואת

ההשקעות התפעוליות, מתקציב ההוצאות התפעוליות ומתקציב ההכנסות התפעוליות. הפעילות המינהלית אינה כוללת הכנסות והוצאות הנובעות מיישום החלטות של הוועדה המוניתרית לגבי הכלים המוניטריים, ממתן אשראי לתאגידים בנקאיים ולגופים פיננסיים אחרים, מניהול הנוילות במשק, מהשקעות יתרות מטבע חוץ וכדומה. כמו כן תאשר המועצה את מבנה השכר ותנאי השכר של עובדי הבנק ואת הדוחות הכספיים של הבנק.

לסעיף קטן (א)(6) עד (8)

חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב–1992 (להלן – חוק הביקורת הפנימית), חל גם על בנק ישראל. עם זאת, מכיוון שמוצע להקים לבנק מועצה, מן הראוי להתאים לכך הוראות בחוק הביקורת הפנימית. מוצע לקבוע כי המועצה תמנה את המבקר הפנימי של הבנק, לפי הצעת ועדת הביקורת, שתמונה כאמור בסעיף 23, ותהא רשאית להפסיק את כהונתו על פי סעיף 12(א)(3) לחוק הביקורת הפנימית. לעניין זה ראו גם דברי החסבר לסעיף 92.

בהתאם לסעיף 5(ג) לחוק הביקורת הפנימית, הממונה על המבקר הפנימי בבנק הוא הנגיד. מוצע לקבוע כי המבקר הפנימי יגיש דוח על ממצאיו, לא רק לנגיד, כמתחייב על פי סעיף 6א(א) לחוק הביקורת הפנימית, כי אם גם ליושב ראש המועצה וליושב ראש ועדת הביקורת. זאת בהתאמה לקבוע בסעיף 152 לחוק החברות, התשנ"ט–1999 (להלן – חוק החברות), שלפיו דוח המבקר הפנימי יוגש ליושב ראש הדיקטטוריון, ליושב ראש ועדת הביקורת ולמנהל הכללי.

מוצע לקבוע במפורש, כי על המועצה לדון ולהחליט בהמלצות ועדת הביקורת, בין השאר, לגבי ליקויים בניהול הבנק ובדרכים לתיקונם. לפי סעיף 6א לחוק הביקורת

(2) האמור בסעיף 7(א) לחוק הביקורת הפנימית לעניין הממונה יחול על המועצה לאחר קבלת המלצת ועדת הביקורת;

(3) סעיף 7(ב) לחוק הביקורת הפנימית ייקרא כאילו במקום "השר הממונה על משרד ממשלתי, יושב ראש דירקטוריון או יושב ראש של גוף הממלא תפקיד מקביל לשל דירקטוריון, וכן הממונה" נאמר "הנגיד, יושב ראש המועצה ויושב ראש ועדת הביקורת";

(4) בלי לגרוע מהאמור בסעיף 6 לחוק הביקורת הפנימית, המבקר הפנימי יגיש דין וחשבון על ממצאיו גם ליושב ראש המועצה וליושב ראש ועדת הביקורת.

21. (א) המועצה תמנה שבעה חברים, והם הנגיד, המשנה לנגיד וחמישה חברים מקרב הציבור; לא מכהן במועד כלשהו משנה לנגיד, ימנה הנגיד עובד נוסף של הבנק לחבר המועצה עד לתחילת כהונתו של משנה לנגיד.

(ב) כשיר להתמנות לחבר מקרב הציבור במועצה מי שמתקיים בו האמור בסעיף 16א לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחויבים, ובלבד שמתקיים בו התנאי שבפסקה (1) לאותו סעיף וכן אחד התנאים שבפסקה (2) שבאותו סעיף, והוא בעל מעמד בתחומים הנוגעים לעבודת המועצה ובעל ניסיון בתפקידים בכירים בתחומים כאמור.

(ג) חבר מקרב הציבור במועצה ימונה בידי הממשלה, על פי המלצת הוועדה לאיתור מועמדים כאמור בסעיף 34 ולאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים כאמור בסעיף 35.

(ד) הממשלה תקבע, בהתייעצות עם הנגיד, מי מבין החברים מקרב הציבור יכהן כיושב ראש המועצה.

22. (א) יושב ראש המועצה, ובהעדרו – ממלא מקומו, יכנס את המועצה שש פעמים בשנה לפחות; יושב ראש המועצה יכנס ישיבה מיוחדת של המועצה אם ביקשו זאת לפחות שני חברים.

(ב) רוב חברי המועצה, וביניהם היושב ראש, ובהעדרו – ממלא מקומו, וכן הנגיד או המשנה לנגיד, יהיה מניין חוקי בישיבותיה ובהחלטותיה.

(ג) החלטות המועצה יתקבלו ברוב קולות של חברי המועצה המשתתפים בהצבעה; היו הקולות שקולים, יהיה ליושב הראש קול נוסף.

ד ב ר י ה ס ב ר

ניסיון של חמש שנים לפחות בתפקיד בכיר, בלא האפשרות לסטות מהתנאים אף במקרים חריגים, בתוספת דרישה כי הם יהיו בעלי מעמד מוכר בתחומים הרלוונטיים לעבודת המועצה ובעלי ניסיון בתחומים אלה.

מוצע לקבוע כי חבר מקרב הציבור ישמש כיושב ראש המועצה המינהלית, ולא הנגיד, ואת משום שעל פי סעיף 7 המוצע, הנגיד מנהל את הבנק. עם זאת, קביעת הממשלה בדבר זהות יושב ראש המועצה תיעשה בהתייעצות עם הנגיד.

סעיף 22 מוצע לקבוע כי הסמכות לכנס את המועצה תהיה בידי יושב הראש שלה וכי הוא יכנס לפחות שש פעמים בשנה, וכן יכנס ישיבה מיוחדת אם ביקשו זאת לפחות שניים מחבריה. המועצה רשאית להחכנס פעמים רבות יותר מן המינימום הקבוע בחוק.

החלטותיה העיקריות, וכי אחת לשנה תפרסם את התקציב לפעילות המינהלית של הבנק, בחלוקה לתחומי פעולה ולתכניות.

סעיף 21 מוצע לקבוע כי המועצה תורכב מהנגיד, המשנה לנגיד, וחמישה חברים מקרב הציבור, אשר ימונו בידי הממשלה על פי המלצת ועדה לאיתור מועמדים, שהרכבה ותפקידיה מפורטים בסעיפים 33 ו-34 לחוק המוצע. אם במועד כלשהו לא מכהן משנה לנגיד, ימנה הנגיד עובד נוסף של בנק ישראל כחבר המועצה עד לתחילת כהונתו של משנה לנגיד.

מוצע להחיל על החברים מקרב הציבור במועצה את תנאי הכשירות לכהונה של יושב ראש הדירקטוריון בחברה ממשלתית לפי הקבוע ברישה לסעיף 24(ג) לחוק החברות הממשלתיות, דהיינו – יידרשו הן השכלה אקדמית והן

(ד) חברי המועצה מקרב הציבור יקבעו מי מביניהם יהיה ממלא יושב ראש המועצה לעניין סעיפים קטנים (א) ו-(ב).

(ה) המועצה רשאית, במקרים מיוחדים, לקיים ישיבות באמצעות שימוש בכל אמצעי תקשורת, ובלבד שנעשה ניסיון סביר לאתר את כל חברי המועצה כדי לקבל את הסכמתם לקיום ישיבה באופן זה, ושכל חברי המועצה המשתתפים יכולים לשמוע זה את זה בזמן.

(ו) המועצה תקבע את סדרי עבודתה ככל שלא נקבעו בחוק זה.

סימן ג': ועדת ביקורת

ועדת ביקורת 23. (א) המועצה תמנה מבין חבריה מקרב הציבור ועדת ביקורת שמספר חבריה לא יפחת משלושה; יושב ראש המועצה לא יהיה חבר בוועדת הביקורת.

(ב) ועדת הביקורת תבחר מבין חבריה את יושב ראש ועדת הביקורת.

(ג) החלטות ועדת הביקורת לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר או מחמת פגם במינויו או בהמשך כהונתו.

תפקידי ועדת הביקורת 24. ועדת הביקורת –

(1) תמליץ למועצה, לאחר התייעצות עם הנגיד, על מועמד לתפקיד המבקר הפנימי של הבנק;

(2) תדון בתכנית העבודה השנתית של המבקר הפנימי, ותמליץ למועצה על התקציב ותקן כוח האדם הנכון לביצועה;

(3) תעמוד על ליקויים בניהול הבנק ותציע למועצה דרכים לתיקונם; לשם כך תדון ועדת הביקורת, בין השאר, בדוחות ביקורת של מבקר המדינה, בדוחות הביקורת של המבקר הפנימי של הבנק, בדוחות רואה החשבון המבקר של הבנק, תערוך מעקב אחר ביצוע תכנית העבודה של המבקר הפנימי, וכן תדון בנושאים שיובאו לפניה בידי המועצה או בידי הנגיד; דיון כאמור יתקיים בהתייעצות, בין השאר, עם המבקר הפנימי או עם רואה החשבון המבקר, לפי העניין.

ד ב ר י ה ס ב ר

תמליץ למועצה על מינוי מועמד לתפקיד המבקר הפנימי של הבנק, וזאת לאחר התייעצות עם הנגיד (סעיף 24(1)). לאחר שתדון בתכנית העבודה השנתית של המבקר הפנימי, תמליץ ועדת הביקורת למועצה על התקציב ותקן כוח האדם לביצועה של תכנית העבודה (סעיף 24(2)). תפקידיה של ועדת הביקורת, על פי סעיף 24(3) המוצע, מבוססים, בין השאר, על הקבוע בחוק החברות.

מוצע כי רוב של חברי ועדת הביקורת לא יספיק כדי לקיים מניין חוקי, וכי הרוב צריך לכלול גם את יושב ראש ועדת הביקורת.

מוצע לקבוע כי המבקר הפנימי יקבל הודעות על קיום ישיבות ועדת הביקורת, יהיה רשאי להשתתף בהן, ודיון בדוחות שלו יתקיים בנוכחותו, וכי רואה החשבון המבקר יקבל הודעה על קיום ישיבה של ועדת הביקורת הדנה בנושא הנוגע לביקורת הדוחות הכספיים של הבנק, ויהיה רשאי להשתתף בה. ועדת הביקורת תכונס לבקשתו של המבקר הפנימי, לשם דיון בנושא שפירט בבקשתו.

על פי המוצע, לא יהיה די ברוב של חברי המועצה כדי לקיים מניין חוקי, אלא הרוב צריך לכלול גם את יושב הראש, וכן את הנגיד או המשנה לנגיד.

עם זאת, כדי שלא לפגוע בעבודתה הסדירה של המועצה, מוצע להסמיך את החברים מקרב הציבור במועצה למנות מביניהם ממלא מקום ליושב הראש. ממלא המקום יהיה רשאי לכנס את המועצה בהעדרו של יושב הראש, ונוכחותו כחלק מרוב חברי המועצה, בהעדר יושב הראש, תאפשר קיומו של מניין חוקי בישיבות המועצה ובהחלטותיה. דעתו של ממלא המקום במקרה של דעות שקולות לא תכריע.

סעיפים מוצע לקבוע כי לבנק תהיה ועדת ביקורת 23 עד 25 בת לפחות שלושה חברים מבין חברי המועצה. הואיל ומדובר בוועדה שתכליתה לעמוד על ליקויים בניהול הבנק, הוועדה תכלול רק חברים מקרב הציבור ויושב ראש המועצה לא יהיה חבר ועדת הביקורת, בדומה לקבוע בחוק החברות. מוצע כי ועדת הביקורת

25. (א) רוב חברי ועדת הביקורת, וביניהם היושב ראש, יהיה מניין חוקי בישיבותיה ובהחלטותיה.
- (ב) החלטותיה של ועדת הביקורת יתקבלו ברוב קולות של חבריה המשתתפים בהצבעה; היו הקולות שקולים, יהיה ליושב הראש קול נוסף.
- (ג) ועדת הביקורת רשאית, במקרים מיוחדים, לקיים ישיבות באמצעות שימוש בכל אמצעי תקשורת, ובלבד שנעשה ניסיון סביר לאתר את כל חברי ועדת הביקורת כדי לקבל את הסכמתם לקיום ישיבה באופן זה, ושכל החברים המשתתפים יכולים לשמוע זה את זה ברובזמן.
- (ד) המבקר הפנימי יקבל הודעות על קיום ישיבות ועדת הביקורת ויהיה רשאי להשתתף בהן; המבקר הפנימי יהיה נוכח בדיוני הוועדה על דוחות שערך.
- (ה) המבקר הפנימי רשאי לבקש מיושב ראש ועדת הביקורת לכנס את ועדת הביקורת לדיון בנושא שפירט בבקשתו, ויושב הראש יכנסה בתוך זמן סביר ממועד הבקשה.
- (ו) הודעה על קיום ישיבה של ועדת הביקורת שבה עולה נושא הנוגע לביקורת הדוחות הכספיים של הבנק תומצא לרואה החשבון המבקר של הבנק, והוא יהיה רשאי להשתתף בה.

סימן ד': הוראות משותפות לוועדה המוניטרית ולמועצה המינהלית

26. לא ימונה ולא יכהן אדם כחבר מקרב הציבור בוועדה או במועצה (להלן – התפקיד) – סייגים לכהונה
- (1) מי שהוא חבר הכנסת, חבר מועצה של רשות מקומית, או מי שנכלל ברשימת מועמדים בבחירות לכנסת או למועצה של רשות מקומית;
- (2) מי שהוא עובד הבנק, מועסק בשירות הבנק, עובד המדינה, עובד תאגיד שהוקם לפי דין, ועובד או דירקטור בחברה ממשלתית או בחברת בת ממשלתית כהגדרתן בחוק החברות הממשלתיות;
- (3) מי שהוא עובד או נושא משרה בגוף פיננסי, או בעל עניין בגוף פיננסי; לעניין זה, "נושא משרה" ו"בעל עניין" – כהגדרתם בחוק החברות;
- (4) מי שעסקיו או עיסוקיו עלולים ליצור ניגוד עניינים עם התפקיד;
- (5) מי שיש לו זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה;
- (6) מי שהורשע בעבירה שמפאת חומרתה, מהותה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן בתפקיד;
- (7) מי שפסול לכהן כדירקטור בחברה על פי חוק החברות או על פי כל דין אחר;
- (8) מי שאינו יכול להקדיש את הזמן הראוי לביצוע התפקיד.
27. החלטות הוועדה והמועצה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר בהן או מחמת פגם במינויו או בהמשך כהונתו. שמירת תוקף החלטות

ד ב ר י ה ס ב ר

החברות הממשלתיות לעניין מינוי של דירקטורים בחברה ממשלתית ולסייגים הקבועים בחוק החברות לעניין מינוי דירקטור חיצוני בחברה ציבורית.

בסעיף 28 מוצע לקבוע כי החברים מקרב הציבור בוועדה ובמועצה ימונו לתקופת כהונה של ארבע שנים וכי יהיה ניתן למנותם רק לתקופת כהונה נוספת אחת.

סעיפים בסעיפים אלה מוצעות הוראות המשותפות לוועדה המוניטרית ולמועצה המינהלית, שחלקן הן הוראות המקובלות בחקיקה לגבי ועדות ומועצות המוקמות בחוק.

בסעיף 26 מוצע לקבוע סייגים לכהונה ולמניעת ניגוד עניינים, הדומים בעיקרם לסייגים הקבועים בסעיף 17 לחוק

28. תקופת כהונה
הפסקת כהונה
- (א) חבר מקרב הציבור בוועדה ובמועצה ימונה לתקופת כהונה של ארבע שנים, וניתן לשוב ולמנותו לתקופת כהונה נוספת אחת בלבד.
- (ב) הממשלה רשאית להפסיק את כהונתו של חבר מקרב הציבור בוועדה או במועצה, אם ראתה שאין הוא ראוי להמשיך בכהונתו בשל אחד מאלה:
- (1) עשה מעשה שאינו הולם את מעמדו כמכהן בתפקיד;
  - (2) פעל בניגוד להוראות סעיף 29 או התקיים בו סייג כאמור בסעיף 26;
  - (3) נבצר ממנו, דרך קבע, למלא את תפקידו;
- הממשלה לא תחליט על הפסקת כהונה לפי סעיף קטן זה אלא לאחר התייעצות, לגבי חבר הוועדה ולגבי יושב ראש המועצה – עם הנגיד, ולגבי חבר המועצה – עם יושב ראש המועצה.
- (ג) נעדר חבר מקרב הציבור מארבע ישיבות רצופות של הוועדה או של המועצה, או משש ישיבות של הוועדה או של המועצה בתוך שנים עשר חודשים רצופים, תיפסק כהונתו בוועדה או במועצה, לפי העניין, אלא אם כן מצא יושב ראש הוועדה או יושב ראש המועצה, לפי העניין, שהיתה סיבה מוצדקת להיעדרותו.
29. חבר ועדה או חבר מועצה, שעלול להיות לו ניגוד עניינים לגבי נושא העומד לדיון בוועדה או במועצה, יודיע על כך לוועדה או למועצה, לפי העניין, ולא ישתתף בדיון ובהצבעה באותו עניין.
30. חבר הוועדה וחבר המועצה רשאים לקבל מידע המצוי בבנק, הדרוש להם לצורך מילוי תפקידם; פנייה לקבלת מידע כאמור תהיה אל הנגיד או אל עובד הבנק שהוא הסמיך לכך.
31. הממשלה, לפי הצעת שר האוצר ובהתייעצות עם הנגיד, תקבע את הגמול וההוצאות שישולמו לחברים מקרב הציבור בוועדה ובמועצה; הגמול וההוצאות ייכללו בתקציב הבנק.
32. דין החברים מקרב הציבור בוועדה ובמועצה כדין עובדי הבנק, לעניין חיקוקים אלה:
- (1) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979¹⁷;
  - (2) חוק העונשין, התשל"ז-1977¹⁸ – לעניין ההוראות הנוגעות לעובדי הציבור;

ד ב ר י ה ס ב ר

תפקידיו, באמצעות פנייה אל הנגיד או אל עובד הבנק שהנגיד הסמיכו לכך.

מוצע לקבוע, בסעיף 31, כי לחברים מקרב הציבור בוועדה ובמועצה ישולמו גמול והוצאות כפי שתקבע הממשלה, לפי הצעת שר האוצר ובהתייעצות עם הנגיד, וכי הבנק יישא בתשלומים אלה.

על עובדי בנק ישראל כעובדי ציבור או כעובדי תאגיד שהוקם על פי חוק מוטלות, מחד גיסא, הגבלות שונות מכוח חוקים שונים, ומאידך גיסא – מוחלות עליהם הגנות או חסינויות שונות. בסעיף 32 מוצע לקבוע כי על החברים מקרב הציבור בוועדה ובמועצה יחולו חוקים מסוימים החלים על עובדי בנק ישראל.

כדי להבטיח את עצמאות שיקול הדעת של החברים מקרב הציבור, מוצע להגביל את העילות להפסקת כהונתו של חבר מקרב הציבור בוועדה או במועצה, רק למקרים של עשיית מעשה שאינו הולם את מעמדו כחבר כאמור, השתתפותו בדיון ובהצבעה למרות היותו במצב של ניגוד עניינים, וקיום תנאי הפוסלו לכהונה כאמור בסעיף 26. כמו כן מוצע לקבוע כי הפסקת כהונה של חבר מקרב הציבור בוועדה וכן הפסקת כהונתו של יושב ראש המועצה תיעשה בהתייעצות עם הנגיד, ואילו הפסקת כהונתו של חבר מקרב הציבור במועצה תיעשה בהתייעצות עם יושב ראש המועצה.

בסעיף 30 מוצע לקבוע כי חבר בוועדה ובמועצה רשאי לקבל מידע המצוי בבנק הדרוש לו לצורך ביצוע

¹⁷ ס"ח התש"ם, עמ' 2.

¹⁸ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

¹⁹ ס"ח התשי"ט, עמ' 190.

- (3) חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959¹⁹;
- (4) פקודת הניזקין [נוסח חדש]²⁰;
- (5) צו הראיות (קביעת עובדי ציבור), התשמ"ג-1982²¹;
- (6) חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969²².

סימן ה': הוועדה לאיתור מועמדים

33. (א) תוקם ועדה לאיתור מועמדים לכהונה כחברים מקרב הציבור בוועדה ובמועצה, ואלה חבריה:

ועדה לאיתור
חברים מקרב
הציבור בוועדה
ובמועצה

- (1) יושב ראש הוועדה לאיתור מועמדים, אשר ימונה בידי היועץ המשפטי לממשלה, והוא כשיר לכהן כשופט של בית משפט מחוזי, ויכול שיהיה מי שיהיה כשופט או מי שפרש מתפקידו בשירות המדינה או בשירות הציבורי;
- (2) שני נציגי ציבור שתמנה הממשלה לפי הצעת שר האוצר, בהתייעצות עם יושב ראש הוועדה לאיתור מועמדים, שהם אנשי משק וכלכלה או אנשי סגל אקדמי בכיר במוסדות להשכלה גבוהה, או מי שהיו אנשי סגל כאמור.
- (ב) נוסף על תנאי הכשירות האמורים בסעיף קטן (א), כשיר להתמנות לחבר הוועדה לאיתור מועמדים מי שמתקיים בו האמור בסעיף 24(ג) לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחויבים, ושלא מתקיים בו סייג כאמור בסעיף 26, בשינויים המחויבים.
- (ג) חבר הוועדה לאיתור מועמדים ימונה לתקופה של חמש שנים וניתן למנותו לתקופות כהונה נוספות; תמה תקופת כהונתו של חבר הוועדה לאיתור מועמדים, ימשיך לכהן כל עוד לא מונה חבר אחר במקומו.
- (ד) הממשלה רשאית להפסיק את כהונתו של חבר הוועדה לאיתור מועמדים אם ראתה שאין הוא ראוי להמשיך בכהונתו כאמור בפסקאות (1) עד (3) בסעיף 28(ב); הממשלה לא תחליט כאמור לגבי יושב ראש הוועדה אלא לאחר התייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה.
- (ה) הוראות סעיף 27 יחולו לגבי החלטות הוועדה לאיתור מועמדים, והוראות סעיף 29 יחולו על חבריה, בשינויים המחויבים.

34. (א) הוועדה לאיתור מועמדים תמליץ לממשלה, לאחר התייעצות עם הנגיד, על המועמדים לכהונה כחברים מקרב הציבור בוועדה או במועצה, כאמור בסעיפים 16(ג) או 21(ג), לפי העניין, לאחר שבחנה את כשירותם על פי האמור בסעיפים 16(ב) או 21(ב), לפי העניין, ולפי סעיף 26, ואת התאמתם לתפקיד, בשים לב בין השאר לצרכיה המיוחדים של הוועדה או המועצה, לפי העניין.

ד ב ר י ה ס ב ר

מועמדים ראויים. על פי המוצע, היועץ המשפטי לממשלה ימנה את יושב ראש הוועדה לאיתור מועמדים, והחברים האחרים יהיו שני נציגי ציבור שהם אנשי משק וכלכלה או אנשי סגל אקדמי בכיר, בעבר או בהווה, במוסדות להשכלה גבוהה, שימונו בידי הממשלה לפי הצעת שר האוצר בהתייעצות עם יושב ראש הוועדה. מוצע לקבוע כי חברי הוועדה ימונו לתקופה של חמש שנים ולא להגביל את מספר הפעמים שבהן יהיה ניתן למנותם לתקופות כהונה

סעיפים כדי להבטיח את קיומו של הליך מינוי תקין 33 עד 35 של חברים מקרב הציבור בוועדה המוניטרית או במועצה המינהלית, שיהיה מבוסס על שיקולים ענייניים הקשורים לבנך והתאמתם של המועמדים לכהן בתפקידים אלה, מוצע להקים ועדה ציבורית לאיתור מועמדים מתאימים, שתבחן את המועמדים לתפקידים כאמור, בלא השפעה של מגמות פוליטיות ומחויבויות אישיות, ותמליץ לממשלה, לאחר התייעצות עם הנגיד, על

²⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש, מס' 10, עמ' 266.

²¹ ק"ת התשמ"ג, עמ' 228.

²² ס"ח התשכ"ט, עמ' 103.

(ב) הוועדה לאיתור מועמדים תקבע את סדרי עבודתה, לרבות את הדרכים לאיתור מועמדים ולהגשת מועמדות לכהונה בתפקיד.

(ג) המניין החוקי לשיבות הוועדה לאיתור מועמדים יהיה היושב ראש וחבר נוסף.

(ד) החלטות הוועדה לאיתור מועמדים יתקבלו ברוב קולות של חבריה המשתתפים בהצבעה; היו הקולות שקולים, יהיה ליושב הראש קול נוסף.

(ה) הממשלה, לפי הצעת שר האוצר, תקבע הוראות בדבר תשלום גמול והוצאות לחברי הוועדה לאיתור מועמדים, שישולמו מאוצר המדינה.

35. (א) חבר מקרב הציבור בוועדה או במועצה יתמנה לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים לעניין קיומם של תנאי הכשירות לפי סעיפים 16(ב) או 21(ב), לפי העניין, והסייגים לפי סעיף 26; הוועדה לבדיקת מינויים תתייעץ עם הנגיד.

(ב) חבר הוועדה לאיתור מועמדים יתמנה לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים.

(ג) החליטה הוועדה לבדיקת מינויים שלא להמליץ על מועמד לכהונה מהכהונות האמורות בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) משום שהתקיים בו סייג כאמור בסעיף 26, לא ימונה המועמד לכהונה.

פרק ה': הפעולות לביצוע תפקידי הבנק

36. לשם השגת מטרתו ומילוי תפקידיו, יהיה הבנק רשאי –

(1) להוציא ניירות ערך של הבנק, ובלבד שהוצאה של ניירות ערך מסוג חדש לתקופה שאינה עולה על שלושה עשר חודשים טעונה התייעצות עם שר האוצר, והוצאה של ניירות ערך מכל סוג לתקופה העולה על שלושה עשר חודשים טעונה את הסכמת;

(2) לעשות, בבורסה או בשוק מוסדר אחר או מחוץ להם, פעולה או עסקה מסוג כלשהו המקובלת בשוקי ההון, הכספים ומטבע החוץ, לרבות בשוקי הנכסים הנגזרים, והכל – לגבי ניירות ערך, מטבע, זהב או כל נכס או מכשיר אחר המקובל בשווקים אלה;

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף המוצע מפורטות פעולות שהבנק רשאי לבצע לצורך ביצוע תפקידיו ולהשגת מטרתו, וביניהן הנפקת ניירות ערך, פעולות שונות בשוקי ההון, הכספים ומטבע חוץ, מתן אשראי לתאגידים בנקאיים וקבלת פיקדונות מתאגידים בנקאיים.

לעניין סמכויותיו של בנק ישראל לפעול בשוקי ההון, הכספים ומטבע החוץ לשם ביצוע המדיניות המוניטרית שקבע וביצוע שאר יעדי הבנק, בצד סמכויותיה של הממשלה, באמצעות משרד האוצר, לפעול בשווקים אלה במטרה לנהל את החוב הממשלתי ואת הפעילות הפיסקלית של הממשלה, מוצע להבחין, לגבי הוצאה של ניירות ערך של הבנק, בין ניירות ערך מסוג חדש שתוקפם אינו עולה על שלושה עשר חודשים לבין ניירות ערך מכל סוג, שתוקפם עולה על שלושה עשר חודשים. מוצע לקבוע כי לגבי הסוג הראשון תידרש התייעצות עם שר האוצר, וכי לגבי הסוג השני תידרש הסכמתו (פסקה (1)). לעניין הסמכות להנפיק נייר ערך, מוצע לתקן את ההגדרה "נייר ערך" בחוק ניירות ערך ולהוציא נייר ערך שהנפיק בנק ישראל מהגדרה זו, בדומה לנייר ערך שמוציאה המדינה. כך מוצע גם לקבוע כי מכירה או רכישה בשוק המשוני

נוספות. התשלום לחברי הוועדה לאיתור מועמדים ייקבע בידי הממשלה, לפי הצעת שר האוצר, וישולם מאוצר המדינה.

מוצע כי מינוי של מועמד שהמליצה עליו הוועדה לאיתור מועמדים לכהונת חבר מקרב הציבור בוועדה המוניטרית או במועצה המינהלית ייעשה בהתייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים הפועלת לפי חוק החברות הממשלתיות, בהתאמות הקבועות בו לגבי בדיקת מינויים בגופים שאינם חברות ממשלתיות.

סעיף 36 החוק הקיים מפרט את הכלים העומדים לרשות הבנק, וקובע כי הפעלת חלקם, ובהם הוצאת ניירות ערך של הבנק לפי סעיף 47 לחוק הקיים, מתן הוראות לגבי נכסים נזילים שעל התאגידים הבנקאיים להחזיק לפי סעיף 49 לחוק הקיים, ולגבי תקרות לאשראי לפי סעיף 53 לחוק הקיים, טעונה את אישור הממשלה.

כחלק מעקרונות העצמאות של הבנק המרכזי, כדי לאפשר לו לבצע את תפקידיו ולהשיג את מטרתו, יש לתת לו גמישות בבחירת כלי המדיניות ולהקנות לו שיקול דעת מרבי בהפעלת הכלים, בלא תלות במערכת הפוליטית.

ובלבד שקנייה או מכירה של איגרות חוב שהוציאה ממשלת ישראל שמועד פירעון עולה על שלושה עשר חודשים מיום הקנייה או המכירה, לפי העניין, למעט עסקאות מכר חוזר באיגרות חוב כאמור, תיעשה בהתייעצות עם שר האוצר, ובאופן שלא תיפגע מהותית יכולת גיוס החוב המקומי למימון פעילות הממשלה;

(3) לקבל פיקדונות מתאגידים בנקאיים, בתנאים שקבעה הוועדה;

(4) לתת אשראי לתאגידים בנקאיים בתנאים שקבעה הוועדה, לרבות לגבי סוג הביטחונות הנדרשים והיקפם ולרבות תנאים שיוטלו על התאגידים הבנקאיים לגבי פעולותיהם, ובכלל זה שיעור הריבית ותשלומים אחרים שהם רשאים לקבל מלקוחותיהם; על אף האמור, בנסיבות מיוחדות שבהן קיים, לדעת הוועדה, חשש ממשי ליציבותה של המערכת הפיננסית או לפעילותה הסדירה, תהא הוועדה רשאית לקבוע תנאים שונים מהתנאים בנסיבות רגילות;

(5) בנסיבות מיוחדות, שבהן קיים, לדעת הוועדה, חשש ממשי ליציבותה של המערכת הפיננסית או לפעילותה הסדירה – לתת אשראי גם לגופים פיננסיים שאינם תאגידים בנקאיים, בתנאים שתקבע הוועדה, לרבות תנאים כאמור בפסקה (4), בשינויים המחויבים, ובכפוף לקבלת מלוא המידע הדרוש לבנק במועדים ובאופן שתקבע הוועדה; היה הגוף הפיננסי מפקוח בידי רשות פיקוח, תתייעץ הוועדה עם ראש רשות הפיקוח;

(6) לעשות כל פעולה אחרת שתיראה לבנק דרושה, ובלבד שנתקבל אישור הוועדה לסוג הפעולה כאמור; סבר הנגיד שיש מקום לפעולה כאמור בנסיבות של דחיפות מיוחדת, יהיה רשאי הנגיד להורות על הפעולה וידווח לוועדה על כך סמוך לאחר ביצועה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפי שיקול דעתו, הן מכל רשות מוסמכת המפקחת על גוף פיננסי כלשהו, והן מהגופים הפיננסיים עצמם, ככל שלא ניתן לקבל את אותו מידע באמצעות הרשות המוסמכת. יודגש כי אין במתן הסמכות האמורה כדי לחייב את בנק ישראל להפעילה, וכי ההערכה לגבי ההשפעה הצפויה על יציבות המערכת הפיננסית או פעילותה הסדירה, כמו גם ההחלטה על אי-נקיטת פעולה או נקיטת פעולה, סוג הפעולה והתנאים הנלווים לה, לרבות לעניין ביטחונות, שיעור הריבית, תנאי החזר והצעדים שעל הגופים הפיננסיים לנקוט, הן בשיקול דעתו הבלעדי של הבנק (פסקה 5).

בחוק הקיים יש רשימה מצומצמת יחסית של פעולות כאמור שהבנק רשאי לבצע, ואולם הואיל ואין אפשרות לצפות מראש את הצורך שעשוי להתעורר בשימוש בכלים חדשים ובפעולות הנדרשות לצורך השגת מטרותיו של הבנק ולשם מילוי תפקידיו לפי החוק, מוצע, בפסקה (6), לקבוע הוראה כללית, המאפשרת לבנק לבצע כל פעולה שתיראה לו דרושה כדי להשיג את מטרותיו ולמלא את תפקידיו. המשבר הפיננסי העולמי שפרץ ב-2007 הוכיח בצורה מוחשית את הצורך בקביעה כללית מסוג זה. על פי המוצע, על הוועדה המוניתרית לאשר מראש סוג פעולה שאינו כלול בפסקאות (1) עד (5), ואולם אם סבר הנגיד שיש לבצע פעולה מסוימת כאמור ולא ניתן לקבל את

של איגרות חוב שהנפיקה הממשלה, שמועד פירעון עולה על שלושה עשר חודשים מיום הקנייה או המכירה, תיעשה לאחר התייעצות עם שר האוצר, ובאופן שלא תיפגע מהותית יכולתה של הממשלה לגייס חוב בישראל (פסקה 2).

מוצע לקבוע כי הוועדה המוניתרית תקבע את התנאים לקבלת פיקדונות מתאגידים בנקאיים (פסקה 3) וכן את התנאים למתן אשראי לתאגידים בנקאיים, לרבות סוג והיקף הביטחונות שהם יידרשו להעמיד לשם כך, ותנאים שיוטלו לגבי פעולות התאגידים הבנקאיים ובכלל זה הריבית והתשלומים האחרים שהם רשאים לגבות מלקוחותיהם. מוצע לקבוע במפורש כי הוועדה המוניתרית תהא רשאית לקבוע תנאים מיוחדים ושונים מהרגיל, לרבות לגבי ביטחונות, בנסיבות שבהן קיים לדעתה חשש ממשי ליציבותה של המערכת הפיננסית או לפעילותה הסדירה (פסקה 4).

חידוש נוסף בחוק המוצע הוא הקביעה המפורשת המעניקה לבנק ישראל את הסמכות לשמש מלווה של מוצא אחרון גם לגבי גופים פיננסיים שאינם תאגידים בנקאיים, וזאת לאחר התייעצות עם ראש הרשות המפקחת על פי חוק על הגוף הפיננסי הרלוונטי. לצורך השימוש בסמכות זו יש להבטיח כי הבנק יקבל את כל המידע הדרוש לו

(א) שועבדו ניירות ערך כנגד מתן אשראי בידי הבנק כאמור בפרק זה, יהיה כוחו של השעבוד יפה כלפי נושים אחרים של המשעבד ויראו אותו כשעבוד קבוע, ובלבד שניירות הערך רשומים לזכות הבנק אצל מתווך פיננסי כהגדרתו בסעיף 50א לחוק ניירות ערך.

(ב) על אף הוראות סעיף 19(ב) לחוק המשכון, התשכ"ז-1967²³ (בסעיף זה – חוק המשכון), לא יממש הבנק שעבוד של ניירות ערך שנעשה כערוכה למתן אשראי כאמור בפרק זה, לפי סעיף 17(3) לחוק המשכון, אלא לאחר שמסר הודעה על כוונתו לעשות כן, שני ימי עסקים מראש, למשעבד ולכל אדם שזכותו עלולה להיפגע מן המימוש; ואולם רשאי הבנק לממש שעבוד כאמור בלא מסירת הודעה מראש אם לדעת הנגיד או מי שהוא הסמיך לכך מבין עובדי הבנק, עיכוב במימוש השעבוד עלול לפגוע באופן משמעותי ביכולת לפרוע את ההתחייבות המובטחת באמצעות מימוש השעבוד, ובלבד שהבנק ימסור הודעה על המימוש סמוך לאחר ביצוע, למשעבד ולכל אדם שזכותו עלולה להיפגע מן המימוש.

(ג) לעניין החובה ליתן הודעה לפי סעיף זה, העברה של ניירות הערך המשועבדים לבנק לחשבון בבעלותו הבלעדית של הבנק לא תיחשב כמימוש.

(ד) הוראות סעיף זה יחולו גם לעניין זכות בנייר ערך, וכן לעניין חשבון של ניירות ערך, על ניירות הערך שבו כפי שיהיו מפעם לפעם.

(ה) הוראות סעיף זה יחולו על אף הוראות כל דין, לרבות פקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983²⁴, חוק המשכון וחוק החברות, ואולם אין בהן כדי לגרוע מזכותו של הבנק לפעול לעניין שעבוד ניירות ערך ומימושו בהתאם להוראות כל דין אחר.

ד ב ר י ה ס ב ר

בידיו. מאחר שלמשכון מופקד יש תוקף כלפי נושים אחרים בהתאם לחוק המשכון, מוצע להקנות לו תוקף כאמור גם במקרה זה. יצוין כי בהתאם לחוק המשכון, הבנק מוסמך לממש את השעבוד על ניירות הערך בדרך של מימוש עצמי, קרי במכירה בדרך מקובלת בשוק שבו נמכרים נכסים מאותו סוג.

על פי סעיף 19(ב) לחוק המשכון, מי שמבקש לממש בעצמו משכון ניירות ערך צריך לתת לחייב ולכל אדם שזכותו עלולה להיפגע מן המימוש הודעה במועד סביר מראש על הצעדים שהוא עומד לנקוט למימוש המשכון. מוצע להסמיך את הבנק לממש את השעבוד שניתן לו, בדרך הקבועה בחוק המשכון, לאחר שמסר למשעבד ולכל אדם שזכותו עלולה להיפגע מן המימוש הודעה על כוונתו לעשות כן, שני ימי עסקים מראש. עם זאת מוצע לאפשר לבנק לממש את השעבוד באופן מיידי ובלא מתן הודעה מראש אם עיכוב במימוש השעבוד עלול לפגוע באופן משמעותי ביכולת לפרוע את ההתחייבות המובטחת באמצעות מימוש השעבוד. במקרה כזה הודעה על המימוש תינתן למשעבד ולכל אדם שזכותו עלולה להיפגע מן המימוש סמוך לאחר מכן.

בהוראת המעבר המוצעת בסעיף 99(ז) יישמרו זכויותיהם של נושים שנרכשו לפני תחילת החוק.

אישור הוועדה טרם ביצועה, יהיה הנגיד מוסמך להורות על ביצוע הפעולה. במקרה כזה, ידווח הנגיד לוועדה על ביצוע הפעולה סמוך לאחר ביצועה.

סעיף 37 בהתאם למוצע בסעיף 43(5) ו-5), הבנק יהיה רשאי לתת אשראי לתאגידים בנקאיים, ובנסיבות מיוחדות גם לגופים פיננסיים אחרים. ברוב המקרים הביטחונות הניתנים כנגד האשראי שמעמיד הבנק הם ניירות ערך. מוצע להעניק לשעבוד ניירות ערך שניתן כנגד מתן אשראי בידי הבנק, והמשמש ערובה להתחייבות של מקבל האשראי כלפי הבנק, תוקף כלפי נושים אחרים של המשעבד ועדיפות על פני שעבדים לטובת צדדים שלישיים, אף אם השעבוד לטובת הבנק לא נרשם או לא הופקד לפי הוראות פקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983, או חוק המשכון, התשכ"ז-1967 (להלן – חוק המשכון). זאת בתנאי שניירות הערך המשועבדים רשומים לזכותו של הבנק אצל מתווך פיננסי, כגון חבר בורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ או מסלקת הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. הוראה דומה קיימת בסעיף 50א לחוק ניירות ערך לגבי ניירות ערך הניתנים כביטחונות למסלקות הבורסה. רישום כאמור מקנה לבנק שליטה על ניירות הערך, לרבות יכולת למכרם. לאור שליטת הבנק בניירות הערך, ניתן לראות את ניירות הערך כאילו הופקדו

²³ ס"ח התשכ"ז, עמ' 48.

²⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 37, התשמ"ג, עמ' 761.

“הוראות הנזילות” – הוראות שניתנו לפי סעיף קטן (ב);

“נכסים נזילים” – נכסים שהנגיד, באישור הוועדה, קבע בהוראות הנזילות.

(ב) הנגיד, באישור הוועדה, רשאי להורות לכלל התאגידים הבנקאיים או לסוג מהם, להחזיק נכסים נזילים בשיעור ולפי הרכב שיורה, ולקבוע את השיעור האמור כאחוז מסך כל ההתחייבויות של התאגיד הבנקאי בפיקדונות או מסך כל נכסיו או משניהם, או בכל דרך אחרת, וכן להורות על שיעורים שונים לפי סוגי הפיקדונות או הנכסים שיוגדרו לעניין זה.

(ג) הנגיד רשאי להורות כי התחייבות מסוימת של תאגיד בנקאי תיחשב כפיקדון לעניין הוראות הנזילות.

(ד) לא תשולם ריבית לתאגידים בנקאיים על הנכסים הנזילים או על חלק מהם, המחוזקים בבנק, אלא אם כן נקבע אחרת בהוראות הנזילות, ובשיעור שנקבע כאמור.

(ה) תאגיד בנקאי יגיש לבנק, לפי דרישת הנגיד ובמועדים שיורה, דוח על התחייבויותיו ונכסיו ככל הדרוש לחישוב סכום הנכסים הנזילים שעליו להחזיק, ועל הנכסים הנזילים שהוא מחזיק בפועל.

(ו) לא החזיק תאגיד בנקאי נכסים נזילים בהתאם להוראות הנזילות, יהא חייב בתשלום ריבית לבנק, בשיעור שנקבע בהוראות הנזילות, על ההפרש שבין סך כל הנכסים הנזילים שאותו תאגיד היה חייב להחזיק, לבין סך כל הנכסים הנזילים שהחזיק לכל תקופה שבה היה הפרש כאמור.

(ז) הנגיד רשאי, באישור הוועדה, להורות לתאגיד בנקאי כאמור בסעיף קטן (ו), כי התאגיד יפסיק ליתן אשראי, להשקיע השקעות, או לחלק רווחים לבעלי המניות שלו, או כי פעולות כאמור יבוצעו בהגבלות, והכל כפי שהנגיד יפרט בהוראה ולמשך תקופה שיקבע בה.

39. (א) לשם השגת מטרתו וביצוע תפקידיו רשאי הנגיד או עובד הבנק שהנגיד הסמיך לכך לדרוש מגוף פיננסי מידע הדרוש לו לגבי סוגי עסקאות או סוגי בני אדם כפי שיקבע הנגיד, באישור הוועדה, בצו; לא יידרש מידע מגוף פיננסי אלא אם כן המידע לא נמסר לנגיד או לעובד הבנק מאת רשות הפיקוח המפקחת על הגוף הפיננסי בתוך זמן סביר לאחר שנתבקשה לכך או שהגוף הפיננסי אינו מפקח בידי רשות הפיקוח.

ד ב ר י ה ס ב ר

חשוב בתכנון המדיניות של הבנק ובביצועה, ומהווה כלי עזר מרכזי בהשגת היעדים ובביצוע התפקידים המוטלים על הבנק על פי החוק. נוכח האמור, מוצע, בסעיף קטן (א), להקנות לבנק סמכות לדרוש מהגופים הפיננסיים מידע לגבי סוגי עסקאות או סוגי בני אדם, הנחוץ לבנק לצורך השגת מטרתו וביצוע תפקידיו, הכל כפי שיקבע הנגיד, באישור הוועדה המוניטרית, בצו. זאת אם המידע לא התקבל מרשויות הפיקוח – רשות ניירות ערך, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר ושר התקשורת – בתוך זמן סביר מהמועד שבו התבקש המידע, או אם הגוף הפיננסי אינו מפקח. הכוונה היא שלא להעמיס על הגופים הפיננסיים דיווחים נוספים על אלה שהם חייבים בהם, אם הרשויות המפקחות מוכנות ויכולות להעביר לבנק את המידע הנחוץ לו.

סעיף 38 סעיף זה חוזר בעיקרו על הוראות הפרק התשיעי (סעיפים 49 עד 52) בחוק הקיים, בשינוי שהוראות הנגיד בדבר נכסים נזילים שעל התאגידים הבנקאיים להחזיק, ובדבר שיעור הריבית שישלם תאגיד בנקאי שלא החזיק נכסים נזילים לפי ההוראות, יינתנו באישורה של הוועדה המוניטרית, במקום ההתייעצות עם הוועדה המייעצת ואישור הממשלה שקבוע בחוק הקיים. שינוי זה מוצע לשם חזיון העצמאות של הבנק ועקב השינויים המוצעים בכל הקשור לביטול הוועדה המייעצת ולכינונה של הוועדה המוניטרית. שינוי מוצע נוסף הוא שהכלל יהיה כי לא תשולם ריבית לתאגידים בנקאיים על יתרותיהם המחוזקות בבנק, וכי הנגיד, באישור הוועדה המוניטרית, רשאי לקבוע אחרת.

סעיף 39 מערך דיווח מהגופים הפיננסיים, במישרין או באמצעות רשויות הפיקוח, מהווה אמצעי

(ב) לשם השגת מטרות הבנק וביצוע תפקידיו, רשאי הנגיד, באישור הוועדה, לקבוע בצו כי סוגי בני אדם שייקבעו בצו, ימסרו מידע כמפורט בצו הדרוש למעקב אחר התפתחויות בשוק מטבע החוץ בישראל, לרבות מידע הנוגע לאלה:

(1) עסקאות של תושב ישראל במטבע חוץ, בנייר ערך חוץ, ובמקרקעין המצויים מחוץ לישראל;

(2) עסקאות של תושב ישראל עם תושב חוץ, בישראל או מחוץ לישראל, ועסקאות של תושב ישראל בחוץ לארץ;

(3) עסקאות של תושב חוץ בישראל, למעט עסקאות שדרכם של תיירים לעשותן, או לגבי נכס בישראל, לרבות עסקאות במטבע ישראלי;

(4) החזקה של מטבע חוץ ושל נייר ערך חוץ, בידי תושב ישראל, וכן החזקה של מקרקעין מחוץ לישראל בידי תושב ישראל;

(5) הוצאת נכס מישראל והכנסה לישראל של מטבע ישראלי או של זכות למטבע ישראלי.

(ג) בצו כאמור בסעיף קטן (ב) ייקבעו, בין השאר –

(1) הגדרות למונחים "נייר ערך חוץ", "עסקה", "תושב חוץ" ו"תושב ישראל", לענין הצו;

(2) דרכי מסירת המידע ומועדיה.

(ד) לשם השגת מטרות הבנק וביצוע תפקידיו, רשאי הנגיד או עובד הבנק שהנגיד הסמיך לכך לדרוש מכל גוף פיננסי למסור כל מידע כאמור בסעיף קטן (א) וכן לדרוש מכל אדם למסור כל מידע נוסף הנוגע לעסקאות כאמור בסעיף קטן (ב). אם קבלת המידע נחוצה להבנת תהליך או עסקה מהותיים למשק.

פרק ו': ניהול יתרות מטבע חוץ

40. ניהול יתרות מטבע החוץ של המדינה (א) הוועדה, באישור שר האוצר, רשאית לשנות את העקרונות שעל פיהם יחליט הנגיד על הרמה הרצויה של יתרות מטבע החוץ לטווח הארוך.

(ב) הוועדה, בהתייעצות עם שר האוצר, תתווה את הקווים המנחים למדיניות ההשקעות של יתרות מטבע החוץ.

ד ב ר י ה ס ב ר

פנימית של הבנק. בסעיף קטן (א) מוצע כי לוועדה המוניטרית תהיה סמכות לשנות את העקרונות שעל פיהם תיקבע הרמה הרצויה של יתרות מטבע החוץ לטווח הארוך, וכי שינויים בעקרונות כאמור, להבדיל משינויים בסכום או בכמות היתרות, ייעשו באישור שר האוצר.

בסעיף קטן (ב) מוצע כי הוועדה המוניטרית, בהתייעצות עם שר האוצר, תקבע את הקווים המנחים למדיניות ההשקעות הכללית של יתרות מטבע החוץ. חובת ההתייעצות עם שר האוצר אינה מתייחסת לניהול השוטף של היתרות.

בסעיף 95(ב) להצעה מוצע לבטל את חוק הפיקוח על המטבע, התשל"ח-1978. לצורך השגת מטרות הבנק וביצוע תפקידיו, מוצע בסעיפים קטנים (ב) עד (ד) להסמיך את הנגיד, באישור הוועדה המוניטרית, לקבוע בצו חובה למסור מידע שיקרו מעקב אחר התפתחויות בשוק מטבע החוץ בישראל. בעניינים ספציפיים, כאשר קבלת המידע נחוצה להבנת תהליך או עסקה מהותיים למשק, מוצע כי הנגיד או עובד הבנק שהנגיד הסמיך לכך יוכל להורות לאדם למסור מידע נוסף הנוגע לעסקאות מהסוגים המפורטים בסעיף.

סעיף 40 לסעיפים קטנים (א) ו-(ב)

העקרונות שעל פיהם נקבעת הרמה הרצויה של יתרות מטבע החוץ נקבעים כיום בידי ועדת השקעות

(ג) הוועדה תמסור לשר האוצר, בתוך שלושה חודשים מתום כל מחצית שנה, דוח בדבר ניהול יתרות מטבע החוץ במהלך מחצית השנה שנתיימה, במתכונת שתוסכם ביניהם.

(ד) הוועדה תפרסם לציבור, בתוך שלושה חודשים מתום כל שנה, דוח בדבר הסוגים העיקריים של המטבעות ושל ניירות הערך המרכיבים את יתרות מטבע החוץ לתום השנה שנתיימה, באופן שלא יהיה בו כדי לפגוע בניהול התקין של יתרות מטבע החוץ; הפרסום יהיה באתר האינטרנט של הבנק או כפי שהוועדה תמצא לנכון.

פרק ז': שטרות ומעות

41. (א) הבנק רשאי להוציא ולחזור ולהוציא מטבע.
(ב) מטבע שהוציא הבנק יהא הילך חוקי בישראל כדי הסכום הנקוב בו.
42. (א) הנגיד, באישור המועצה והממשלה, יקבע את ערכם הנקוב של שטרי הכסף שיוצאו, צורתם, תוכם ושאר פרטיהם; שטרי הכסף יישאו את חותם חתימתו של הנגיד.
(ב) הנגיד יקבע, באישור המועצה והממשלה, את ערכן הנקוב של המעות שיוצאו, תרכובתן, משקלן, תבניתן ושאר פרטיהן.
43. (א) הוציא הבנק מטבע שהנגיד, באישור המועצה והממשלה, הכריז עליו כעל מטבע זיכרון או מטבע מיוחד, או הוציא הבנק לציבור פריטים נומיסמטיים שהם הילך חוקי בישראל, לא ייתן אותם הבנק למטרת שיווקם, אלא לחברה ששר האוצר ימנה לכך בהסכמת הנגיד.
(ב) הוראות סעיף 42(ב) יחולו לגבי מטבעות ופריטים נומיסמטיים כאמור בסעיף קטן (א).
- (ג) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי למנוע מהבנק לשמור לעצמו מטבעות זיכרון, מטבעות מיוחדים או פריטים נומיסמטיים, או לתתם במתנה למי שימצא לנכון.
44. (א) שום אדם זולת הבנק לא יוציא ולא יפיץ שטרי כסף, מעות, מסמך או כל דבר אחר, אשר הנגיד קבע כי הם עשויים להיות תחליף מטבע.
(ב) תחליף מטבע שהוצא בניגוד להוראות סעיף קטן (א), רשאי הנגיד להחרימו.

ד ב ר י ה ס ב ר

לשר האוצר פעמיים בשנה על ניהול יתרות מטבע החוץ, וכי היא תפרסם פעם בשנה דוח לגבי הסוגים העיקריים של המטבעות ושל ניירות הערך שבהם הושקעו יתרות מטבע החוץ.

סעיפים ההוראות המוצעות בסעיפים אלה מסדירות **41 עד 47** הוצאת שטרות ומעות בידי הבנק. הוראות אלה דומות בעיקרן להוראות סעיפים 27 עד 35 בחוק הקיים, אם כי מוצעים כמה שינויים. סוג אחד של שינויים הוא ביטול הצורך באישור הממשלה לפעולות שונות הכרוכות בהוצאת מטבע וכן ביטול הצורך באישור הממשלה וועדת הכספים של הכנסת לביטול מטבע. על רקע ביטולה של המועצה המייעצת וכינונה של מועצה מינהלית בעלת סמכויות החלטה, הוחלפה חובת ההתייעצות של הנגיד במועצה המייעצת בדרישה לאישור של המועצה. סוג אחר של שינויים הוא ביטול החובה שבסעיף 33 בחוק הקיים לתת לכל אדם שירותי פריטה, והחלפתה במתן סמכות לנגיד, באישור המועצה, לקבוע בכללים את השירותים שיתן הבנק ואת תנאיהם, לרבות

לסעיף קטן (ג)

סעיף 37 לחוק הקיים קובע כך:

"הגבלה על עסקאות במטבע חוץ

37. עסקאות במטבע חוץ ייעשו על ידי הבנק רק עם הממשלה, הסוכנות היהודית לא"י, הקרן הקיימת לישראל, קרן היסוד בע"מ, תאגיד בנקאי, בנק או מוסד כספי מחוץ לישראל, מוסד כספי בינלאומי או עם ממשלה זרה."

מוצע לא להגביל את הבנק בסוגי הפעולות במטבע חוץ שהוא רשאי לבצע ובגופים שאתם הוא רשאי לבצע, כדי לאפשר לבנק את הגמישות הנדרשת בניהול היתרות. אין במתן סמכויות אלה כדי לפגוע בעיקרון המנחה את הבנק, כמקובל בבנקים מרכזיים, ולפיו על ניהול היתרות להיעשות באופן שמרני וברמת סיכון נמוכה יחסית.

לסעיפים קטנים (ד) ו-(ה)

כחלק מהבקרה הציבורית על פעילותו של הבנק ועל פי עקרון השקיפות, מוצע לקבוע כי הוועדה המוניתרית תדווח

- ביטול והחלפה של שטרי כסף ומעות
45. (א) הנגיד רשאי להורות בצו כי שטרי הכסף והמעות המצוינים בצו יחדלו מלהיות הילך חוקי בישראל (בסעיף זה – צו ביטול).
- (ב) המוסר לבנק, או למי שהנגיד קבע בצו ביטול, שטרי כסף או מעות שצו הביטול ניתן לגביהם, בתוך תקופה שנקבעה בצו הביטול, יהיה זכאי לקבל תמורתם הילך חוקי שווה ערך; הנגיד רשאי לקבוע בצו הביטול עמלה לעניין זה.
- (ג) לא יהיה בצו ביטול כדי לגרוע מכל חיקוק הקובע את יחידת המטבע או את חלוקתה.
- (ד) משניתן צו ביטול, כל אימת שיש לשלם במזומנים סכום שלא ניתן לשלמו אלא בשימוש בשטר כסף או במעה שצו הביטול ניתן לגביהם, יעוגל הסכום לסכום הקרוב שניתן לשלמו בהילך חוקי, וסכום שניתן לעגלו כך כלפי מעלה או כלפי מטה – יעוגל כלפי מעלה.
- (ה) בצו ביטול ניתן לקבוע כי הוראות סעיף קטן (ד) יחולו גם לעניין תשלום שלא במזומנים ולעניין רישום, דרך חובה או לפי ברירת המשלם או הרושם.
46. (ו) הנגיד רשאי לקבוע בכללים הוראות בדבר הוצאתו מן המחזור של מטבע שנפגם אגב שימוש או שנשמד, ובדבר החלפתו של מטבע כאמור לפי תנאים שיקבע בכללים, לרבות עמלה שגיבה הבנק בשל ההחלפה.
47. הנגיד, באישור המועצה, רשאי לקבוע בכללים אילו שירותים ייתן הבנק ביחס למטבע, לאילו גופים ובאילו תנאים, וכן עמלות שגיבה הבנק בשל שירותים אלה.
47. הנגיד, באישור המועצה, רשאי לקבוע כללים הדרושים להפעלתה הסדירה של מערכת המטבע, לרבות כללים –
- (1) המאפשרים אספקה למשק של מטבע באיכות נאותה, באופן רציף ותקין;
- (2) המחייבים את התאגידים הבנקאיים ואת חברת הדואר לנקוט פעולות שייקבעו בכללים לצורך החלפה של שטרי כסף או מעות שבמחזור, כדי למנוע או להפסיק שימוש במטבע מזויף הנמצא במחזור, כדי להחליפם בהילך חוקי חדש שהונפק, או לצורך אחר הקשור למערכת המטבע במשק, לרבות כדי להבטיח איכות נאותה של שטרי הכסף או המעות.

פרק ח': פעולות בנקאיות של הבנק

48. (א) הבנק יהיה הבנקאי היחיד של הממשלה לעניין פעילותה הבנקאית במטבע הממשלה של ישראל; לעניין זה, "פעילות בנקאית" – עיסוק מכל סוג שהוא המותר לתאגיד בנקאי לפי חוק הבנקאות (רישוי).

ד ב ר י ה ס ב ר

כי מטבע ייחשב מטבע זיכרון או מטבע מיוחד אם הוכרז ככזה על ידי הנגיד באישור המועצה והממשלה, וששיווק המטבעות ייעשה בידי חברה ששר האוצר ימנה לכך בהסכמת הנגיד.

מוצע לא לכלול בחוק החדש את הוראת סעיף 35 לחוק הקיים, המחייבת מתן דוח על עליית אמצעי תשלום. דוח זה התייתר עם המעבר, החל מראשית שנות התשעים של המאה העשרים, למשטר של יעדי אינפלציה, אשר הוביל ליציבות מחירים. הדיווחים השונים המוטלים על הבנק מפורטים בפרק י"א לחוק המוצע.

סעיף 48 על פי סעיף 57(א) לחוק הקיים, "הבנק יהיה בישראל הבנקאי והסוכן הפיסקלי היחיד של

העמלות שייגבו בעדם (סעיף 46). כמו כן מוצע להסמיך את הנגיד, באישור המועצה, לקבוע כללים בדבר הפעלה סדירה של מערכת המטבע, כללים המאפשרים אספקת מטבע באיכות נאותה למשק, כאמור בסעיף 47(1) המוצע, וכן כללים המכוונים למערכת הבנקאית ולחברת הדואר כאמור בסעיף 47(2) המוצע.

על פי סעיף 2 לחוק בנק ישראל (תיקון מס' 21), התשס"ז-2007, לאחר שהחברה הממשלתית למדליות ולמטבעות בע"מ הופרטה, שיווק המטבעות מבוצע באופן בלעדי בידי החברה הישראלית למדליות ולמטבעות בע"מ, במשך שש השנים שלאחר מועד ההפרטה, היינו שש שנים מיום כ' באייר התשס"ח (25 במאי 2008). בסעיף 43 מוצע

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הממשלה רשאית, על פי הסכמה בינה לבין הבנק, לקבל שירותים מתאגידים בנקאיים או מגופים פיננסיים אחרים, וזאת רק לשם ניהול החוב והפעילות הפיסקלית של הממשלה.

(ג) התשלומים שתשלם הממשלה לבנק בעבור שירותים שיינתנו לה לפי סעיף קטן (א), שיעור הריבית שישלם הבנק לממשלה על פיקדונותיה בבנק ושיעור הריבית שתשלם הממשלה לבנק על יתרות חובה, ייקבעו בהסכמה בין הבנק לבין הממשלה.

(ד) מדיניות הממשלה בעניין קבלת הלוואות והוצאת ניירות ערך תיקבע בהתייעצות עם הנגיד או מי שהוא הסמיך לכך; התייעצות כאמור תיערך אחת לרבעון לפחות.

(ה) הנהלת מילווה המדינה שהוצאו בישראל על פי חוק שחוקק לפני פרסומו של חוק זה תהיה בידי הבנק, אם אין הוראה אחרת בחוק לגבי מילווה מסוים.

49. (א) הבנק לא ייתן לממשלה הלוואה למימון הוצאותיה, לרבות בדרך של רכישה של הלוואות לממשלה איגרות חוב שמנפיקה הממשלה בעת הנפקתן.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הבנק רשאי לתת לממשלה, על פי בקשתה –

(1) מקדמה ארעית לצורך גישור זמני על פערים בתזרים המזומנים של הממשלה בביצוע התקציב, ובלבד שסכום המקדמה הארעית לא יעלה, בכל עת, על 10 מיליארד שקלים חדשים ושהיא לא תינתן במשך יותר מ-150 ימים בשנה; הסכום האמור יעודכן ב-1 בינואר של כל שנה, החל מ"ט בטבת התשע"ג (1 בינואר 2013) בהתאם לשיעור השינוי בין המדר שפורסם בחודש דצמבר בשנה שקדמה למועד העדכון לבין המדר שפורסם בחודש דצמבר בשנה קודם לכן.

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף 57(ד) לחוק הקיים נקבע, כי "הממשלה לא תקבל הלוואות ולא תוציא ניירות ערך אלא לאחר התייעצות עם הנגיד". מוצע לעגן בחוק את הנוהג הקיים לעניין הוראה זו ולקבוע כי הממשלה תתייעץ עם הבנק, לפחות פעם ברבעון, לגבי מדיניותה בעניין קבלת הלוואות והוצאת ניירות ערך.

סעיף 57(ג) לחוק הקיים קובע כי "הנהלת מילווה המדינה תהיה בידי הבנק, אם אין הוראה אחרת בחוק לגבי מילווה מסויים". בנק ישראל מנהל את כלל המילווה שהונפקו בישראל במטבע ישראלי, למעט המילווה שהוצאו לפי חוק מילווה המדינה, התשל"ט-1979. המילווה לפי החוק האמור הם מילווה סחירים ומילווה המוצאים לקופות גמל לקצבה, וניהולם הועבר מהבנק למשרד האוצר על פי תיקון משנת 2005 לאותו חוק. מילווה המדינה המנוהלים כיום בידי הבנק הם מילווה חובה ומילווה למוכ"ז, שהוצאו לפני שנים רבות, מילווה שהוצאו לפי חוק מילווה חברות ביטוח, התשכ"ב-1962, ומילווה המוצאים על פי חוק מילווה קצר מועד, התשמ"ד-1984. מוצע לקבוע כי הבנק ימשיך לנהל את מילווה המדינה המנוהלים על ידו כיום, אם יוצא מילווה מדינה חדש, הבנק לא ינהל אלא אם כן ייקבע כך במפורש בחוק שעל פיו הוא יוצא.

סעיף 49 סעיף זה חוזר על עקרון יסוד הקבוע בסעיף 45 לחוק הקיים, האוסר על בנק ישראל לתת לממשלה הלוואות למימון הוצאותיה. בסעיף קטן (א) מוצע להבהיר כי אם הבנק ירכוש איגרות חוב שמנפיקה

הממשלה, תפקידו של סוכן פיסקלי הוא להנפיק ניירות ערך בעבור אחר. זה כמה שנים שהבנק אינו מנפיק עוד ניירות ערך בעבור הממשלה, לפיכך מוצע לבטל את תפקידו זה של הבנק. מאחר שהחשיבות להיותו של בנק ישראל בנקאי יחיד היא בפעילות במטבע ישראלי, ולא דווקא בפעילות בישראל, מוצע להגביל את תפקידו של בנק ישראל כבנקאי יחיד של הממשלה לפעילות במטבע ישראלי ולבטל את המגבלה הגיאוגרפית. עוד מוצע להבהיר כי "פעילות בנקאית" היא כל עיסוק המותר לתאגיד בנקאי לפי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, כלומר הן פעילות בנקאית "מסורתית", כגון ניהול פיקדונות והמרת מטבע חוץ, הן פעילות פיננסית, כגון עסקאות בנכסים נגזרים.

לצורך ניהול החוב והתקציב, יש מצבים שבהם קבלת שירותים מתאגידים בנקאיים או מגופים פיננסיים, ולא מבנק ישראל, תהיה יעילה יותר לממשלה. מוצע לאפשר זאת, בהתאם להסכמה בין הממשלה לבין הבנק. סיכום ראשון של הסכמה כאמור יגובש במקביל להשלמת הליכי החקיקה של החוק המוצע בכנסת.

מוצע לקבוע שהתשלומים שתשלם הממשלה לבנק ישראל בעבור שירותים שיינתנו לה ושיעור הריבית שישלם הבנק לממשלה על פיקדונותיה בבנק, וכן שיעור הריבית שתשלם הממשלה על יתרות חובה בבנק, ייקבעו בהסכמה בין הבנק לבין הממשלה. בהוראת מעבר בסעיף 99(ח) מוצע לקבוע שכל עוד לא יוסכם אחרת, ימשיכו לחול ההסדרים הנוהגים כיום בין הבנק לממשלה בעניינים אלה.

(2) הלוואה לשם החזר חובות הממשלה לבנק שנוצרו על פי דין, למעט חובות על פי פסקה (1); תנאי הלוואה ומועדי פירעונה ייקבעו בהסכם בין הבנק לבין הממשלה, בהתבסס על תנאי השוק.

ניהול חשבונות 50. (א) הבנק רשאי לנהל חשבונות בעבור תאגידיים בנקאיים וגופים פיננסיים אחרים, וכן לפי החלטת הנגיד באישור הוועדה, בעבור בנקים מרכזיים, רשויות מוניטריות ובנקים זרים, והכל בתנאים שיקבע הנגיד, לרבות גביית עמלות ניהול או עמלות אחרות. (ב) חשבון בבנק יכול שינוהל במטבע ישראלי או במטבע חוץ, כפי שיקבע הנגיד.

פרק ט': פעילות המשק במטבע חוץ

איסור עסקאות 51. (א) הממשלה, לפי הצעת שר האוצר ובהתייעצות עם הנגיד, רשאית לקבוע בצו כי עסקאות כאמור בפסקאות (1) עד (5) בסעיף 39(ב), כולן או חלקן, יהיו אסורות.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לבטל את החריג לאיסור מתן הלוואות לממשלה, הקבוע בסעיף 45(ב) (2) לחוק הקיים, המתייחס למתן הלוואה בדרך של רכישת איגרות חוב שהנפיקה הממשלה לשם מימון עודף הוצאותיה על הכנסותיה במטבע חוץ, שכן אין לו הצדקה. בהתאם לכך לא ייכללו בחוק החדש גם הוראות סעיפים 45(ג) ו-45(ד) לחוק הקיים, הקשורים לחריג זה.

לגבי החריג שבסעיף 45(ב) (3) לחוק הקיים, שעניינו הלוואה המיועדת למחזור את חובות העבר של הממשלה לבנק, מוצע להבהיר שתנאי הלוואות ומועדי הפירעון יתבססו על תנאי השוק; זאת כדי למנוע סכסוך מלאכותי של החוב הפנימי של הממשלה, מחד גיסא, או שלשום יתר מתקציב המדינה, מאידך גיסא.

סעיף 50 בחוק הקיים אין התייחסות כללית לכך שתאגידיים בנקאיים ינהלו חשבונות בבנק ישראל. סעיף 48 לחוק הקיים קובע רק כי הבנק רשאי לקבל פיקדונות מתאגידיים בנקאיים.

מוצע לקבוע, באופן כללי, כי בנק ישראל רשאי לנהל חשבונות בעבור תאגידיים בנקאיים, אם במטבע ישראלי ואם במטבע חוץ, ולא רק פיקדונות. כן מוצע לקבוע כי הבנק רשאי לנהל חשבונות כאמור גם בעבור גופים פיננסיים שאינם תאגידיים בנקאיים. בדומה להוראות הקיימות בחלק מחקיקות של בנקים מרכזיים בעולם, מוצע לאפשר ניהול חשבונות בבנק גם לבנקים מרכזיים או לרשויות מוניטריות. נוסף על כך, לעתים נוצר צורך בניהול חשבון לבנק זה כגון בטרטוריה שבה נהוג המטבע הישראלי כמטבע במחזור, דוגמת שטחי האחריות האזרחית הפלסטינית. מוצע להסמיך את הבנק לנהל חשבונות לגופים כאמור, הכל לפי החלטת הנגיד. החשבונות יתנהלו על פי כללים שיקבע הנגיד, לרבות בעניין גביית עמלות.

סעיפים מכווח סעיף 40 לחוק הקיים, העבירה הממשלה 51, 52 בשנת 1978 את סמכויותיה בעניין הפיקוח על מטבע חוץ לבנק ישראל, אשר פעל מאז בעניין זה 95-ו(ב) לפי חוק הפיקוח על המטבע, התשל"ח-1978. החוק האמור הטיל הגבלות על פעולות ועסקאות במטבע חוץ, ואולם החל מינואר 2003 הוסרו כל ההגבלות, והשקל

הממשלה בעת ההנפקה, תיחשב הרכישה כמתן הלוואה של הבנק לממשלה.

סעיף 45(ב) לחוק הקיים קובע חריגים לעיקרון האמור, כלהלן:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) הבנק רשאי לתת לממשלה, לפי בקשתה –

(1) מקדמה ארעית לצורך גישור זמני על פערים בתורים המזומנים של הממשלה בביצוע התקציב (להלן – מקדמה ארעית), ובלבד שסך כל המקדמה הארעית לא יעלה, בכל עת, על 1.6% מסך כל התקציב השנתי הרגיל לאותה עת, ואולם בשתי תקופות במהלך שנת הכספים, לפי בחירת הממשלה, שכל אחת מהן לא תארך יותר מ־30 ימים, יכול שסך כל המקדמה הארעית יגיע עד ל־3.2% מסך כל התקציב השנתי הרגיל לאותה עת;

(2) הלוואה בדרך של רכישת איגרות חוב שהנפיקה הממשלה לשם מימון עודף הוצאותיה במטבע חוץ על־פני הכנסותיה במטבע חוץ;

(3) הלוואה לשם החזר חובותיה לבנק שנוצרו על פי דין, למעט חובות על פי פסקה (1); תנאי הלוואה ומועדי פירעונה ייקבעו בהסכם בין שר האוצר לבין הנגיד."

לגבי חריגים אלה מוצעים, בסעיף קטן (ב), כמה שינויים. מוצע לקבוע כי הסכום המרבי של המקדמה הארעית שרשאי הבנק להעמיד לממשלה יהיה 10 מיליארד שקלים חדשים, במקום קביעתו כשיעור מתוך התקציב השנתי, וכן להגביל את משך מתן האשראי ללא יותר מ־150 ימים בשנה. הסכום המרבי של המקדמה הארעית יעודכן מדי שנה החל בשנת 2013, בהתאם לשינוי בין המדד הידוע ב־1 בינואר של כל שנה לעומת המדד הידוע ב־1 בינואר של השנה שקדמה למועד העדכון. כך, למשל, ב־1 בינואר 2013 יעודכן הסכום על פי השינוי במדד של חודש נובמבר 2012, שפורסם בדצמבר 2012, לעומת המדד של חודש נובמבר 2011, שפורסם בדצמבר 2011.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי שר האוצר, בהסכמת ראש הממשלה ובהתייעצות עם הנגיד, לקבוע כאמור בסעיף קטן (א), אם סבר שנתקיימו נסיבות המצדיקות הוצאת הצו שלא בידי הממשלה; צו שהוצא כאמור יפקע בתום 14 יום מיום הוצאתו, זולת אם אושר קודם לכן בידי הממשלה.

(ג) צו כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) יכול שיהיה כללי, לסוג עניינים, לעניין מסוים או לסוג בני אדם, וניתן לקבוע בו הגדרות שונות מן ההגדרות שייקבעו לפי סעיף 39(ג)(1).

(ד) צו כאמור בסעיף קטן (א) וצו כאמור בסעיף קטן (ב) שאושר בידי הממשלה, יפקע בתום שישה חודשים מיום תחילתו, זולת אם נקבעה בו תקופה קצרה מזו; הממשלה, לפי הצעת שר האוצר ובהתייעצות עם הנגיד, רשאית להאריך את הצו לתקופות נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על שישה חדשים.

52. (א) הנגיד רשאי להסמיך עובד של הבנק לצורך פיקוח על מילוי הוראות צו כאמור בסעיף 51 (בסעיף זה – מפקח), ובלבד שהתקיימו בו כל אלה:

(1) משטרת ישראל הודיעה, לא יאוחר משלושה חודשים מיום קבלת פרטי העובד, כי היא אינה מתנגדת להסמכתו מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה כפי שהורה הנגיד בהסכמת השר לביטחון הפנים;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים ככל שהורה הנגיד בהסכמת השר לביטחון הפנים.

(ב) לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה רשאי מפקח –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח או להקל על ביצוע הוראות צו כאמור בסעיף 51; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה–1995²⁵;

(3) להיכנס למקום שהכניסה אליו דרושה לשם אכיפתו של צו כאמור בסעיף 51, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי צו של בית משפט.

(ג) מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי סעיף זה, אלא לשם מילוי תפקידו, ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;

ד ב ר י ה ס ב ר

להשלים את הליברליזציה באמצעות התאמת החקיקה למצב החדש.

בהתאם לכך, מוצע לבטל את חוק הפיקוח על המטבע, התשל"ח–1978 (סעיף 97(ב) המוצע), ולעגן בחוק המוצע החדש את הסמכויות הנחוצות בתחום זה. החוק האמור, כנוסחו בעת הגשת הצעת חוק זו, מובא בנספח לדברי ההסבר.

סמכות אחת שמוצע לקבעה היא הסמכות לדרוש מידע הנוגע לעסקאות המפורטות בסעיף 39(ב)(1) עד (5) לחוק המוצע, וסמכות שניה היא להטיל, בנסיבות חריגות,

הישראלי הוא מטבע ברי-המרה. שינוי משטר הפיקוח על מטבע חוץ לווה בשינויי חקיקה. עיקר השינויים בוצעו בחקיקת משנה, ואילו בחוק עצמו נעשו תיקונים קלים, שאמנם איפשרו את השינוי, אך שמרו על המתכונת האוסרת עסקאות מסוימות, אלא אם כן ניתן להן היתר. בהיתר הפיקוח על המטבע, התשנ"ח–1998, ניתן היתר לביצוע כל העסקאות, כפוף לחובות דיווח.

בחלוף יותר מאחת עשרה שנים מאז הכרזת ראש הממשלה דאז על ביטול הפיקוח על מטבע חוץ, ויותר משבע שנים מאז הביטול המוחלט של הפיקוח על מטבע חוץ והפיכת השקל הישראלי למטבע ברי-המרה, מוצע

²⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

(2) יש בידו תעודת מפקח המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יראה על פי דרישה.

פרק י': שער החליפין

53. שער חליפין של המטבע למטבע חוץ ייקבע בשוק מטבע החוץ, וזולת אם קבעה הממשלה, בהתייעצות עם הנגיד, דרך אחרת לקביעתו.
- (ב) סברה הוועדה שיש בכך צורך לשם השגת מטרות הבנק ולשם מילוי תפקידיו, רשאית היא להחליט על התערבות הבנק במסחר בשוק מטבע החוץ, אף אם ההתערבות תביא לסטייה זמנית מהרמה הרצויה של יתרות מטבע החוץ כאמור בסעיף 40; סמוך לאחר ההתערבות כאמור, תדווח הוועדה על כך לשר האוצר.
- (ג) סבר הנגיד שיש מקום להתערבות כאמור בסעיף קטן (ב), ובשל דחיפות העניין לא היה ניתן לקבל את אישור הוועדה טרם ההתערבות, רשאי הוא להתערב במסחר, וידווח לוועדה ולשר האוצר על הפעולות שנקט סמוך לאחר ההתערבות.
- (ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב), סברה הוועדה שיש מקום להתערבות הבנק במסחר בשוק מטבע החוץ כאמור בסעיף קטן (ב), אך שלא לשם ניהול המדיניות המוניטרית או תמיכה ביציבות של המערכת הפיננסית, תהיה החלטתה טעונה את אישור שר האוצר; ואולם אם בשל דחיפות העניין לא היה ניתן לקבל את אישור שר האוצר טרם ההתערבות, תהיה הוועדה רשאית להתערב במסחר ותדווח לשר האוצר על הפעולות שנקטה סמוך לאחר ההתערבות.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 53 על פי סעיף 41 לחוק הקיים, "הממשלה תיוועץ בנגיד לפני כל החלטה הנוגעת לשער החליפין של המטבע". סעיף זה איבד ממשמעותו עם ביטול שער החליפין הרשמי של המטבע בשנת 1977. כיום שער החליפין הוא נייד ונקבע בידי כוחות השוק. בהתאם לכך מוצע כי שער החליפין ייקבע בשוק מטבע חוץ. עם זאת, מוצע להסמיך את הממשלה, בהתייעצות עם הנגיד, לקבוע דרך אחרת לקביעת שער החליפין.

מוצע לאפשר לוועדה המוניטרית להחליט על התערבות הבנק במקרים מסוימים במסחר בשוק מטבע החוץ. כך למשל, ייתכן שהדרש יידרש בשל חוסר תקינות זמנית בשוק מטבע החוץ, אשר יכול להתבטא, בין השאר בתנודות קיצוניות בשער החליפין, או בעלייה לא סבירה במרווחי המסחר, בשל סיבות בעלות אופי חולף. התערבות במקרים כגון אלה נועדה לתמוך בתפקודו התקין של שוק מטבע החוץ. אין להתערב במסחר החופשי במטבע חוץ, אלא אם כן התערבות זו היא לשם השגת מטרות הבנק ולשם מילוי תפקידיו. מקום שההתערבות במסחר בשוק מטבע החוץ היא שלא לשם ניהול המדיניות המוניטרית או שלא לצורך תמיכה ביציבות של המערכת הפיננסית, על הוועדה המוניטרית, על פי המוצע, לקבל את אישורו של שר האוצר להתערבות, אלא אם כן הנסיבות אינן מאפשרות זאת, מפאת הדחיפות בצורך לפעולה. בנסיבות דחופות כאמור תדווח הוועדה המוניטרית לשר האוצר, סמוך לאחר ההתערבות, על הפעולות שנקטה. עוד מוצע כי בהתקיים נסיבות שלדעת הנגיד מחייבות התערבות במסחר בשוק מטבע החוץ, ולא ניתן לקבל את אישור הוועדה המוניטרית

הגבלות על עסקאות כאמור באופן מהיר ובלא צורך בחקיקה ראשית. ישראל התחייבה שלא להטיל מגבלות על תנועות הון ועל תשלומים והעברות בקשר לעסקאות בין-לאומיות, זאת בהצטרפותה לקרן המטבע הבין-לאומית ועל פי ההסכם האירופי-ים תיכוני לכינון התאגדות בין מדינת ישראל, מצד אחד, לבין הקהילות האירופיות והמדינות החברות בהן, מהצד השני. לפיכך, הכוונה היא ששימוש בסמכות לאסור עסקאות המפורטות בסעיף 39(ב)1(ד) עד 5) ייעשה בהתאם למגבלות שבהתחייבויות אלה, כלומר בנסיבות חריגות ולתקופה מוגבלת.

מוצע אפוא כי הטלת הגבלות תיעשה בידי הממשלה, לפי הצעת שר האוצר ובהתייעצות עם הנגיד, וכי הן יחולו לפרק זמן מוגבל בלבד (סעיף 51). אך לאור החשש שיכול שיתקיימו נסיבות קיצוניות ונדירות שיחייבו הטלת הגבלות באופן דחוף, באופן שהפעלת הסמכות להוצאת הצו בידי הממשלה עשויה לעכב את ביצועה ולסכן את המטרה שלשמה נועד הצו, מוצע להסמיך את שר האוצר, בהסכמת ראש הממשלה ובהתייעצות עם הנגיד, להפעיל סמכות זו. צו שהוצא בדחיפות כאמור יפקע בתום 14 ימים, אם לא אושר לפני כן בידי הממשלה.

מוצע כי אם יוטלו הגבלות מכוח צו, כמוצע בסעיף 51, יהיה הנגיד רשאי להסמיך מפקחים מבין עובדי בנק ישראל, שיקבלו הכשרה מתאימה ויעמדו בתנאי כשירות. המפקחים יהיו רשאים להיכנס למקומות שהכניסה אליהם דרושה לשם אכיפת החוק, וכן לדרוש הזדהות ומסירת ידיעות ומסמכים (סעיף 52).

פרק י"א: דיווחי הבנק

54. הנגיד יגיש לממשלה ולוועדת הכספים של הכנסת, בתוך שלושה חודשים לאחר תום כל שנה, דוח שיכלול סקירה וניתוח לגבי מצב המשק והמדיניות הכלכלית בשנה שחלפה.
55. (א) הוועדה תגיש לממשלה ולוועדת הכספים של הכנסת, פעמיים בשנה לפחות, דוח שיכלול סקירה בדבר ההתפתחויות בתחום יציבות המחירים וההתפתחויות במשק בתקופה שלגביה מוגש הדוח, ובדבר המדיניות הנדרשת, לדעת הוועדה, לשם שמירה על המחירים בתחום שקבעה הממשלה כאמור בסעיף 3(ב), ולהשגת המטרות האחרות שבסעיף 3.
- (ב) סטה שיעור האינפלציה, במשך שישה חודשים רצופים, מהתחום שקבעה הממשלה כאמור בסעיף 3(ב), יכלול הדוח פרטים בדבר הסיבות לסטייה, המדיניות שהוועדה נוקטת להחזרת שיעור האינפלציה לתחום האמור, והערכת הוועדה לגבי משך הזמן שיידרש לכך; לעניין זה, "סטייה של שיעור האינפלציה" – השינוי שבין המדד שפורסם לאחרונה לפני מועד החישוב, לבין המדד שפורסם לאותו חודש בשנה הקודמת.
- (ג) ועדת הכספים של הכנסת תדון בדוח שהוגש לפי סעיף זה, בהשתתפות הנגיד, סמוך לאחר הגשת הדוח.
56. הוועדה תגיש לממשלה ולוועדת הכספים של הכנסת, בתוך שלושה חודשים לאחר תום כל שנה, דוח על העקרונות שלפיהם נקבעה הרמה הרצויה של יתרות מטבע החוץ לטווח הארוך, ועל הקווים המנחים למדיניות ההשקעות של הבנק ביתרות מטבע החוץ, בשנה שחלפה.
57. הממשלה וועדת הכספים של הכנסת רשאיות, בכל עת, לדרוש מן הבנק להגיש להן דיווח בכל עניין הנוגע לפעולותיו של הבנק לשם ביצוע תפקידיו.

ד ב ר י ה ס ב ר

בחוק הקיים אין דרישה לפרסם דוח על התפתחויות בתחום יציבות המחירים, ואולם מאחר שדוח בעניין זה הוא לב לבה של חובת השקיפות המוטלת על בנקים מרכזיים, מוצע לקבוע חובה על הוועדה המוניתרית להגיש לממשלה ולוועדת הכספים של הכנסת, לפחות פעמיים בשנה, דוח שיציג את המידע, ההערכות והניתוחים בנוגע למטרתו העיקרית של הבנק, קרי, שמירה על יציבות מחירים, ולגבי המדיניות הנדרשת להשגת שמירה על המחירים בתחום שקבעה הממשלה ולתמיכה במטרות האחרות של הבנק (סעיף 55(א)). כן מוצע לקבוע כי, במקרה של סטייה נמשכת של שיעור האינפלציה מתחום יציבות המחירים שקבעה הממשלה לפי סעיף 3(ב) המוצע, יכלול הדיווח פרטים לגבי הסיבות לסטייה, המדיניות שהוועדה המוניתרית נוקטת כדי לתקן את הסטייה, ומהו פרק הזמן הצפוי, להערכתה, לחזרת שיעור האינפלציה לתחום שנקבע (סעיף 55(ב)).

עוד מוצע לקבוע חובה להגיש לממשלה ולוועדת הכספים של הכנסת, דוח שנתי על העקרונות שעל פיהם נקבעת הרמה הרצויה של יתרות מטבע החוץ לטווח הארוך ועל הקווים המנחים למדיניות ההשקעות של יתרות מטבע החוץ.

ברומה לקבוע בסעיף 61 בחוק הקיים, יגיש הבנק לממשלה ולוועדת הכספים של הכנסת, לפי דרישתן, דיווחים בכל עניין הנוגע לפעולות הבנק במסגרת ביצוע תפקידיו לפי החוק המוצע (סעיף 57).

טרם ההתערבות, יוסמך הנגיד להחליט על ההתערבות, ובמקרה כזה, ידווח הנגיד לוועדה המוניתרית על הפעולות שנקט, סמוך לאחר ההתערבות.

סעיפים בסעיפים אלה מוצע להסדיר את הדוחות שעל 54 עד 57 הבנק לפרסם, נוסף על הדיווחים הנדרשים על דיוני הוועדה המוניתרית והחלטותיה כמפורט בסעיפים 16 ו-40(ה), לדיווחי המוצעה לפי סעיף 20(ב) ולדוח הכספי השנתי כאמור בסעיף 78. לדוחות אלה חשיבות מיוחדת לקיום חובת השקיפות המוטלת על הבנק, כדי לאזן את עקרון העצמאות של הבנק המרכזי. שקיפות זו מהווה חלק חשוב במנגנון הבקרה הציבורי על מדיניות הבנק ועבודתו.

סעיף 59 לחוק הקיים קובע כי על הנגיד להגיש לממשלה ולכנסת, יחד עם הדוח הכספי שלו, "סקירה המשקפת את מצב הבנק וקווי פעולתו אותה שנה, האמצעים שנקטו אגב ביצוע קווי פעולה אלה, ניתוח התנאים הכלכליים והכספיים והתנודות באמצעי התשלום ומצב נכסיו הבינלאומיים של הבנק".

מוצע שהנגיד יגיש לממשלה ולוועדת הכספים של הכנסת סקירה שנתיית על מצב המשק ועל המדיניות הכלכלית בשנה שחלפה (סעיף 54).

פרק י"ב: עיצומים מינהליים

עיצום כספי

58. (א) הפר אדם הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, רשאי הנגיד להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 5 מיליון שקלים חדשים:

(1) לא קיים תנאי שהיה עליו לקיים בקשר לקבלת אשראי מהבנק לפי סעיף 36(4) או לפי סעיף 36(5);

(2) לא הגיש דוח בהתאם לדרישת הנגיד לפי סעיף 38(ה), או הגיש דוח כאמור שאינו נכון או מלא;

(3) לא הפסיק או הגביל מתן אשראי, השקעות או חלוקת רווחים בהתאם להוראות הנגיד לפי סעיף 38(ז).

(ב) נדרש תאגיד בנקאי להחזיק נכסים נזילים בשיעור או בהרכב בהתאם להוראות הנגיד לפי סעיף 38(ב) ולא עשה כן, רשאי הנגיד להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 2 מיליון שקלים חדשים.

(ג) נדרש גוף פיננסי למסור מידע לפי סעיף 39(א) ולא עשה כן, או מסר מידע כאמור שאינו נכון או מלא, רשאי הנגיד להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 500,000 שקלים חדשים.

(ד) ביצע אדם עסקה, שנקבע בצו לפי סעיף 51 שהיא אסורה, רשאי הנגיד להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 100,000 שקלים חדשים; אם הוא תאגיד – בסכום של 750,000 שקלים חדשים, ואם תאגיד בנקאי – בסכום של 1.5 מיליון שקלים חדשים.

(ה) נדרש אדם למסור מידע לפי סעיף 39(ב) או (ד), ולא עשה כן, או מסר מידע כאמור שאינו נכון או מלא, רשאי הנגיד להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 50,000 שקלים חדשים, ואם הוא תאגיד – בסכום של 100,000 שקלים חדשים.

ד ב ר י ה ס ב ר

להחזיק. מוצע לקבוע כי הנגיד יהיה רשאי להטיל עיצום כספי בסכום של 2 מיליון שקלים חדשים על הפרת הוראה כאמור (סעיף 58(ב)).

על אי-מסירת מידע מאת גוף פיננסי, על אף שנדרש לעשות כן לפי סעיף 39(א), או על מסירת מידע לא נכון או לא מלא, מוצע להסמיך את הנגיד להטיל עיצום כספי בסכום של 500,000 שקלים חדשים (סעיף 58(ג)).

סעיף 51 המוצע מסמיך את הממשלה ואת שר האוצר, לפי העניין, לקבוע בצו כי העסקאות כאמור בסעיף 39(ב)(1) עד (5) יהיו אסורות. מוצע להסמיך את הנגיד להטיל עיצום כספי על אדם שביצע עסקה שנקבע בצו כאמור שהיא אסורה. לגבי יחיד יהיה סכום העיצום הכספי 100,000 שקלים חדשים; לגבי תאגיד שאינו תאגיד בנקאי – 750,000 שקלים חדשים, ולגבי תאגיד בנקאי – 1.5 מיליון שקלים חדשים (סעיף 58(ד)).

מוצע להסמיך את הנגיד להטיל עיצום כספי בסכום של 50,000 שקלים חדשים, אם מדובר ביחיד, ובסכום של 100,000 שקלים חדשים, אם מדובר בתאגיד, על מי שלא מסר מידע שנדרש לפי סעיף 39(ב) ו-(ד) לחוק המוצע או מסר מידע לא נכון או לא מלא (סעיף 58(ה)).

סעיפים פרק י"ב נועד לסייע לבנק לאכוף הוראות 58 עד 70 מסוימות, שהפרתן אינה מצדיקה נקיטת הליכים פליליים, באמצעות עיצום כספי. זהו אמצעי אכיפה יעיל ומהיר, יש בו כדי להרתיע ולהביא להקטנת שכחותן של הפרות.

סעיף 36(4) ו-(5) לחוק המוצע מסמיך את הבנק לתת אשראי לתאגידים בנקאיים בתקופות של שגרה וכן לתת אשראי לתאגידים בנקאיים ולגופים פיננסיים אחרים, לפי העניין, בנסיבות מיוחדות שבהן קיים, לדעת הוועדה המוניתרית, חשש ליציבות המערכת הפיננסית או לפעילותה הסדירה. מתן אשראי כאמור יכול שיהא מותנה בתנאים שונים. בסעיף 38(ה) מוצע להסמיך את הנגיד לדרוש מתאגיד בנקאי להגיש דוח על התחייבויות ונכסיו לצורך חישוב הנכסים הנזילים שעליו להחזיק. כמו כן רשאי הנגיד, כמוצע בסעיף 38(ז), להורות לתאגיד בנקאי שלא החזיק נכסים נזילים בהתאם להוראותיו, להפסיק או להגביל פעילויות מסוימות. מוצע לקבוע, שעל הפרת תנאי למתן אשראי, על אי-הגשת דוח כאמור, ועל הגשת דוח באופן לא נכון או לא מלא, יהיה הנגיד רשאי להטיל עיצום כספי בסכום של 5 מיליון שקלים חדשים (סעיף 58(א)).

על פי סעיף 38(ב) המוצע, הנגיד יהיה רשאי לקבוע הוראות בדבר נכסים נזילים שעל התאגידים הבנקאיים

59. (א) היה לנגיד יסוד סביר להניח כי הפר אדם הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 58 (בפרק זה – המפר), ובכוונת הנגיד להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, רשאי הוא למסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה – הודעה על כוונת חיוב).
- (ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין הנגיד בין השאר את אלה:
- (1) המעשה או המחדל (בפרק זה – המעשה) המהווה את ההפרה;
  - (2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומו;
  - (3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפי הוראות סעיף 60;
  - (4) שיעור התוספת על העיצום הכספי בהפרה נמשכת או בהפרה חוזרת לפי הוראות סעיף 62.
60. מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 59 רשאי לטעון את טענותיו, בכתב, לפני הנגיד, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה.
61. (א) הנגיד יחליט, לאחר ששקל את הטענות שנטענו לפי הוראות סעיף 60, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 63.
- (ב) החליט הנגיד לפי הוראות סעיף קטן (א) להטיל על המפר עיצום כספי, ימסור לו דרישה לשלם את העיצום הכספי (להלן – דרישת חיוב); בדרישת החיוב יציין הנגיד, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן ואת התקופה לתשלומו; החליט הנגיד שלא להטיל על המפר עיצום כספי, ימסור לו הודעה על כך.
- (ג) לא הגיש המפר את טענותיו לפי הוראות סעיף 60, בתוך 30 ימים מיום שנמסרה לו ההודעה על כוונת חיוב, יראו הודעה זו, בתום 30 הימים האמורים, כדרישת חיוב שנמסרה למפר במועד האמור.
62. (א) בהפרה נמשכת ייווסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, עיצום כספי בשיעור החלק החמישים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה.
- (ב) בהפרה חוזרת ייווסף על העיצום הכספי שהיה ניתן להטיל בשלה אילו היתה הפרה ראשונה, סכום השווה למחצית העיצום הכספי כאמור; לעניין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה כאמור בסעיף 58, בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי.
63. (א) הנגיד אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בפרק זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).

ד ב ר י ה ס ב ר

המנהל הכללי. עוד מוצע כי אם מדובר בגוף פיננסי שקיבל אשראי מהבנק או בתאגיד בנקאי, יוכל הנגיד להורות על הפסקת כהונתו של המנהל הכללי שלו, אלא אם כן הוכיח המנהל הכללי כי קיים את חובת הפיקוח. ההוראה שבסעיף המוצע דומה לאחריות המוטלת מכוח סעיף 73 לעניין הליכים פליליים, ואולם מוצע שלא להטיל לאחריות על נושאי משרה אחרים, הואיל והם, להבדיל מהמנהל הכללי, אינם מעורבים בפעילות השוטפת של התאגיד. החלטתה על הפסקת כהונתו של מנהל כללי בגוף פיננסי מפקוח תהיה טעונה התייעצות עם ראש הרשות המפקחת עליו.

ההוראות הנוספות הכלולות בפרק זה הן כמקובל בחוקים אחרים המסדירים את האפשרות להטיל עיצום כספי.

כהשלמה לאחריות הישירה של תאגיד, מוצע לקבוע כי על המנהל הכללי של תאגיד תחול חובת פיקוח על כך שהתאגיד ועובדיו אינם מפריים את הוראות החוק כמפורט בסעיף 58. כמו כן מוצע לקבוע כי כאשר תאגיד או עובד ביצע הפרה כאמור, יהיה רשאי הנגיד להטיל עיצום כספי בסכום של 100,000 שקלים חדשים, גם על

- (ב) הנגיד, בהתייעצות עם שר המשפטים, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם ניתן יהיה להפחית את העיצום הכספי הקבוע בסימן זה.
64. (א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת החיוב, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני הנגיד כאמור בסעיף 61(ג) – ביום מסירת ההודעה על כוונת החיוב; הוגש ערעור לבית משפט לפי סעיף 68, ובית המשפט הורה על עיכוב תשלומו של העיצום הכספי – יהיה העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בערעור.
- (ב) הנגיד, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יהיה רשאי לעדכן את הסכומים הנקובים בסעיפים 58 ו-70; הודעה על הסכומים המעודכנים של העיצומים הכספיים, תפורסם ברשומות.
65. עיצום כספי ישולם בתוך שלושים ימים מיום מסירת דרישת החיוב כאמור בסעיף 61.
66. לא שולם עיצום כספי במועד, ייוספו עליו לתקופת הפיגור הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (להלן – הפרשי הצמדה וריבית), עד תשלומו.
67. עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גבייה)²⁶.
68. (א) על דרישת חיוב ניתן לערער לפני בית משפט השלום בירושלים בתוך שלושים ימים מיום שנמסרה הדרישה.
- (ב) אין בהגשת ערעור כדי לעכב תשלום עיצום כספי, אלא אם כן הסכים לכך הנגיד או הורה בית המשפט אחרת.
- (ג) התקבל הערעור, יוחזר העיצום הכספי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.
69. הוטל עיצום כספי לפי פרק זה, רשאי הנגיד לפרסם בעיתון או בכל דרך אחרת את דבר הטלת העיצום וסכומו, את שמו של המפר ואת מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבותיה, ורשאי הנגיד להורות למפר לפרסם פרסום כאמור.
70. (א) המנהל הכללי של תאגיד חייב לפקח ולנקוט את כל האמצעים הסבירים למניעת הפרות לפי סעיף 58 בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו.
- (ב) ביצע התאגיד הפרה כאמור בסעיף 58, חוקה היא שהמנהל הכללי בתאגיד הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי נקט את כל האמצעים הסבירים כדי למלא את חובתו.
- (ג) הפר המנהל הכללי בתאגיד את חובת הפיקוח לפי סעיף קטן (א), רשאי הנגיד –
- (1) להטיל עליו עיצום כספי בסכום של 100,000 שקלים חדשים בהתאם להוראות פרק זה;
- (2) היה התאגיד המפר גוף פיננסי שהבנק נתן לו אשראי כאמור בסעיף 36(5), או תאגיד בנקאי – להורות על הפסקת כהונתו של המנהל הכללי באותו תאגיד; היה הגוף הפיננסי מפקח בידי רשות פיקוח, לא יורה הנגיד כאמור אלא לאחר התייעצות עם ראש רשות הפיקוח; הוראות פרק זה יחולו לגבי הפסקת כהונה, בשינויים המחויבים.
71. הנגיד רשאי לאצול את סמכויותיו לפי פרק זה, למעט לפי סעיף 70, למשנה לנגיד או לעובד בכיר אחר של הבנק.

פרק י"ג: עונשין

72. (א) מי שהוציא או הפיץ שטרי כסף, מעות, מסמך או כל דבר אחר, אשר הנגיד קבע כי הם עשויים להיות תחליף מטבע, בניגוד להוראות סעיף 44, דינו – מאסר חמש שנים.

²⁶ חוקי א"י, כרך ב', עמ' (ע)1374, (א)1399.

(ב) מי שעשה אחד מאלה, דינו – מאסר שנה:

(1) ביצע עסקה, שנקבע בצו לפי סעיף 51, שהיא אסורה;

(2) הפר את חובת הסודיות, בניגוד להוראות סעיף 83(א) או (ג).

73. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שאפשר למניעת עבירות לפי סעיף חובת פיקוח 72(ב)(1) בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – קנס בסכום של 50,000 שקלים חדשים.
- (ב) נעברה עבירה לפי סעיף 72(ב)(1) בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חוקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה ככל שניתן כדי למלא את חובתו.
- (ג) בסעיף זה, "נושא משרה בתאגיד" – דירקטור, מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או בעל תפקיד אחר האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.

פרק י"ד: שכר עובדי הבנק

74. (א) לא יסכים הבנק על שינויים בשכר, בתנאי פרישה או בגמלאות, או על הטבות כספיות אחרות הקשורות לעבודה, ולא ינהיג שינויים או הטבות כאמור, אלא על פי אחת מאלה:

שינויים בשכר עובדי הבנק

ד ב ר י ה ס ב ר

החוק. מוצע שחובת הפיקוח על פי סעיף 73 המוצע תחול על נושא משרה בתאגיד.

סעיפים כדי שלא לפגוע למעלה מן הנדרש בעקרון 74 עד 77 עצמאות הבנק המרכזי, מחד גיסא, ולהבטיח בקרה נאותה על שכר עובדיו, מאידך גיסא, מוצע לקבוע מנגנון לקביעת שינויים בשכר עובדי הבנק ולבקרה על כך. נוסף על אישור השינויים בשכר של עובדי הבנק בידי המועצה, שהרכבה ואופן מינוי חבריה מהווים בקרה ציבורית בעניין זה, מוצע גם כי תוקם ועדה מקצועית לענייני שכר, שתחליט בנוגע לחילוקי דעות, ככל שיהיו, בין שר האוצר לבין הבנק לגבי השינויים הנדרשים בשכר או לגבי קיומן של חריגות שכר.

על פי סעיף 77 המוצע, בראש הוועדה לענייני שכר יעמוד אדם הכשיר להיות שופט של בית משפט מחוזי ושהוא בעל ניסיון בתחום דיני העבודה, שימונה בידי היועץ המשפטי לממשלה, אשר כיהן כשופט או שפרש מתפקיד בשירות המדינה או בשירות הציבורי. החברים האחרים בוועדה יהיו שני נציגי ציבור, שימנו ראש הממשלה ושר האוצר, בהסכמת הנגיד, שלפחות אחד מהם הוא בעל ידע והבנה בנושא השכר בשירות הציבורי. מוצע כי על החלטות הוועדה לענייני שכר, יהיו שר האוצר והנגיד, כל אחד מהם, רשאים להשיג לפני ראש הממשלה.

לסעיף 74(א)

מוצע לקבוע שהבנק יהיה רשאי, לפי שיקול דעתו, לקבוע שינויים בשכר, בתנאי הפרישה או בגמלאות של עובדי הבנק, בהתאם לכללים שסוכמו בין שר האוצר לבין הנגיד. כללים כאמור יכללו שינויים ועדכונים שהבנק

סעיפים ברומה לסעיף 73(א) בחוק הקיים, מוצע 72 ו-73 לקבוע כעבירה הוצאה או הפצה של שטרי כסף, מעות, או כל דבר שהנגיד קבע שהוא עשוי להיות תחליף מטבע, לפי סעיף 44 לחוק המוצע. מוצע להחמיר בענישה על עבירה זו ולקבוע שדינה חמש שנות מאסר, במקום שנתיים לפי החוק הקיים.

כמו כן מוצע לקבוע כי ביצוע עסקה שנקבע בצו לפי סעיף 51 המוצע שהיא אסורה מהווה עבירה שדינה שנת מאסר אחת. כיום, עסקה כאמור שבוצעה בלא היתר מאת המפקח על מטבע חוץ היא עבירה לפי סעיף 17 לחוק הפיקוח על המטבע, התשל"ח-1978, שדינה מאסר שלוש שנים. יצוין, שאף שתוקפו של צו לפי סעיף 48 פג לאחר שישה חודשים, הרי שאם נעברה עבירה כאמור בשעה שהיה בתוקף, יהיה ניתן להעמיד לדין בגינה, לפי הוראות סעיף 6 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

עוד מוצע לקבוע כעבירה שעונשה מאסר שנה, הפרת חובת הסודיות, בניגוד להוראות סעיף 83 לחוק המוצע. כיום, מעוגנת חובת הסודיות בסעיף 65 לחוק הקיים, ואולם אין סנקציה מיוחדת על הפרתה. הואיל וחובת סודיות שבסעיף 83 רחבה ביותר ומתפרשת הן על מידע לגבי יחיד הן על מידע לגבי תאגיד, לא די בהוראות העונשיות שבסעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, ומוצע לקבוע אף בחוק זה עונש על הפרת חובה זו.

סעיף 73 המוצע מחליף את סעיף 74 בחוק הקיים, אשר מאפשר להאשים בעבירה גם מי שבעת ביצועה היה חבר הנהלה, מנהל או שותף בחבר בני האדם שעבר את העבירה, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו או שנקט את כל האמצעים הנאותים להבטחת שמירתו של

- (1) בהתאם לשינויים ועדכונים שייעשו לפי כללים שסוכמו בין שר האוצר לבין הנגיד; כללים כאמור יפורסמו באתר האינטרנט של משרד האוצר;
- (2) בהתאם להוראות כל הסכם או הסדר שאושר בידי שר האוצר לפני תחילתו של חוק זה או שיאושר לפי הוראות סעיף קטן (ב);
- (3) בהתבסס על מדיניות השכר במגזר הציבורי, על שינויים שהוסכמו והונהגו כדין לגבי כלל העובדים המועסקים במגזר הציבורי במתכונת העסקה דומה, ובהתחשב בצורכי כוח האדם הייחודיים של הבנק אשר יאפשרו לו להשיג את מטרותיו ולמלא את תפקידיו לפי חוק זה ואת ייעודו כבנק מרכזי.
- (ב) הסכים הבנק על שינויים בשכר, בתנאי פרישה או בגמלאות, או על הטבות כספיות אחרות הקשורות לעבודה על פי סעיף קטן (א)(3) (להלן – השינויים), יחולו הוראות אלה:

- (1) אישרה המועצה את הסכמת הבנק לשינויים, יפנה הבנק לשר האוצר ויודיע על כוונתו לבצע את השינויים, לא יאוחר משבעה ימים ממועד קבלת החלטתה של המועצה בעניין (להלן – הודעת השינויים); שר האוצר רשאי, בתוך 30 ימים ממועד קבלת הודעת השינויים, לפנות למועצה בבקשה להבהרות לגבי הודעת השינויים; המועצה תעביר את הבהרותיה לשר האוצר בתוך 14 ימים ממועד קבלת הבקשה להבהרות;
- (2) שר האוצר ייתן את עמדתו לגבי השינויים בתוך 30 ימים מיום קבלת הודעת השינויים, ואם נתבקשו הבהרות – מיום קבלתן (להלן – תקופת האישור); הסכים שר האוצר לשינויים, יראו אותם כמאושרים; החליט שר האוצר, לאחר שבחן, בין השאר, את הודעת השינויים וטעמיה, שלא לאשר את השינויים, יודיע על כך למועצה בהודעה מנומקת בכתב (להלן בסעיף קטן זה – הודעת השגות);
- (3) המועצה תודיע בכתב לשר האוצר את תגובתה להודעת ההשגות בתוך 30 ימים מיום קבלתה (להלן בסעיף זה – תקופת התגובה); הודיעה המועצה לשר האוצר כי היא מקבלת את השגות שר האוצר, יתוקן הסכם או הסדר השינויים בהתאם להודעת ההשגות וייראה כמאושר;

ד ב ר י ה ס ב ר

שירות המדינה; גוף מתוקצב ותאגיד בריאות כהגדרתם בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן – חוק יסודות התקציב); גוף נתמך כהגדרתו בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב; מוסד חינוך שהממשלה משתתפת בתקציבו, במישרין או בעקיפין; מוסד ציבור המקבל תמיכה מתקציב המדינה לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, בסכום השווה ל-25% לפחות ממחזור פעילותו בתקופה הרלוונטית; מוסד מוכר כמשמעותו בסעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, או מוסד שניתן לו היתר כמשמעותו בסעיף 2א לחוק האמור, שהממשלה משתתפת בתקציבו, במישרין או בעקיפין, בסכום השווה ל-25% לפחות ממחזור פעילותו בתקופה הרלוונטית.

לסעיף 7א(ב)

על הבנק לדווח לשר האוצר על כוונתו לבצע שינויים כאמור בסעיף קטן(א)(3) (להלן – השינויים), בתוך 7 ימים מהיום שבו המועצה אישרה אותם. מוצע כי אם שר האוצר לא נתן את עמדתו לגבי השינויים בתוך המועד

רשאי ליישם בעצמו, למשל החלתו של הסכם מסגרת או הסכם שכר ארצי שנחתם בשירות הציבורי. כמו כן ייקבע בכללים מנגנון מוסכם מראש לעדכון שכר עובדי הבנק. מוצע כי הכללים יפורסמו באתר האינטרנט של משרד האוצר. נוסף על כך, יהיה הבנק רשאי ליישם שינויים בשכר, בתנאי פרישה או בגמלאות בהתאם להוראות כל הסכם או הסדר שאושר בידי שר האוצר לפני תחילתו של החוק, לרבות ההסכם הקיבוצי מיום י"ח באב התשס"ח (19 באוגוסט 2008), וכל הסכם או הסדר שיאושר בהתאם למנגנון המוצע בסעיף קטן (ב).

עוד יהיה הבנק רשאי להנהיג שינויים בשכר, בתנאי פרישה או בגמלאות, בהתבסס על מדיניות השכר במגזר הציבורי, על שינויים שהוסכמו והונהגו כדין לגבי כלל העובדים המועסקים במגזר הציבורי במתכונת העסקה דומה, ובהתחשב בצורכי כוח האדם הייחודיים של הבנק אשר יאפשרו לו להשיג את מטרותיו ולמלא את תפקידיו ואת ייעודו כבנק מרכזי. לעניין זה יצוין כי הפרשנות המקובלת למונח "המגזר הציבורי" כוללת בעיקר את אלה:

(4) לא נתן שר האוצר עמדה עד תום תקופת האישור, או לא נתנה המועצה תגובה עד תום תקופת התגובה, או הודיעה המועצה לשר האוצר כי היא אינה מקבלת את השגות שר האוצר, כולן או חלקן, רשאי הנגיד לפנות ליושב ראש הוועדה לענייני שכר, בתוך 14 ימים מתום תקופת התגובה או מתום תקופת האישור, לפי העניין, כדי שהוועדה תכונס ותחליט בעניין;

(5) הוועדה לענייני שכר תתכנס בתוך 10 ימים מיום פניית הנגיד כאמור בפסקה (4) ותיתן את החלטתה המנומקת לשר האוצר ולנגיד בתוך 60 ימים מיום הפניה, לאחר שנתנה לשר האוצר ולנגיד או לנציגיהם הזדמנות להשמיע את עמדתם;

(6) שר האוצר והנגיד רשאים, כל אחד מהם, להשיג על החלטת הוועדה לענייני שכר לפני ראש הממשלה בתוך 30 ימים מיום קבלת החלטתה; לא הוגשה השגה כאמור, תיכנס החלטת הוועדה לענייני שכר לתוקף והשינויים שנקבעו בה ייראו כמאושרים; הוגשה השגה, ייתן ראש הממשלה את החלטתו לשר האוצר ולנגיד בתוך 45 ימים מיום הגשתה.

(ג) הכספים המיועדים ליישום השינויים לא ישולמו לזכאים להם על פי ההסכם או ההסדר, או בעבורם, אלא לאחר אישור השינויים כמפורט בסעיף זה.

(ד) על אף האמור בכל דין, כל הסכם או הסדר בטל אם הוא נוגד את הוראות סעיף קטן (א) ולא אושר לפי הוראות סעיף קטן (ב).

75. (א) סבר שר האוצר כי הסכם או הסדר בבנק נוגד לכאורה את הוראות סעיף 74(א) ולא אושר לפי הוראות סעיף 74(ב), יודיע על כך למועצה, בציון החריגה לכאורה, ויחולו הוראות אלה:

(1) בתוך שבעה ימים מקבלת הודעת שר האוצר, יפסיק הבנק לשלם את הכספים המהווים חריגה לכאורה (להלן – הכספים המוקפאים), עד לקבלת החלטה בעניין כאמור בסעיפים קטנים (ד) עד (י);

(2) הוראות חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958²⁷, לא יחולו לגבי הכספים המוקפאים עד למועד שבו יהיה רשאי הבנק, לפי הוראות סעיף זה, לשלם לזכאים להם על פי הוראות ההסכם או ההסדר, או בעבורם.

ד ב ר י ה ס ב ר

בתוך 45 ימים מהודעת שר האוצר, לאחר שנתן לצדדים להסכם או להסדר החורג לכאורה הזדמנות להשמיע את עמדתם, ימסור שר האוצר הודעת השגות מנומקת למועצה. בהודעה זו יפרט השר גם את עמדתו באשר לאופן תיקון החריגות לכאורה, על פי הקבוע בסעיף 29ב(ב)(1) עד (3) לחוק יסודות התקציב, בשינויים המחויבים, אם תתקבל החלטה סופית על קיומן של חריגות. לפי זה, העמדה בדבר אופן תיקון החריגות יכולה לכלול את אלה:

(1) בטלות ההסכם או ההסדר (להלן – ההסכם החורג לכאורה) וחובה להפסיק לאלתר כל הטבה כספית הקשורה לעבודה שמקורה בו;

(2) בהתחשב במדיניות השכר הכוללת במגזר הציבורי, במידת החריגה של ההסכם או ההסדר מן הכללים שסוכמו לפי סעיף 74(א)(1) או מההסכמים וההסדרים בבנק ישראל שאושרו או יאושרו כאמור בסעיף 74(א)(2), ומטעמים שבצדק –

שנקבע, או החליט שלא לאשר את השינויים והמועצה לא נתנה את תגובתה לכך או לא קיבלה את עמדתו, יהא רשאי הנגיד להפנות את העניין לוועדה לענייני שכר כדי שתחליט בעניין.

סעיף 75 בסעיף זה מוצע מנגון לפיקוח ולבקרה על חריגות שכר, כלומר על ביצוע שינויים בשכר, בתנאי פרישה או בגמלאות שלא בהתאם לכללים כאמור בסעיף 74(א)(1) או להסכמים כאמור בסעיף 74(א)(2) או שלא בהתאם להסכמים שאושרו כאמור בסעיף 74(ב). סבר שר האוצר כי קיימות חריגות כאמור, יודיע על כך למועצה, ובתוך 7 ימים יהא על הבנק להפסיק לשלם לעובדים או בעבורם, למשל בדרך של הפקדה לקופות גמל, קרנות השתלמות וכדומה, את הכספים שאליהם מתייחסת החריגה לכאורה. מוצע לקבוע, כפי שנקבע בסעיף 29א(4) לחוק יסודות התקציב, כי הוראות חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, לא יחולו על הכספים שאינם משולמים על פי הודעת שר האוצר, עד למועד שבו הבנק יהיה רשאי להעבירם למי שזכאים לכך לפי ההסכם או ההסדר.

²⁷ ס"ח, התשי"ח, עמ' 86.

(ב) שר האוצר ימסור למועצה השגה מנומקת בכתב לגבי החריגות לכאורה שבהסכם או בהסדר (להלן בסעיף זה – הודעת ההשגות) בתוך 45 ימים ממתן הודעה כאמור בסעיף קטן (א), ולאחר שנתן לצדדים להסכם או להסדר הזדמנות להשמיע את עמדתם.

(ג) בהודעת ההשגות יפרט שר האוצר גם את עמדתו בדבר אופן תיקון החריגות לכאורה, על פי הקבוע בפסקאות (1) עד (3) שבסעיף 29ב(ב) לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985²⁸ (להלן – חוק יסודות התקציב), אם תתקבל החלטה סופית לפי סעיף זה על קיומן של חריגות; לעניין זה ייקרא סעיף 29ב(ב) לחוק יסודות התקציב, כאילו –

(1) בפסקה (1) שבו, במקום "סעיף 29(ב)" נאמר "סעיף 74(ד) לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010 (להלן – חוק בנק ישראל)";

(2) בפסקה (2) שבו –

(א) ברישה, במקום "הנהוג לגבי כלל עובדי המדינה" נאמר "הכללים שסוכמו לפי סעיף 74(א)(1) לחוק בנק ישראל או מההסכמים וההסדרים שאושרו או יאושרו כאמור בסעיף 74(א)(2) לחוק בנק ישראל";

(ב) בפסקת משנה (ב), במקום "סעיף 29א(א)(2)" נאמר "סעיף 75 לחוק בנק ישראל";

(3) במקום פסקה (3) שבו יבוא:

"(3) להורות על העברת הכספים שהוקפאו לפי סעיף 75(א) לחוק בנק ישראל לגורמים הזכאים להם לפי הוראות ההסכם או ההסדר"

(ד) המועצה תודיע בכתב לשר האוצר את תגובתה להודעת ההשגות (להלן – הודעת תגובה) בתוך 30 ימים מקבלתה (להלן בסעיף זה – תקופת התגובה), ויחולו הוראות אלה:

(1) הודיעה המועצה בהודעת התגובה, לאחר שנתנה לצד האחר להסכם או להסדר הזדמנות להשמיע את עמדתו, כי היא מקבלת את השגות שר האוצר, לרבות את עמדתו בדבר אופן תיקון החריגות, יראו בכך החלטה סופית על קיומן של חריגות, והן יתוקנו בהתאם לכך;

ד ב ר י ה ס ב ר

להפנות את העניין לוועדה לענייני שכר כדי שתחליט בשאלת קיומן של חריגות, וכן בשאלת אופן תיקון החריגות, אם נקבע שיש כאלה.

מוצע לקבוע כי הוראות סעיף 75, הדנות בהליך לברור האם קיימות חריגות שכר בהסכם או הסדר בבנק ואופן לתיקון חריגות כאמור, ככל שנקבע סופית שהן קיימות, יחולו גם לגבי הסכם או הסדר בבנק שהוסכם או הונהג לפני כניסתו לתוקף של החוק המוצע, ואשר חלה לגביו הוראת סעיף 29(ב) לחוק יסודות התקציב.

בהוראת מעבר שבסעיף 99(י), מוצע לקבוע כי הוראות סעיפים 74 עד 77 לא יחולו לגבי שינויים בשכר, בתנאי פרישה, בגמלאות או בהטבות אחרות הקשורות בעבודה של חברי הנהלה בבנק שהחלו לעבוד בבנק לפני תחילתו של החוק, אלא אם כן הם מועסקים בחוזה אישי שאושר כנדרש, ושל מי שפרש מעבודתו בבנק לפני י"ח באב

(א) קביעת הסכם או הסדר אשר יכול לחול במקום ההסכם החורג לכאורה, לרבות בדרך של אישור הוראה מהוראותיו;

(ב) קביעת הוראות אשר יחולו על הבנק בדבר חובתו לתבוע השבה של הטבה שהוענקה על פי ההסכם החורג לכאורה, היקפה של ההשבה ומועדיה;

(ג) מתן הוראה על העברת הכספים שהוקפאו לפי סעיף 75(א)(1) לזכאים להם לפי ההסכם או ההסדר החורג לכאורה.

מוצע כי במקרה שבו מסר שר האוצר למועצה הודעת השגות והמועצה לא נתנה את תגובתה לכך בתוך המועד שנקבע, או לא קיבלה את השגות שר האוצר או את עמדתו בדבר אופן תיקון החריגות לכאורה ולא השתכנע שר האוצר מנימוקי המועצה, או לא מסר כל הודעה לגבי הודעת התגובה של המועצה, יהיו רשאים שר האוצר והנגיד

²⁸ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60; התשס"ח, עמ' 654.

(2) הודיעה המועצה בהודעת התגובה כי היא אינה מקבלת את השגות שר האוצר, כולן או חלקן, או את עמדתו בדבר אופן תיקון החריגות לכאורה, כולה או חלקה, ולא השתכנע שר האוצר מנימוקי המועצה, יודיע על כך בכתב למועצה בתוך 14 ימים מיום שקיבל את הודעת התגובה (להלן – תקופת ההודעה).

(ה) לא נתן שר האוצר הודעה כאמור בסעיף קטן (ד)(2) עד תום תקופת ההודעה, תיפסק הקפאת הכספים כאמור בסעיף קטן (א)(1) והכספים שהוקפאו ישולמו לזכאים להם על פי ההסכם או ההסדר, או בעבורם, בכפוף לקבוע בהודעת התגובה.

(ו) לא נתנה המועצה הודעת תגובה עד תום תקופת התגובה, או לא נתן שר האוצר הודעה כאמור בסעיף קטן (ד)(2) עד תום תקופת ההודעה, או הודיע שר האוצר בכתב למועצה עד תום תקופת ההודעה כי לא השתכנע מנימוקי המועצה, רשאים שר האוצר והנגיד, כל אחד מהם, לפנות ליושב ראש הוועדה לענייני שכר, בתוך 14 ימים מתום תקופת התגובה או מתום תקופת ההודעה, לפי העניין, כדי שהוועדה תכונס ותחליט בשאלה אם קיימות חריגות, ואם כן – בדבר באופן תיקון החריגות.

(ז) הוועדה לענייני שכר תתכנס בתוך 10 ימים מיום פניית שר האוצר או הנגיד כאמור בסעיף קטן (ו) ותיתן את החלטתה המנומקת לשר האוצר ולנגיד בתוך 120 ימים מיום הפנייה, ולאחר שנתנה לשר האוצר ולצדדים להסכם או להסדר הזדמנות להשמיע את עמדתם ונתנה לכל אחד מהם הזדמנות להגיב לעמדות שהציגו האחרים.

(ח) שר האוצר והנגיד רשאים, כל אחד מהם, להשיג על החלטת הוועדה לענייני שכר לפני ראש הממשלה בתוך 30 ימים מיום קבלת החלטתה; לא הוגשה השגה כאמור, תיכנס החלטת הוועדה לענייני שכר לתוקף ותהיה סופית; הוגשה השגה, ייתן ראש הממשלה את החלטתו לשר האוצר ולנגיד בתוך 45 ימים מיום הגשתה, והיא תהיה סופית.

(ט) הסכם או הסדר שנתקבלה החלטה סופית לפי סעיף זה כי הוא בטל, לא יחולו עליו הוראות סעיף 31 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973.²⁹

(י) עובד לא יהא זכאי להשמיע את עמדתו לפני שר האוצר, המועצה, הוועדה לענייני שכר וראש הממשלה בהליכים לפי הוראות סעיף זה, אלא אם כן הוא צד להסכם או להסדר נושא הודעת ההשגות; על אף האמור, שר האוצר יחליט אם להתחשב בנסיבות אישיות של עובד שחל עליו הסכם או הסדר שנתקבלה לגביו החלטה סופית לפי סעיף זה כי הוא בטל וכי על העובד להשיב הטבה שהוענקה לו על פיו, לאחר שנתן לעובד הזדמנות להשמיע את עמדתו; בסעיף קטן זה, "עובד" – לרבות עובד לשעבר.

76. מועדים הקבועים בסעיפים 74 ו-75 ניתנים להארכה בהסכמת שר האוצר והנגיד; בהעדר הסכמה כאמור רשאי יושב ראש הוועדה לענייני שכר להאריך את המועדים, מטעמים שיפרט, ובלבד שהארכה תהיה חריפהמית ולא תעלה על 14 ימים.

77. (א) תוקם וועדה לענייני שכר, ואלה חבריה:

הוועדה לענייני שכר

(1) יושב ראש הוועדה לענייני שכר, אשר ימונה בידי היועץ המשפטי לממשלה, והוא כשיר לכהן כשופט של בית משפט מחוזי, ובעל ניסיון בתחום דיני העבודה, ובעבר כיהן כשופט או עבד בשירות המדינה או בשירות הציבורי;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 76 מוצע לקבוע כי המועדים הקבועים בסעיפים 74 ו-75 יהיו ניתנים להארכה בהסכמת שר האוצר והנגיד, ובמקרה של אי-הסכמה, יהיה יושב ראש הוועדה לענייני שכר רשאי להאריך, באופן חריפהמית וללא יותר מ-14 ימים.

התשס"ח (19 באוגוסט 2008), הוא מועד כניסתו לתוקף של ההסכם הקיבוצי שנחתם בין הבנק לבין ארגון העובדים בבנק, בכל הקשור להסכם או הסדר שהוסכם או הונהג לפני מועד זה.

²⁹ ס"ח התשל"ג, עמ' 118.

- (2) שני נציגי ציבור, שימונו בידי ראש הממשלה ושר האוצר, בהסכמת הנגיד, שאחד מהם לפחות הוא בעל ידע והבנה בנושא השכר בשירות הציבורי.
- (ב) נוסף על תנאי הכשירות האמורים בסעיף קטן (א), כשיר להתמנות לחבר הוועדה לענייני שכר מי שמתקיים בו האמור בסעיף 24(ג) לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחויבים, ולא מתקיים בו סייג כאמור בסעיף 26, בשינויים המחויבים; מינויים של חברי הוועדה לענייני שכר ייעשה לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים.
- (ג) חבר הוועדה לענייני שכר ימונה לתקופה של חמש שנים וניתן למנותו לתקופות כהונה נוספות; תמה תקופת כהונתו של חבר הוועדה לענייני שכר, ימשיך לכהן כל עוד לא מונה חבר אחר במקומו.
- (ד) ראש הממשלה ושר האוצר רשאים, בהסכמת הנגיד, להפסיק את כהונתו של חבר הוועדה לענייני שכר, אם ראו שאין הוא ראוי להמשיך בכהונתו כאמור בסעיף 28(ב), בשינויים המחויבים; לא יוחלט כאמור לגבי יושב ראש הוועדה אלא לאחר התייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה.
- (ה) הוראות סעיף 29 וסעיף 34(ב), (ג) ו-(ד) יחולו על הוועדה לענייני שכר, בשינויים המחויבים.

פרק ט"ו: הוראות שונות

78. דוח כספי (א) הבנק יערוך בתוך שלושה חודשים לאחר תום כל שנה דוח כספי שנתי, המשקף את הרכבם ואת שוויים של נכסי הבנק ושל התחייבויותיו ליום העסקים האחרון של השנה, את תוצאות פעולותיו לאותה השנה ואת השינויים בהון הבנק; הדוח ייערך על פי כללים חשבונאיים מקובלים בהתאמה לפעילות המיוחדת של בנק מרכזי ויבוקר בידי רואה החשבון המבקר.
- (ב) דוחות לפי סעיף זה יאושרו במועצה ויוגשו לממשלה ולוועדת הכספים של הכנסת, ויפורסמו לציבור בדרך שקבעה המועצה.
79. (א) בסעיף זה –
- "הדוח הכספי השנתי" – הדוח הכספי השנתי של הבנק שנערך בהתאם להוראות סעיף 78(א);

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 78 סעיף זה מחליף את סעיף 59 בחוק הקיים, ומוצע להבהיר בו שהדוח הכספי של הבנק ייערך על פי כללים חשבונאיים מקובלים בהתאמה לפעילות של בנקים מרכזיים.
- מוצע שלא לכלול בחוק החדש את החובה הקבועה בסעיף 58 לחוק הקיים, לפרסם דין וחשבון שבועי באשר לסך כל המטבע במחזור, ודין וחשבון חודשי לגבי נכסים והתחייבויות של הבנק. דיווחים כאלה אינם רלוונטיים למדיניות המוניטרית בעידן המודרני, וממילא המידע הנדרש כולו בדוחות האחרים שעל הבנק לפרסם.
- מוצע גם לא לחזור על הוראת סעיף 60 בחוק הקיים שלפיה "שנת העסקים של הבנק תהיה תקופת השנה המסתיימת ב־31 בדצמבר", בשל היותה מיותרת.
- סעיף 79 הסעיף המוצע מחליף את סעיפים 5 עד 7 לחוק הקיים. על פי סעיף 5 לחוק הקיים, סכום ההון של הבנק קבוע בחוק והגדלתו מחייבת הוראה של שר
- האוצר, לפי המלצת הנגיד ואישור ועדת הכספים של הכנסת. על פי סעיף 6 לחוק הקיים, לבנק תהא קרן שמורה שסכומה קבוע בחוק והגדלתה היא בסמכות הנגיד באישור שר האוצר וועדת הכספים של הכנסת. סעיף 7 לחוק הקיים מורה כי הבנק יעביר את רווחיו הנקיים לממשלה. במקום סכומים קבועים של הון וקרן ומנגנון להגדלתו, מוצע לקבוע מנגנון להעברת רווחים מהבנק לממשלה, בהתבסס על ההון המזערי הרצוי של הבנק ביחס לנכסיו. כיום הונו של הבנק הוא שלילי. על פי המנגנון המוצע, לא יעביר הבנק רווחים לממשלה עד אשר הון הבנק יגיע לרמה חיובית בשיעור של אחוז אחד מנכסי הבנק. כאשר הון הבנק יעמוד על שיעור של 2.5 אחוזים או יותר ביחס לנכסיו, יועבר מלוא הרווח הנקי של הבנק לממשלה.
- המונחים "הון", "סך הנכסים", "יתרת עורפים" ו"הרווח הנקי", ייקבעו לעניין זה לפי המוצג בדוח הכספי השנתי של הבנק. בהתאם לכללים חשבונאיים מקובלים

”הון” – הון הבנק לתום השנה שחלפה, הכולל את יתרת העודפים, כמוצג בדוח הכספי השנתי, בניכוי הרווח הנקי;

”סך הנכסים” – סך נכסי הבנק לתום השנה שחלפה, כמוצג בדוח הכספי השנתי; “יתרת עודפים” – יתרת רווחים והפסדים צבורים משנים קודמות, כמוצג בדוח הכספי השנתי;

”הרווח הנקי” – הרווח הנקי של הבנק לשנה שחלפה, כמוצג בדוח הכספי השנתי; הרווח הנקי לא יכלול רווחים שטרם מומשו על פי הדוח הכספי השנתי.

(ב) בתום שלושה חודשים מתום כל שנה, יעביר הבנק לממשלה בפועל רווחים בהתאם להוראות אלה:

(1) אם ההון יעמוד על שיעור של 2.5 אחוזים או יותר מסך הנכסים, יועבר לממשלה סכום השווה לרווח הנקי, בניכוי יתרת עודפים אם היא שלילית;

(2) אם ההון יעמוד על שיעור העולה על אחוז אחד מסך הנכסים, אך פחות מ־2.5 אחוזים מסך הנכסים, יועבר לממשלה סכום השווה ל־50 אחוזים מהרווח הנקי, בניכוי יתרת עודפים אם היא שלילית;

אם ההון יעמוד על שיעור של אחוז אחד או פחות מסך הנכסים – לא יועברו רווחים.

(ג) הבנק רשאי לרשום קרנות הון הנובעות מכללים חשבונאיים, ובלבד שיתרת הרווח הנקי שלא הועברה לממשלה כאמור בסעיף קטן (ב), תצטרף בדוח הכספי השנתי לסעיף “יתרת עודפים” ולא תוכר כפריט הוני אחר, אלא אם כן הוסכם אחרת בין הנגיד לבין שר האוצר.

ביקורת ביד
מבקר המדינה

80. (א) הבנק הוא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(6) לחוק מבקר המדינה.

(ב) ההוראות שבסעיפים אלה בחוק מבקר המדינה, לא יחולו על ביקורת המבקר על הבנק;

(1) סעיף 10(ב), לעניין הצעת הממשלה;

(2) בסעיף 14(א), הקטע המתחיל במילים “ואם ראה צורך בכך” עד סוף סעיף קטן (א);

(3) סעיף 20(ג), לעניין המצאת הדין וחשבון לראש הממשלה ולשר הנוגע לעניין;

(4) סעיף 21, לעניין בקשת הממשלה.

(ג) הוראות סעיף זה יחולו על הבנק ועל עובדיו גם לגבי פעילותם על פי כל דין אחר.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 10(ב) לחוק מבקר המדינה, הקובע כי לפי הצעת הממשלה או המבקר רשאית הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת לקבוע מפעם לפעם לגבי גוף מבוקר או לגבי סעיף בתקציבו, דרכי ביקורת מיוחדות או מוגבלות; קטע מסעיף 14(א) לחוק מבקר המדינה הקובע כי אם העלתה הביקורת ליקויים שלא הוסברו או פגיעות בחוק, בעקרונות החיסכון והיעילות או בטוהר המידות, רשאי המבקר להביא את העניין לידיעת השר הנוגע בדבר ולידיעת ראש הממשלה; סעיף 20(ג) לחוק מבקר המדינה לעניין מסירת העתק מכל דין וחשבון של ביקורת לראש הממשלה ולשר הנוגע לעניין; וסעיף 21 לחוק האמור לעניין סמכות הממשלה לבקש מהמבקר שיכין חוות דעת.

המותאמים לפעילות של בנק מרכזי, מוצע להבהיר כי הרווח הנקי לא יכלול רווחים שטרם מומשו.

סעיף 80 סעיף זה דומה בעיקרו לסעיף 62 לחוק הקיים, והוא נועד להתאים את הוראות חוק מבקר המדינה לבנק ישראל. לפי המוצע, הבנק הוא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(6) לחוק מבקר המדינה, וכמה הוראות בחוק מבקר המדינה לא יחולו על ביקורתו של מבקר המדינה על הבנק, זאת כדי לשקף את העיקרון של אי־תלותו של בנק ישראל בממשלה. ההוראות שלא יחולו, על פי המוצע, הן אלה:

81. תשלום אגרות לבנק הנגיד, באישור המועצה ובהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע בצו הוראות דבר אגרות שישולמו לבנק בעד שירותים שהוא נותן לפי חוק זה או לפי חוקים אחרים, לתאגידים בנקאיים או לכל אדם אחר.
82. פטור ממס לענין תשלום מסים, ארנונות, אגרות ותשלומי חובה אחרים, דין הבנק כדין המדינה.
83. סודיות (א) לא יגלה אדם ידיעה שנמסרה לו ולא יראה מסמך שהוגש לו לפי חוק זה, ואולם מותר לגלות ידיעה או להראות מסמך אם הנגיד יראה צורך בכך לצורכי הליך פלילי, לרבות חקירה פלילית.
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאי הנגיד לגלות ידיעה או להראות מסמך לרשות פיקוח, ובלבד שנוכח כי הידיעה או המסמך מתבקשים לצורך מילוי תפקידיה של רשות הפיקוח.
- (ג) לא יגלה אדם ידיעה ולא יראה מסמך שנמסרו לו לפי הוראות סעיף קטן (ב).
84. הגבלות לאחר פרישה מי שפרש משירותו בבנק, לרבות חבר ועדה וחבר מועצה, יחולו עליו הוראות חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969⁵⁰ (להלן – חוק שירות הציבור), בשינויים המחוייבים; סעיף 3 לחוק שירות הציבור יחול על הנגיד, על המשנה לנגיד, על עובד שהנגיד מינה לחבר הנהלת הבנק ועל עובד שהיה מדורג ערב פרישתו באחת מחמש הדרגות העליונות בדירוג עובדי הבנק.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 84 סעיף 66 לחוק הקיים קובע:
"הגבלות לאחר פרישה"

66. מי שפרש משירותו בבנק יחולו עליו הוראות חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969 (להלן – חוק שירות הציבור), בשינויים המחוייבים לפי הענין וכן בשינויים הבאים:

(1) סעיף 3 לחוק שירות הציבור יחול על הנגיד, על משנה לנגיד, על עובד שהנגיד מינה לחבר הנהלת הבנק ועל עובד שהיה מדורג ערב פרישתו באחת מחמש הדרגות העליונות בדירוג עובדי הבנק;

(2) מי שפרש משירותו בבנק לא יהיה דירקטור בתאגיד בנקאי, לא יהיה עובד של תאגיד בנקאי ולא יועסק על ידי תאגיד בנקאי, אם במסגרת תפקידו בבנק הגיע לידי מידע מתאגיד בנקאי אחר, אשר הימצאותו בידי התאגיד הבנקאי שבו הוא מבקש לקבל תפקיד כאמור, עלול לפגוע פגיעה של ממש בעסקי התאגיד האחר (להלן – המידע);

(3) הוראות פסקה (2) לא יחולו אם עברה שנה מיום שהמידע הגיע לידי מי שפרש משירותו בבנק או אם ניתן לו היתר לפי חוק שירות הציבור, לקבלת תפקיד כאמור;

נוכח מעמדם ואופי תפקידם של חברי הוועדה המוניטרית וחברי המועצה, מוצע להחיל גם עליהם את ההגבלות הקבועות בחוק שירות הציבור.

מוצע לא לכלול בחוק החדש את ההגבלות הקבועות בסעיף 66(2) ו-3 לחוק הקיים. הוראות כאלה לא קיימות בחקיקה לגבי גופים מפקחים אחרים, וממילא הן מיותרות

סעיף 81 החוק הקיים אינו מסמיך את הבנק לגבות תשלומים על שירותים שהוא נותן. למניעת אי-בהירויות בענין זה, מוצע לקבוע הוראה כללית המאפשרת גביית אגרות.

סעיף 82 סעיף זה דומה בעיקרו לסעיף 63 לחוק הקיים, המשווה את הבנק למדינה לענין תשלום מסים, אגרות ותשלומי חובה אחרים. מוצע להבהיר כי הוראה זו חלה גם לגבי ארנונה.

סעיף 83 סעיף 65 לחוק הקיים קובע:

"סודיות"

65. (א) לא יגלה אדם ידיעה שנמסרה לו ולא יראה מסמך שהוגש לו לפי חוק זה, אולם מותר לגלות ידיעה אם הנגיד יראה צורך בכך לצורכי תביעה פלילית.

(ב) לענין גילוי מסמכים וידיעות לבית משפט דין הבנק כדין המדינה.

סעיף קטן (א) המוצע דומה לסעיף 65(א) לחוק הקיים, בתוספת הבהרה כי גילוי ידיעה שנמסרה לפי החוק או מסמך שהוגש לפיו אפשרי גם לצורכי חקירה פלילית, לפי החלטות הנגיד.

מוצע להסמיך את הנגיד לגלות ידיעה או להראות מסמך לרשות פיקוח כהגדרתה בסעיף 1, אם השתכנע כי הידיעה או המסמך דרושים להם לצורך מילוי תפקידם. סעיף זה משלים את המוצע בסעיף 90 ויוצר הדרגות בהעברת מידע בין הבנק לבין הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר. גם על מידע שהועבר לפי סעיף קטן (ב) מוצע להחיל חובת סודיות.

⁵⁰ ס"ח התשכ"ט, עמ' 144.

85. (א) הבנק ייצג את המדינה בכל עניין הנוגע לחברות המדינה בקרן המטבע הבין-לאומית, בבנק להסדרי סליקה בין-לאומיים, בבנק הבין-לאומי לשיקום ופיתוח, וכן במוסדות כספיים בין-לאומיים אחרים על פי החלטת הממשלה.
- (ב) הבנק רשאי לבצע כל פעולה הנדרשת לצורך הייצוג, לרבות השקעה במניותיו של מוסד כספי בין-לאומי.
86. לעניין פקודת השטרות [נוסח חדש]³¹, דינו של הבנק כדין בנקאי כמשמעותו באותה פקודה.
87. תעודה הנחזית כתעודה שניתנה מאת הנגיד, או מאת אדם שהנגיד הרשהו לכך בכתב, והמעידה על המצורף אליה שהוא מטבע או שהוא מטבע מזויף, תשמש ראיה לכך, כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר.
88. הממשלה ממונה על ביצוע חוק זה.
89. בפקודת הבנקאות, 1941³² –
- (1) בסעיף 8(ב1), המילה "מימוש" – תימחק, ובמקום "סעיף 44 לחוק בנק ישראל, התשי"ד–1954" יבוא "סעיף 37 לחוק בנק ישראל, התש"ע–2010";
- (2) בסעיף 8ד(א), ברישה, במקום "באישור הממשלה" יבוא "באישור הוועדה כהגדרתה בחוק בנק ישראל, התש"ע–2010";
- (3) בסעיף 15א2א(א), אחרי "להראות מסמך" יבוא "לעובד בנק ישראל לשם מילוי תפקידו וכן".
90. בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א–1981³³, בסעיף 50ב(א), אחרי "כמשמעותה בסעיף 2 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח–1968" יבוא "לבנק ישראל".
- תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)

ד ב ר י ה ס ב ר

את סעיף 44 לחוק הקיים ומרחיבו, ודן לא רק במימוש השעבוד כי אם גם במעמדו של השעבוד. לפיכך מוצע לתקן בהתאם את הסעיפים האמורים בפקודת הבנקאות ובחוק מערכות תשלומים.

לסעיף 89(2)

סעיף 78 לפקודת הבנקאות מסמיך את הנגיד לנקוט אמצעים לשמירת יציבותו של בנק, ובכלל זה הוא רשאי באישור הממשלה, למנות לבנק כושל מנהל מורשה, מפקח מיוחד וועדת הנהלה. מוצע להמיר את הצורך באישור הממשלה לשם נקיטת אמצעים אלה באישור הוועדה המוניטרית.

לסעיף 89(3)

סעיף 15א2 לפקודת הבנקאות מאפשר למפקח על הבנקים, על אף חובת הסודיות שבסעיף 15 לפקודת הבנקאות, למסור מידע לרשות ניירות ערך ולמונה על שוק ההון, הביטוח והחיסכון במשרד האוצר. מוצע לאפשר העברת מידע ומסמכים שהגיעו לידי המפקח על הבנקים גם לידי עובדים במחלקות אחרות בבנק ישראל, לשם מילוי תפקידיהם.

סעיף 90 בסעיף 50ב(א) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א–1981, מאפשר למונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר למסור מידע

בשל חובות הסודיות החלות על עובדי בנק ישראל, אם מכוח חוק בנק ישראל ואם מכוח פקודת הבנקאות, 1941 (להלן – פקודת הבנקאות).

סעיף 85 בהתאם לסעיף 71 לחוק הקיים, ייצג הבנק את המדינה בכל עניין הנוגע לחברות המדינה בקרן המטבע הבין-לאומית ובבנק הבין-לאומי לשיקום ופיתוח. לאור הניסיון שנצבר בבנק בכל הקשור לייצוג המדינה בארגונים בין-לאומיים, מוצע לקבוע כי הבנק ייצג את המדינה גם בבנק להסדרי סליקה בין-לאומיים. במוסדות כספיים בין-לאומיים אחרים ייצג הבנק את המדינה לפי החלטת הממשלה. מוצע לאפשר לבנק לבצע כל פעולה הנדרשת לצורך הייצוג, כגון השקעה במניותיו של המוסד הכספי הבין-לאומי.

סעיף 86 הסעיף המוצע וזהה לסעיף 72 לחוק הקיים.

סעיף 87 הסעיף המוצע המוצע וזהה לסעיף 67 לחוק הקיים.

סעיף 88 הסעיף המוצע וזהה לסעיף 80 לחוק הקיים.

סעיפים לסעיף 189(1) ו-93

89 ו-93 סעיף 8(ב1) לפקודת הבנקאות, וסעיף 16(ג) לחוק מערכות תשלומים, מחילים את הוראות סעיף 44 לחוק הקיים על מימוש שעבוד של ניירות ערך להבטחת אשראי שנתן בנק ישראל לפי פקודת הבנקאות ולפי חוק מערכות תשלומים. סעיף 37 המוצע מחליף

³¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 2, עמ' 12.

³² ע"ר 1134, תוס' 1, עמ' 69(ע); 85(א); ס"ח התשס"ח, עמ' 684.

³³ ס"ח התשמ"א, עמ' 208; התשס"ט, עמ' 292.

91. תיקון חוק יסודות התקציב
 בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985³⁴ –
- (1) בסעיף 21, בהגדרה "גוף מתוקצב", המילים "בנק ישראל" – יימחקו;
  - (2) בסעיף 32, בהגדרה "גוף מתוקצב", בסופה יבוא "וכן בנק ישראל";
  - (3) בסעיף 33(א), אחרי "המידע יימסר בהסכמת השר הנוגע בדבר" יבוא "ולגבי בנק ישראל – בהסכמת ראש הממשלה";
  - (4) בסעיף 33א(ג)(4), אחרי "סעיף 29(א)" יבוא "ולעניין עובדים ובעלי תפקידים בבנק ישראל – לפי סעיפים 74 ו-75 לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010";
  - (5) בסעיף 35, בפסקאות (1) ו-(5), בסופן יבוא "ולגבי עובד בנק ישראל – לפי סעיף 74 ו-75 לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010".
92. תיקון חוק הביקורת הפנימית
 בחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992³⁵ –
- (1) בסעיף 1, בהגדרה "גוף ציבורי", בסופה יבוא:
 "6) בנק ישראל";
  - (2) בסעיף 10א(א), פסקה (2) – תימחק.
93. תיקון חוק מערכות תשלומים
 בחוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008³⁶, בסעיף 16(ג), המילה "מימוש" – תימחק, ובמקום "סעיף 44 לחוק בנק ישראל, התשי"ד-1954" יבוא "סעיף 37 לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010".

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 92 בנק ישראל ראה את עצמו מאז ומתמיד כפוף לחוק הביקורת הפנימית, והחוק האמור אף מתייחס אליו במפורש, ואולם משום מה נפקד מקומו מההגדרה "גוף ציבורי" שבסעיף 1 לחוק הביקורת הפנימית. מוצע להוסיף את בנק ישראל להגדרה האמורה.

לפי סעיף 20(א)(6) לחוק המוצע, מינוי המבקר הפנימי של הבנק יהיה בידי המועצה, לפי הצעת ועדת ביקורת, והפסקת כהונתו תיעשה בידי המועצה. סעיף 12 לחוק הביקורת הפנימית דן בהפסקת כהונתו של מבקר פנימי ומפרט את נושאי המשרה בגופים השונים, שהפסקת כהונתו של מבקר פנימי או השעייתו, שלא בהסכמתו, טעונה את אישורם. בהתאם לסעיף 12(א)(2) שם, בבנק ישראל די בהחלטת הנגיד לשם הפסקת כהונתו של מבקר פנימי או השעייתו; פסקה (3) מתייחסת ל"גוף ציבורי אחר", ולפיה הפסקת כהונתו או השעייתו של מבקר פנימי שלא בהסכמתו לפני תום התקופה אשר לה נתמנה, טעונות החלטה של הגוף הממלא תפקיד דומה לתפקיד דירקטוריון בחברה, שתתקבל ברוב של שני שלישים, לאחר שניתנה למבקר הפנימי אפשרות לשאת לפני המועצה את דברו בעניין.

מוצע לא להסתפק בהחלטת הנגיד להפסקת כהונתו של מבקר הפנים בנסיבות אלה, ולבטל את פסקה (2), ובכך תחול על בנק ישראל הוראת פסקה (3), והחלטה זו תהיה טעונה החלטה של המועצה ברוב של שני שלישים.

למפקח על הבנקים ולרשות ניירות ערך, מוצע לאפשר לממונה למסור מידע גם לבנק ישראל. על מידע שנמסר כאמור חלה חובת סודיות.

סעיף 91 סעיף 21 לחוק יסודות התקציב, כולל את בנק ישראל בהגדרתה "גוף מתוקצב" ותוצאה מכך חלות על הבנק הוראות סעיפים 29, 29א ו-29ב לחוק יסודות התקציב, שעניינם שינויים בשכר ובתנאי שירות, בדיקת הסכם חורג ותוצאות בטלות הסכם חורג. הואיל ובסעיפים 74 עד 77 מוצעות הוראות מיוחדות בכל הקשור להנהגת שינויים בשכר ובתנאי השירות של עובדי הבנק ובבקרה על כך, שיבואו במקום הוראות סעיפים 29, 29א ו-29ב בחוק יסודות התקציב, מוצע להוציא את בנק ישראל מההגדרה "גוף מתוקצב". יצוין כי הוראות סעיף 29ב(ב) לחוק יסודות התקציב הוחלו על הסכם החורג מההוראות שנקבעו לפי סעיף 75 לחוק המוצע, בהתאמות המחויבות.

עם זאת מוצע להוסיף את בנק ישראל להגדרה "גוף מתוקצב" שבסעיף 32 לחוק יסודות התקציב, כדי להמשיך ולהחיל על הבנק את הוראות חוק יסודות התקציב לגבי מסירת מידע למנהל הכללי של משרד האוצר ומסירת דיווחים לממונה על השכר והסכמי העבודה במשרד האוצר, ולהבהיר שאייקיום הוראות סעיפים 74 ו-75 לחוק המוצע יהווה עבירת משמעת בהתאם לחוק יסודות התקציב.

³⁴ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60; התשס"ט, עמ' 328.

³⁵ ס"ח התשנ"ב, עמ' 198; התשנ"ח, עמ' 73.

³⁶ ס"ח התשס"ח, עמ' 184.

94. בחוק מילווה קצר מועד, התשמ"ד-1984³⁷, בסעיף 6, במקום הסיפה המתחילה במילים "להרחבתם או לצמצומם" יבוא "כדי להשיג את מטרת בנק ישראל ולמלא את תפקידיו כאמור בסעיפים 3 ו-4 לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010".
95. בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ח-1975³⁸, בתוספת השניה, במקום פרט 18 יבוא: "18. הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית - לפי חוק בנק ישראל, התש"ע-2010".
96. בחוק ניירות ערך, בסעיף 1, בהגדרה "ניירות ערך", אחרי "בידי הממשלה" יבוא "או בידי בנק ישראל".
97. (א) חוק בנק ישראל, התשי"ד-1954³⁹ - בטל.
(ב) חוק הפיקוח על המטבע, התשל"ח-1978⁴⁰ - בטל.
98. תחילתו של חוק זה ביום י"ט בסיוון התש"ע (1 ביוני 2010) (להלן - יום התחילה).
(א) הנגיד שכהן ערב יום התחילה ימשיך לכהן בתפקידו עד תום התקופה שלה מונה.
(ב) משנה לנגיד שכהן ערב יום התחילה ימשיך לכהן בתפקידו עד תום חמש שנים מהיום שבו החלה כהונתו, בכפוף להוראות סעיף 10(ב) סיפה.
(ג) השכר ותנאי השירות שנקבעו לנגיד ולמשנה לנגיד ערב תחילתו של חוק זה ימשיכו לחול גם אחרי תחילתו של חוק זה על הנגיד ועל המשנה לנגיד שמונו ערב תחילתו של החוק.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע להחליף את האמור בפרט 18, לאור ביטולן של הוועדה המייעצת והמועצה המייעצת והקמתן של הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית.

סעיף 99 לסעיף קטן (ב)

לפי סעיף 8 המוצע ימונה משנה אחד לנגיד. על פי החוק הקיים, ניתן למנות שני משנים לנגיד. מוצע שאם ערב תחילתו של חוק זה יכהנו שני משנים, יושאר מצב זה על כנו עד לתום התקופה שלה מונו. כן מוצע להבהיר, כי על אף שתקופת כהונתו הראשונה של משנה לנגיד לפי סעיף 10 לחוק הקיים היא 4 שנים, תקופת כהונתו של משנה לנגיד שכהן ערב יום התחילה תהיה 5 שנים, ואולם זאת בכפוף להוראות סעיף 10(ב) המוצע.

לסעיף קטן (ג)

על פי סעיף 12 המוצע, הממשלה תקבע את השכר ותנאי השירות של הנגיד, השכר של המשנה לנגיד יהיה בשיעור של 90% מזה של הנגיד ותנאי השירות שלו ייקבעו בידי הממשלה. מוצע להחיל הוראות אלה רק על הנגידים והמשנים לנגיד שימונו לאחר תחילתו של החוק. על אלה שיכהנו ביום תחילת החוק ימשיכו לחול השכר ותנאי השירות שנקבעו להם קודם לכן.

סעיף 94 חוק מילווה קצר מועד, התשמ"ד-1984, מסמך את הממשלה להוציא איגרות מילווה קצר מועד ומורה כי הממשלה תמכור אותן לבנק ישראל בלבד ותשתמש בתמורה לשם פירעון המילווה לפי החוק האמור או לתשלום ריבית עליו. סעיף 6 לחוק האמור קובע:

"פעולות מוניטריות

6. בנק ישראל ימכור את איגרות החוב לציבור ויקנה אותן ממנו, כל אימת שהדבר נחוץ לדעת נגיד בנק ישראל להרחבתם או לצמצומם של אמצעי התשלום כמשמעותם בסעיף 35 לחוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, וכדי למלא את תפקידי בנק ישראל המפורטים בסעיף 3 לחוק האמור"

החוק המוצע אינו כולל את המונח "אמצעי תשלום", ומוצע להפנות למטרות בנק ישראל ותפקידיו כאמור בסעיפים 3 ו-4 לחוק המוצע.

סעיף 95 סעיף 60 לחוק החברות הממשלתיות קובע כי הוראות סעיפים מסוימים של החוק בעניין מינוי דירקטורים, יחולו לעניין מינוי לכהונה בגופים שהוקמו בחוק, בשינויים המחויבים. רשימת "הגופים שהוקמו בחוק" מפורטת בתוספת השניה לחוק החברות הממשלתיות, ובפרט 18 שבה נקבע "הוועדה המייעצת והמועצה המייעצת - חוק בנק ישראל, התשי"ד-1954".

³⁷ ס"ח התשמ"ד, עמ' 69; התשס"ג, עמ' 142.

³⁸ ס"ח התשל"ח, עמ' 132; התשס"ט, עמ' 179.

³⁹ ס"ח התשי"ד, עמ' 192; התשס"ח, עמ' 189.

⁴⁰ ס"ח התשל"ח, עמ' 108; התשס"א, עמ' 180.

(ד) החברים מקרב הציבור בוועדה שיתמנו לראשונה לאחר תחילתו של חוק זה, יתמנו לתקופות כלהלן: אחד יתמנה לשנתיים, אחד יתמנה לשלוש שנים, ואחד יתמנה לארבע שנים; מי שמונה כאמור לשנתיים, לא יתמנה תקופה זו כתקופת כהונה לענין סעיף 28(א).

(ה) החברים מקרב הציבור במועצה שיתמנו לראשונה לאחר תחילתו של חוק זה, יתמנו לתקופות כלהלן: אחד יתמנה לשנה, שניים יתמנו לשנתיים, אחד יתמנה לשלוש שנים, ואחד יתמנה לארבע שנים; מי שמונה כאמור לתקופה של שנה או שנתיים, לא יתמנה תקופה זו כתקופת כהונה לענין סעיף 28(א).

(ו) לא הוקמה ועדה או לא הוקמה מועצה, יהיו הסמכויות שהוקנו בחוק זה לוועדה או למועצה, לפי הענין, בידי הנגיד, עד להקמתה.

(ז) אין בהוראות סעיף 37(א) כדי לגרוע מכוחו של שעבוד ניירות ערך המשמש ערובה להתחייבות של המשעבד כלפי צד שלישי, אם לפני תחילתו של חוק זה היה כוחו יפה כלפי נושים אחרים של המשעבד, לפי הוראות כל דין.

(ח) כל עוד לא הוסכם אחרת לגבי התשלומים ושיעורי הריבית כאמור בסעיף 48(ג), ימשיכו לחול לגביהם ההסדרים הנוהגים בין הבנק לבין הממשלה עובר לתחילתו של חוק זה.

(ט) הוראות סעיף 75 יחולו גם לגבי הסכם או הסדר שהוסכם או הונהג ערב תחילתו של חוק זה ואשר חלה לגביו הוראת סעיף 29(ב) לחוק יסודות התקציב; לענין זה ייקרא סעיף 75(א) כאילו במקום "נוגד לכאורה את הוראות סעיף 74(א) ולא אושר לפי הוראות סעיף 74(ב)" נאמר "נוגד לכאורה את הוראות סעיף 29(א) לחוק יסודות התקציב", והשינויים בסעיף 29(ב) לחוק יסודות התקציב הקבועים בסעיף 75(ג) יחולו רק לגבי פסקה (2)(ב) ופסקה (3) לסעיף האמור; הוראות סעיף 76 יחולו על הארכת מועדים לענין סעיף קטן זה.

(י) הוראות סעיפים 74 עד 77 לא יחולו לגבי שינויים בשכר, בתנאי פרישה או בגמלאות או על הטבות כספיות אחרות הקשורות לעבודה, של כל אחד מהמנויים להלן, ולגביהם ימשיכו לחול הוראות פרק ג' לחוק יסודות התקציב:

(1) חברי הנהלת הבנק שהחלו בעבודתם לפני תחילתו של חוק זה, למעט חברי הנהלה המועסקים לפי חוזה עבודה אישי שאושר לפי סעיף 29(א) לחוק יסודות התקציב לפני תחילתו של חוק זה או לפי סעיף 74 לחוק זה לאחר תחילתו של חוק זה;

(2) מי שפרש מהבנק לפני יום י"ח באב התשס"ח (19 באוגוסט 2008) – בכל הקשור להסכם או הסדר שהוסכם או הונהג לפני המועד האמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיפים קטנים (ד) ו-(ה)

על פי החוק המוצע, יוקמו ועדה מוניטרית ומועצה מינהלית, שבין חבריהן ימונו אנשים מקרב הציבור לתקופה של 4 שנים. כדי שלא כל החברים מקרב הציבור בוועדה המוניטרית ובמועצה המינהלית יתחלפו בעת ובעונה אחת, מוצע לקבוע כי במינוי הראשון של חברים מקרב הציבור, הם ימונו לתקופות שונות. עם זאת, מאחר שלפי זה, חלק מן המינויים יהיה לתקופות כהונה קצרות ביותר, ולאור העובדה שלפי סעיף 28(א) יתאפשרו רק שתי תקופות כהונה בוועדה ובמועצה, מוצע שלגבי מי

שמונה לתקופות כהונה של שנה או שנתיים, תקופות אלה לא יימנו כתקופת כהונה לענין הסעיף האמור.

לסעיף קטן (ו)

כדי למנוע מצב שבו אם החוק החדש ייכנס לתוקף בטרם הוקמו הוועדה המוניטרית והמועצה המינהלית, או מי מהן, לא יהיה ניתן להפעיל את הסמכויות הנתונות להן בחוק, מוצע להקנות במקרה כזה את הסמכויות האמורות לנגיד, עד להקמתן.

נספח לדברי הסבר

פרק שלישי: הון הבנק, קרן מילואים וחלוקת רווחים

להלן נוסח חוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, שמוצע בסעיף 97(א), לבטלו:

הון הבנק

פרק ראשון: פרשנות

הגדרות

1. בחוק זה –

"הוועדה", "המועצה" – הוועדה המייעצת או המועצה המייעצת, שנתמנתה לפי סעיף 20 או 23, הכל לפי העניין;

"הנגיד" – נגיד הבנק שנתמנה לפי סעיף 8;

"מטבע" – כאמור בסעיף 1 לחוק מטבע השקל החדש, תשמ"ה-1985;

"מטבע חוץ" –

(1) שטרי כסף או שטרי בנק או מעות שהם הילך חוקי בכל ארץ שהיא, חוץ ממטבע ישראלי, וכן שטרי כסף, שטרי בנק או מעות שהיו בזמן מן הזמנים הילך חוקי והניתנים להמרה למטבע שהוא הילך חוקי בכל ארץ שהיא;

(2) שטרי חליפין, אגרות אשראי ויתרות בבנק המשתלמים שלא במטבע ישראלי;

"תאגיד בנקאי" – כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981, לרבות תאגיד עזר כמשמעותו באותו חוק.

פרק שני: בנק ישראל ותפקידיו

בנק ישראל ומעמדו

2. (א) מוקם בזה בנק שייקרא "בנק ישראל" (להלן – הבנק), ושהיא גוף מואגד, ותפקידיו, סמכויותיו והנהלתו יהיו כנקבע בחוק זה.

(ב) הבנק רשאי להתקשר בחוויים, לרכוש, להחזיק ולהעביר רכוש, ולהיות צד בכל משא ומתן, משפטי או אחר, ולעשות כל פעולה אחרת לביצוע חוק זה.

תפקידי הבנק

3. תפקידיו של הבנק יהיו לנהל, להסדיר ולכוון את מערכת המטבע וכן להסדיר ולכוון את מערכת האשראי והבנקאות בישראל, בהתאם למדיניותה הכלכלית של הממשלה ולהוראות חוק זה, על מנת לקדם באמצעים מוניטאריים –

(1) ייצוב ערכו של המטבע בישראל ומחוץ לישראל;

(2) רמה גבוהה של ייצור, תעסוקה, הכנסה לאומית והשקעות הון בישראל.

מקום מושבו של הבנק

4. מקום מושבו של הבנק יהיה בירושלים, והוא רשאי לפתוח סניפים ולמנות סוכנים בכל מקום אחר.

5. (א) הון הבנק יהיה עשרה מיליון לירות.

(ב) שר האוצר רשאי להורות, לפי המלצת הנגיד ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, על הגדלת הון הבנק ועל המקורות להגדלת ההון.

קרן שמורה

6. (א) לבנק תהיה קרן שמורה בסכום של עשרה מיליון לירות.

(ב) הנגיד רשאי, באישור שר האוצר וועדת הכספים של הכנסת, להורות –

(1) על הגדלת סכום הקרן השמורה בדרך הפרשה מתוך רווחי הבנק;

(2) על שימוש בכספי הקרן השמורה להגדלת הון הבנק או לכיסוי הוצאות הבנק היתרות על הכנסותיו.

רווחי הבנק

7. תוך ששים יום מתום כל שנת עסקים של הבנק יעביר הבנק לממשלה את רווחיו הנקיים, ובלבד שאם ניתנה הוראה לפי סעיף 6(ב) (1) יפריש תחילה לקרן השמורה את הסכום הקבוע בהוראה.

פרק רביעי: הנגיד, ומשנה לנגיד – סמכויותיהם ותפקידיהם

הנגיד

8. נגיד הבנק ימונה על ידי נשיא המדינה על פי המלצתה של הממשלה.

תפקידי הנגיד

9. (א) הנגיד ינהל את הבנק.

(ב) הנגיד ישמש יועץ לממשלה בעניני מטבע ובענינים כלכליים אחרים.

משנה לנגיד

10. הממשלה, תוך התייעצות עם הנגיד, תמנה משנה לנגיד או שני משנים לנגיד.

תפקידי משנה לנגיד

11. משנה לנגיד ימלא אותם תפקידים מתפקידי הנגיד ויהא מוסמך באותם הסמכויות מסמכויותו שהנגיד יקבעם באישור הממשלה, ויסייע בידי הנגיד בביצוע תפקידיו לפי חוק זה; בהעדרו של הנגיד ימלא את מקומו וישתמש בסמכויותיו המשנה לנגיד שייקבע על ידי הממשלה.

תקופת כהונתו של הנגיד והמשנה לנגיד

12. מינויים של הנגיד ושל משנה לנגיד יהיה לחמש שנים ואפשר לשוב ולמנותם; אלא שמינויו הראשון של משנה לנגיד יהיה לארבע שנים.

איסור התעסקות

13. הנגיד והמשנה לנגיד חייבים להקדיש את כל שעות עבודתם לענייני הבנק ואסור להם –

(1) להיות חבר כנסת או חבר רשות מקומית;

(2) להיות בעל מניות או בעל זכות דומה אחרת בתאגיד בנקאי;

(3) להיות עובד ציבורי, כמשמעותו בפקודת הפרשנות, או למלא כל משרה ממשלתית או אחרת, בשכר או בלי שכר;

(4) לעסוק בכל עסק;

אולם מותר להם –

(1) להיות נציג הממשלה או הבנק בחברה שהשליטה עליה בידי הממשלה או למלא תפקיד במוסד ציבורי או במוסד מדעי, או להתמנות ולפעול כחבר ועדה שהורכבה על ידי הממשלה או הכנסת, והכל שלא על מנת לקבל פרס;

(2) לקבל תפקיד אקדמאי;

(3) להיות, בהסכמת הממשלה, חבר בוועדה בין לאומית ובמוסד בין לאומי, שלא על מנת לקבל פרס.

משכורת וקצבה לנגיד ולמשנה לנגיד

14. הממשלה תקבע את המשכורות של הנגיד ושל משנה לנגיד.

הפסקת כהונתו של הנגיד

15. (א) נשיא המדינה רשאי, על פי הצעת הממשלה שהוגשה בכתב, להפסיק את כהונתו של הנגיד, אם –

(1) קיימים חילוקי דעות בין הממשלה לבין הנגיד בשאלות עקרוניות של מדיניות הנוגעות לתפקידי הבנק המפורטים בסעיף 3, והמונעים, לדעת הממשלה, שיתוף פעולה יעיל;

(2) עשה מעשה שלדעת הממשלה אינו הולם את מעמדו כנגיד;

(3) פעל בניגוד לאמור בסעיף 13;

(4) איבד את הכושר לבצע תפקידיו.

(ב) הצעת הממשלה לנשיא לפי סעיף קטן (א) תובא לידיעת ועדת הכספים של הכנסת עם הגשתה לנשיא.

משכורת וקצבה לנגיד שהופסקה כהונתו

16. הופסקה כהונתו של הנגיד לפי סעיף 15(1) או (4), תשולם משכורתו עד תום תקופת הכהונה שנתמנה לה, ועם תום אותה תקופה תשולם לו קצבה שתיקבע לפי סעיף 14; אך לא תשולם לנגיד משכורת כאמור, אם הופסקה כהונתו לפי סעיף 15(2) או (3).

התפטרות הנגיד לרגל חילוקי דעות

17. החליטה הממשלה לקבל את התפטרות הנגיד לאחר שהודיע הנגיד לממשלה, לשרגל חילוקי דעות בשאלות עקרוניות של מדיניות הנוגעות לתפקידי הבנק המפורטים

בסעיף 3, אין הוא רואה אפשרות שיתוף פעולה יעיל, והמליצה הממשלה על יסוד זה לפני נשיא המדינה על קבלת התפטרותו של הנגיד והנשיא קיבל אותה, תשולם לנגיד משכורתו עד תום תקופת הכהונה שנתמנה לה ועם תום תקופה זו תשולם לו קצבה שתיקבע לפי סעיף 14.

הפסקת כהונתו של המשנה לנגיד

18. הממשלה רשאית, לאחר התייעצות עם הנגיד, להפסיק את כהונתו של משנה לנגיד אם –

(1) עשה מעשה שלדעת הממשלה אינו הולם את מעמדו כמשנה לנגיד;

(2) פעל בניגוד לאמור בסעיף 13;

(3) איבד את הכושר לבצע תפקידיו.

משכורת וקצבה למשנה לנגיד שהופסקה כהונתו

19. הופסקה כהונתו של משנה לנגיד לפי סעיף 18(3), תשולם לו משכורתו עד תום תקופת הכהונה שלה נתמנה, ועם תום אותה תקופה תשולם לו קצבה שתיקבע לפי סעיף 14; אך לא תשולם למשנה לנגיד משכורת כאמור, אם כהונתו הופסקה לפי סעיף 18(1) או (2).

פרק חמישי: ועדה מיעוצת, מועצה מיעוצת – מינוין ותפקידיהן

מינוי ועדה מיעוצת

20. (א) הממשלה תמנה ועדה מיעוצת של לא יותר מאחד עשר חברים ותמנה מהם יושב ראש וסגנו. לפחות שבעה מחברי הוועדה לא יהיו עובדים של תאגיד בנקאי.

(ב) סגן יושב ראש ימלא את תפקידיו של יושב ראש, כל אימת שיושב ראש נעדר מתפקידו העדר זמני.

תפקיד הוועדה

21. הוועדה תייעץ לנגיד בכל ענין שעליו להיוועץ אתה לפי חוק זה, ובכל ענין אחר הנוגע לתפקידי הבנק המפורטים בסעיף 3.

סדרי הדיון של הוועדה

22. (א) הוועדה תכנס בהזמנת שכתב על ידי היושב ראש שלה לפחות אחת לחודש וכל אימת שידרוש זאת הנגיד.

(ב) רוב חברי הוועדה וביניהם היושב ראש יהיו מנין חוקי בישיבות הוועדה.

(ג) הנגיד יהיה נוכח בישיבות הוועדה.

המועצה ותפקידיה

23. (א) הממשלה תמנה מועצה מיעוצת שתהיה מורכבת מחברי הוועדה ועוד עשרה חברים. יושב ראש הוועדה יהיה גם יושב ראש המועצה, וסגנו של יושב ראש הוועדה יהיה גם סגנו של יושב ראש המועצה, והוא ימלא את תפקידיו של יושב ראש המועצה, כל אימת שנעדר מתפקידו העדר זמני. לפחות עשרה מחברי המועצה לא יהיו עובדים של מוסד בנקאי.

(ב) הנגיד ימסור למועצה דין וחשבון על עיצוב המדיניות המוניטארית ועל כל הצעדים החשובים שיש לנקוט לביצוע מדיניות זו.

(ג) המועצה תייעץ לנגיד בכל ענין הנוגע לתפקידי הבנק שיובא בפניה על ידי הוועדה או שיועלה על סדר יומה על ידי אחד מחבריה.

(ד) המועצה תכונס בהזמנות שבכתב על ידי היושב ראש שלה לפחות אחת לחדשיים וכל אימת שידרשו זאת הנגיד או שבעה מחברי המועצה.

(ה) רוב חברי המועצה וביניהם היושב ראש יהיו מנין חוקי בישיבות המועצה.

(ו) הנגיד יהיה נוכח בישיבות המועצה.

רוח על דיוני הוועדה והמועצה

24. הנגיד ימציא לממשלה, מדי חודש בחדשו, דין וחשבון על הדיונים וההחלטות של הוועדה והמועצה ועל הצעדים שננקטו בעקבותיהם.

פסלות להיות חבר הוועדה או המועצה

25. עובד מדינה לא יהיה חבר בוועדה או במועצה.

תקופת הכהונה של חבר הוועדה או המועצה

26. חבר הוועדה וחבר המועצה יתמנו לשנתיים ואפשר לשוב ולמנותם.

פרק ששי: אמצעי תשלום

סמכות להוציא מטבע

27. הבנק רשאי להוציא ולחזור ולהוציא מטבע בסכום שלא יעלה על הסכום שקבע הנגיד בהתייעצות עם הוועדה ובאישור הממשלה.

איסור על הוצאת מטבע

28. (א) שום אדם זולת הבנק לא יוציא ולא יפיץ שטרי כסף, שטרי בנק, מעות, מסמך או כל דבר אחר, אשר הנגיד, לאחר התייעצות עם הוועדה, קבע כי הם עשויים להיות תחליף למטבע.

(ב) שר האוצר רשאי להחרים כל תחליף מטבע.

התחייבות הבנק לפי שטרי כסף ומעות

29. כל מטבע הוא התחייבות הבנק שלעומתו הבנק יחזיק בזכות לטובתו; ואולם מטבע המוחזק בידי הבנק לא יראהו כמטבע שהוצא ולא יהיה חלק מחשבון זכות או חובה של הבנק.

הילך חוקי

30. הצעת מטבע תהא הילך חוקי בישראל, כדי הסכום הנקוב במטבע.

שטרי כסף או מעות, צורתם ותכנם

31. (א) הנגיד, בהתייעצות עם המועצה ובאישור שר האוצר, יקבע את ערכם הנקוב, צורתם, תכנם ושאר הפרטים של שטרי הכסף שיוצאו לפי סעיף 27; שטרי הכסף ישאו את חותם חתימותיהם של הנגיד ושל יושב ראש המועצה.*

(ב) הנגיד, בהתייעצות עם המועצה ובאישור שר האוצר, יקבע את ערכן הנקוב של המעות שיוצאו לפי סעיף 27, תרכובתן, משקלן, תבניתן ושאר פרטיהן*.

ביטול שטרי כסף ומעות

32. (א) הנגיד רשאי, באישור הממשלה וועדת הכספים של הכנסת, להורות בצו כי שטרי כסף ומעות המצויינים בצו לא יהיו הילך חוקי בישראל.

(ב) המוסר שטרי כסף או מעות שבוטלו כאמור בסעיף קטן (א) לבנק ישראל תוך תקופה שתיקבע בצו יהיה זכאי לקבל תמורתם ללא עמלה הילך חוקי שווה ערך.

(ג) לא יהיה בצו לפי סעיף קטן (א) (להלן – צו ביטול) כדי לגרוע מכל חיקוק הקובע את יחידת המטבע או את חלוקתה.

(ד) משניתן צו ביטול, כל אימת שיש לשלם במזומנים סכום שלא ניתן לשלמו אלא בשימוש בשטר כסף או במעה שבוטלו, יעוגל הסכום לסכום הקרוב שניתן לשלמו בהילך חוקי, וסכום שניתן לעגלו כך כלפי מעלה או כלפי מטה – יעוגל כלפי מעלה.

(ה) בצו ביטול מותר לקבוע כי הוראות סעיף קטן (ד) יחולו גם לענין תשלום שלא במזומנים ולענין רישום, דרך חובה או לפי ברירת המשלם או הרושם.

פירוט מטבע

33. (א) המוסר לבנק סכום כסף במטבע זכאי לקבל תמורתו באותו סכום, וללא תשלום, שטרי כסף או מעות בעלי ערך נקוב ככל שידרוש המוסר, אלא שאם לא יוכל הבנק ליתן ככל שידרוש המוסר, יתן שטרי כסף או מעות שערכם הנקוב קרוב ביותר לערך הנקוב שדרש המוסר.

(ב) חובת הבנק לפי סעיף קטן (א) לא תתפרש כחובה ליתן למוסר מטבע בעל תכונה מיוחדת או מטבע שהוצא, הודפס או הוטבע בשנה מסוימת דווקא.

מטבעות זכרון, מטבעות מיוחדים ופריטים נומיסמטיים

33א. (א) הוציא הבנק מטבע שהוכרו על ידי הנגיד בהתייעצות עם הממשלה כמטבע זכרון, או כמטבע מיוחד, או הוציא הבנק לציבור פריט נומיסמטי שהוא הילך חוקי בישראל, לא יתן אותם הבנק, על אף האמור בסעיף 33, אלא לחברה שתמונה לכך על ידי שר האוצר בהסכמת הנגיד.

(ב) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי למנוע מהבנק לשמור לעצמו מטבעות זכרון, מטבעות מיוחדים או פריטים נומיסמטיים או לתתם במתנה למי שימצא לנכון.

(ג) הנגיד, באישור המועצה, יקבע את ערכם הנקוב של המטבעות שיוצאו לפי סעיף קטן (א), תרכובתם, משקלם, תבניתם ושאר פרטיהם.

34. הממשלה, לפי הצעת הנגיד, תתקין תקנות שלפיהן יוצא מן המחזור מטבע שנפגם, אגב שימוש או שנשמד, ובדבר החלפתו של מטבע כאמור ולפי תנאים שייקבעו בתקנות.

רוח על עליית אמצעי התשלום

35. עלו אמצעי התשלום ביום מסויים בחמישה-עשר אחוזים או יותר על סך כל אמצעי התשלום שהיו אי פעם בתוך שנים-עשר החודשים האחרונים שלפני אותו יום, יגיש הנגיד מיד דין וחשבון על כך לממשלה ולועדת הכספים של הכנסת ובו יפרט את הסיבות שגרמו לדעתו לעליית אמצעי התשלום ואת ההצעות שהוא מציע לממשלה בדבר האמצעים שיש לנקוט בעקבות העליה האמורה.

"אמצעי תשלום" לצורך סעיף זה – סך כל המטבע שבמחזור ופקדונות עובר ושב שבמוסדות בנקאיים, למעט מטבע שבידי מוסדות בנקאיים ופקדונות עובר ושב של הממשלה ושל מוסדות בנקאיים.

פרק שביעי: פעולות במטבע חוץ

עסקאות בנכסים בעלי ערך בין-לאומי

36. הבנק רשאי לרכוש, להחזיק ולהעביר זהב, מטבע חוץ וניירות ערך של ממשלות זרות.

הגבלה על עסקאות במטבע חוץ

37. עסקאות במטבע חוץ ייעשו על ידי הבנק רק עם הממשלה, הסוכנות היהודית לא"י, הקרן הקיימת לישראל, קרן היסוד בע"מ, תאגיד בנקאי, בנק או מוסד כספי מחוץ לישראל, מוסד בין-לאומי או עם ממשלה זרה.

סמכות ללוות ולערוב

38. (א) הבנק רשאי, באישור הממשלה, ללוות מממשלה זרה, מבנק או ממוסד כספי מחוץ לישראל, או ממוסד כספי בין-לאומי (כל אלה ייקראו להלן – מוסדות חוץ) ולשעבד להלוואה כוז נכסים המוחזקים על ידי הבנק; הממשלה רשאית, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לערוב בשם המדינה להלוואה כוז.

(ב) הבנק, באישור הממשלה, רשאי להלוות כספים למוסד חוץ.

(ג) הבנק, באישור הממשלה, רשאי לערוב להלוואה שניתנה למדינה או לכל אדם בישראל, על ידי מוסד חוץ, אם לדעת הנגיד ההלוואה היא לתועלת הציבור.

הסכמים מסחריים

39. הממשלה תיוועץ בנגיד על כל הסכם מסחרי-פיננסי עם מוסד חוץ, לפני חתימתו.

פיקוח על מטבע חוץ

40. הממשלה רשאית להעביר לבנק כל סמכות מסמכויותיה לפי תקנות ההגנה (כספים), 1941, או כל חוק אחר שיבוא במקומו.

שער החליפין של המטבע

41. הממשלה תיוועץ בנגיד לפני כל החלטה הנוגעת לשער החליפין של המטבע.

פרק שמיני: עסקאות אשראי של הבנק

אשראי לתאגידים בנקאיים

42. לשם הסדרת היקף האשראי הבנקאי, שערו ויעודו, רשאי הבנק לספק כספים לכל תאגיד בנקאי, על ידי נכיון שטרי חליפין, שטרי חוב או מסמכים אחרים העוברים לסוחר או על ידי הלוואות מובטחות להנחת דעתו של הבנק.

תנאים למתן אשראי

43. הנגיד רשאי, לאחר התייעצות עם הוועדה, לקבוע כללים לגבי התנאים שמוסדות בנקאיים יידרשו לקיימם על מנת לקבל אשראי מהבנק ובכלל זה שער הריבית וגובה העמילות ותשלומים אחרים שהם רשאים לקבל מלקוחותיהם. כללים שייקבעו כאמור יובאו לידיעתו של כל תאגיד בנקאי לפי דרישתו.

מילוות ומקדמות חירום

44. הנגיד רשאי, בנסיבות שהן לדעתו נסיבות חירום, להורות על מתן הלוואות אף לתאגיד בנקאי שאינו יכול לקיים את התנאים שנקבעו לפי סעיף 43, אם נתן התאגיד בטוחות להנחת דעתו של הנגיד, ולהורות לתאגיד הלווה שכל עוד לא פרע את ההלוואה כולה לבנק, לא יתן ולא יאריך כל אשראי או ישקיע כל השקעה אחרת, אלא באישורו המוקדם של הבנק.

מימוש שעבוד של ניירות ערך להבטחת אשראי

44א. (א) על אף הוראות סעיף 19(ב) לחוק המשכון, התשכ"ז-1967 (בסעיף זה – חוק המשכון), לא יממש הבנק שעבוד של ניירות ערך, שעבוד זכות לניירות ערך או שעבוד חשבון של ניירות ערך, על ניירות הערך שבו כפי שיהיו מעת לעת, שנעשה כערובה למתן אשראי לתאגיד בנקאי כאמור בפרק זה, לפי סעיף 17(3) לחוק המשכון, אלא לאחר שמסר הודעה על כוונתו לעשות כן, שני ימי עסקים מראש, לחייב ולכל אדם שזכותו עלולה להיפגע מן המימוש.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאי הבנק לממש שעבוד כאמור באותו סעיף קטן בלא מסירת הודעה מראש, בהתקיים, לדעת הנגיד או מי שהוא הסמיך לכך, אחד מאלה, ובלבד שהבנק ימסור הודעה על המימוש סמוך לאחר ביצועו, לחייב ולכל אדם שזכותו עלולה להיפגע מן המימוש:

(1) עיכוב במימוש השעבוד עלול לפגוע באופן משמעותי ביכולת לפרוע את ההתחייבות המובטחת באמצעות מימוש השעבוד;

(2) מתקיימים תנאים אחרים המחייבים מימוש מיידי של השעבוד, כולו או חלקו.

(ג) לעניין החובה ליתן הודעה לפי סעיף זה, לא יראו העברה של ניירות הערך המשועבדים לבנק לחשבון בבעלותו הבלעדית של הבנק כמימוש.

44. (א) הבנק לא יתן לממשלה הלוואה למימון הוצאותיה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) הבנק רשאי לתת לממשלה, לפי בקשתה –

(1) מקדמה ארעית לצורך גישור זמני על פערים בתזרים המזומנים של הממשלה בביצוע התקציב (להלן – מקדמה ארעית), ובלבד שסך כל המקדמה הארעית לא יעלה, בכל עת, על 1.6% מסך כל התקציב השנתי הרגיל לאותה עת, ואולם בשתי תקופות במהלך שנת הכספים, לפי בחירת הממשלה, שכל אחת מהן לא תארך יותר מ-30 ימים, יכול סך כל המקדמה הארעית יגיע עד ל-3.2% מסך כל התקציב השנתי הרגיל לאותה עת.

(2) הלוואה בדרך של רכישת איגרות חוב שהנפיקה הממשלה לשם מימון עודף הוצאותיה במטבע חוץ על פני הכנסותיה במטבע חוץ;

(3) הלוואה לשם החזר חובותיה לבנק שנוצרו על-פי דין, למעט חובות על-פי פסקה (1); תנאי ההלוואה ומועדי פרעונה ייקבעו בהסכם בין שר האוצר לבין הנגיד.

(ג) איגרות חוב שתמכור הממשלה לבנק לפי סעיף קטן (ב)(2) יהיו מאחד הסוגים הסחירים הנמכרים לציבור לפי חוק מלווה המדינה, התשל"ט-1979, כפי שיקבע שר האוצר בהתייעצות עם הנגיד, והוראות החוק האמור יחולו עליהן, ואולם המגבלה על יתרת סכום המלווה שבסעיף 1 שבו לא תחול; איגרות החוב יימכרו במחיר השוק כפי שיוסכם בין שר האוצר לבין הנגיד.

(ד) שר האוצר בהתייעצות עם הנגיד, רשאי לקבוע הוראות ותנאים נוספים לביצוע סעיף קטן (ג).

44.א. עד 3.45. (בוטלו).

עסקאות בניירות ערך

46. (א) הבנק רשאי לקנות או למכור בשוק ניירות ערך של המדינה וכן ניירות ערך אחרים שהם התחייבות לתשלום במטבע ישראלי ונושאים ריבית קבועה.

(ב) הבנק ישתמש בסמכותו לפי סעיף זה כל אימת שהדבר נחוץ, לדעת הנגיד, להרחבתם או לצמצומם של אמצעי התשלום כמשמעותם בסעיף 35, ועל מנת למלא אחד התפקידים המפורטים בסעיף 3.

הוצאת ניירות ערך

47. הבנק רשאי, לאחר התייעצות עם הוועדה ובאישור הממשלה, להוציא ניירות ערך של הבנק, לקבוע תנאיהם, למכרם ולקנותם.

פקדונות הבנק

48. הבנק רשאי לקבל פקדונות מאת מוסדות בנקאיים.

פרק תשיעי: הסדר הנזילות של תאגידים בנקאים

נכסים נזילים של תאגידים בנקאיים

49. (א) הנגיד רשאי, לאחר התייעצות עם הוועדה ובאישור הממשלה, להורות לתאגידים בנקאיים להחזיק נכסים נזילים בשיעור מסויים ולפי הרכב מסויים, אם הנכסים הנזילים אינם מורכבים מיתרות בבנק בלבד ולקבוע את השיעור האמור בין כאחוז מסויים של סך כל התחייבויות התאגיד בפקדונות או של כל נכסיו או של זה וזה ובין בדרך אחרת, וכן לקבוע שיעורים שונים לפי סוגי הפקדונות או הנכסים שיוגדרו בהוראות לענין זה.

(ב) כל אימת שיתעורר ספק אם התחייבות מסויימת של תאגיד בנקאי יש לראותה כפקדון, יכריע בדבר הנגיד.

(ג) "נכסים נזילים" – יתרות המופקדות בבנק ונכסים אחרים שהנגיד יקבעם לאחר התייעצות עם הוועדה באישור הממשלה.

דין וחשבון על הנכסים הנזילים

50. (א) תאגיד בנקאי יגיש לבנק, לפי דרישת הנגיד ובמועד שקבע דין וחשבון ובו פרטים על התחייבויותיו ונכסיו ככל הדרוש לחישוב סכום הנכסים הנזילים שעליו להחזיק ועל הנכסים הנזילים שהוא מחזיק בפועל.

(ב) לא הגיש תאגיד בנקאי דין וחשבון כאמור בסעיף קטן (א) במועד שקבע הנגיד, יהא חייב בתשלום קנס לבנק בסכום או בשיעור שיקבע הנגיד בצו בהתייעצות עם הוועדה ובלבד שהקנס לא יעלה על 15,000 לירות לכל יום איחור.

דין תאגיד בנקאי שלא החזיק נכסים נזילים

51. לא החזיק תאגיד בנקאי נכסים נזילים לפי סעיף 49, יהא חייב בתשלום ריבית לבנק, בשיעור שקבע הנגיד בהתייעצות עם הוועדה, על ההפרש שבין סך כל הנכסים הנזילים שאותו תאגיד היה חייב להחזיק, לבין סך כל הנכסים הנזילים שהחזיק לכל תקופה שהיה בה הפרש כאמור; נוסף על כך, רשאי הנגיד להורות לאותו תאגיד בנקאי, כי בתקופה שנקבעה באותה הוראה, יפסיק התאגיד או יגביל, בדרך שנקבעה בהוראה, ליתן אשראי או להשקיע השקעות ולא יחלק רווחים לבעלי המניות שלו.

ריבית על יתרות המוחזקות בבנק

52. הבנק רשאי לשלם ריבית לתאגידים בנקאיים על יתרותיהם או על חלק של יתרותיהם המוחזקים בבנק.

פרק עשירי: הסדר האשראי הבנקאי

תקרות לאשראי, להשקעות ולהתחייבויות

53. (א) נגיד בנק ישראל רשאי, לאחר התייעצות עם הוועדה ובאישור הממשלה, להורות לתאגידים בנקאיים להגביל את סך כל האשראי, ההשקעות או ההתחייבויות שלהם; לענין סעיף זה, "הגבלה" – לרבות הקפאה והקטנה.

פרק אחד עשר: הבנק – בנקאי וסוכן פיסקלי של הממשלה

הבנק סוכן הממשלה

57. (א) הבנק יהיה בישראל הבנקאי והסוכן הפיסקלי היחיד של הממשלה.

(ב) הבנק לא יקבל מהממשלה שכר בעד שירותיו לפי סעיף זה אלא במקרים שהוסכם עליהם עם שר האוצר.

(ג) הנהלת מילות המדינה תהיה בידי הבנק, אם אין הוראה אחרת בחוק לגבי מילווה מסויים.

(ד) הממשלה לא תקבל הלוואות ולא תוציא ניירות ערך אלא לאחר התייעצות עם הנגיד.

ניהול חשבון בבנק

57א. (א) הנגיד רשאי להתיר למי שאינו ממשלה או תאגיד בנקאי, לנהל חשבון בבנק ישראל ובלבד שהשתכנע שעיסוקו הבלעדי של אותו גוף הוא בקבלת כספים והעברתם בהיקפים משמעותיים יחסית לכלל פעילות זו במשק.

(ב) הנגיד רשאי לקבוע תנאים לניהול חשבון כאמור, לרבות גביית עמלות ניהול או עמלות אחרות.

פרק שנים עשר: פרסום דינים וחשבונות ובקורת

דין וחשבון

58. הבנק יערוך ויפרסם ברשומות –

(1) ביום חמישי בכל שבוע דין וחשבון המשקף את סך כל המטבע שבמחזור בסיום העבודה ביום הרביעי שקדם לו ואת הנכסים שהוחזקו בידי הבנק לעומת ההתחייבויות לגבי אותו מטבע;

(2) לפחות אחת לחודש דין וחשבון המשקף את הרכבם ושוויים של נכסי הבנק ואת התחייבויותיו עם סיום העסקים באחד הימים של אותו חודש. יום הסיום ויום הפרסום וכן הפרטים שיוכללו בדין וחשבון ייקבעו על ידי הנגיד בהתייעצות עם הוועדה.

דין וחשבון שנתי

59. תוך חמישה חודשים לאחר תום כל שנת עסקים של הבנק, יגיש הנגיד לממשלה ולועדת הכספים של הכנסת דין וחשבון שיפורסם ברבים ושיכלול מאזן שנתי וחשבון ריווח והפסד וכן סקירה המשקפת את מצב הבנק וקווי פעולתו אותה שנה, האמצעים שנקטו אגב ביצוע קווי פעולה אלה, ניתוח התנאים הכלכליים והכספיים והתנודות באמצעי התשלום ומצב נכסיו הבינלאומיים של הבנק.

שנת העסקים של הבנק

60. שנת העסקים של הבנק תהיה תקופת השנה המסתיימת ב־31 בדצמבר.

(ב) בהוראות לפי סעיף קטן (א) רשאי הנגיד לקבוע כי תאגיד בנקאי שיחרוג מהגבלות שיוטלו עליו יהיה חייב לשלם לבנק ישראל קנס בשיעורים כפי שיקבע.

(ג) בהוראות לפי סעיף קטן (א) רשאי הנגיד –

(1) להטיל את ההגבלות על כל התאגידים הבנקאיים או על סוגים מהם;

(2) לקבוע הגבלות נפרדות לסוגים שונים של אשראי, השקעות או התחייבויות;

(3) לקבוע את הבסיס לחישוב ההגבלה לפי מצב האשראי, ההשקעות או ההתחייבויות של כל תאגיד בנקאי ביום מסויים או במשך תקופה מסויימת;

(4) לקבוע את ההגבלה בשיעור יציב או משתנה מהבסיס האמור;

(5) לקבוע את שיטת חישוב החריגות, אם דרך כלל ואם לסוגים מסויימים.

שיעור הנכסים ביחס להון

54. הנגיד רשאי, לאחר התייעצות עם הוועדה, לקבוע בצו את השיעור המינימלי של הון נפרע ושל יתרת רווחים נקיים שלא חולקו, אשר תאגיד בנקאי מצווה להחזיק כאחוז מסך כל נכסיו או מסך כל סוג מסויים בנכסיו שיפורט בצו.

הוראות בדבר אגרות אשראי

55. הנגיד רשאי, לאחר התייעצות עם הוועדה, להורות לתאגידים בנקאיים לא להוציא אגרות אשראי, אלא אם הופקד כנגדה סכום במוזמנים בשיעור שקבע באותה הוראה, והוא רשאי לקבוע שיעורים שונים לסוגי עסקאות שונים המתממנים באגרות אשראי.

שער הריבית

56. (א) הנגיד רשאי, לאחר התייעצות עם הוועדה, ובאישור הממשלה, לקבוע בצו, דרך כלל או לסוגים של פקדונות או של עסקאות אשראי, את שער הריבית המכסימלי שתאגיד בנקאי רשאי לשלם על פקדונות וכן את שער הריבית המכסימלי, התקופות לצבירת הריבית, שיעורי העמילות והנכיון ותשלומים אחרים שתאגיד בנקאי רשאי לקבל בעד נכיון שטרות או בעד הלוואות ועסקאות אשראי אחרות.*

(ב) צו לפי סעיף זה טעון אישור ועדת הכספים של הכנסת.

חובת דיווח

56א. (א) נגיד בנק ישראל רשאי לקבוע בצו כי תאגידים בנקאיים חייבים לדווח לבנק ישראל על נכסיהם, על התחייבויותיהם ועל הונם, במועדים ובדרך שיקבע.

(ב) נגיד בנק ישראל או מי שהסמיך לכך רשאי לדרוש מתאגיד בנקאי לדווח לבנק ישראל על עסקאות שעשה, והוא רשאי לעשות כאמור דרך כלל, לסוג מסוים של עסקאות או לעסקה מסויימת, לתקופות, במועדים ובדרך שיקבע.

דינים וחשבונות לוועדת הכספים של הכנסת

61. הנגיד רשאי, בכל עת, להגיש דינים וחשבונות לממשלה ולועדת הכספים של הכנסת ולבוא לפנייה בכל ענין הנוגע לפעולותיו של הבנק, והוא יגיש דין וחשבון בעניינים כאמור כל אימת שועדת הכספים של הכנסת תדרוש.

ביקורת על ידי מבקר המדינה

62. (א) הבנק הוא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(6) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 (נוסח משולב) [להלן – חוק מבקר המדינה].

(ב) ההוראות שבסעיפים אלה בחוק מבקר המדינה, לא יחולו על ביקורת המבקר על הבנק –

(1) סעיף 10(ב), לענין הצעת הממשלה;

(2) בסעיף 14(א), הקטע המתחיל "ואם ראה צורך בכך" ועד סוף סעיף קטן (א);

(3) סעיף 20(ג), לענין המצאת הדין וחשבון לשר הכלכלה והתכנון ולשר הנוגע לענין;

(4) סעיף 21, לענין בקשת הממשלה.

(ג) הוראות סעיף זה יחולו על הבנק ועובדיו גם ביחס לפעילותם על פי כל דין אחר.

פרק שלושה עשר: הוראות וסמכויות שונות

טור ממש

63. לענין תשלום מסים, אגרות ותשלומי חובה אחרים דין הבנק כדין המדינה.

64. (בוטל).

סודיות

65. (א) לא יגלה אדם ידיעה שנמסרה לו ולא יראה מסמך שהוגש לו לפי חוק זה, אולם מותר לגלות ידיעה, אם הנגיד יראה צורך בכך לצרכי תביעה פלילית.

(ב) לענין גילוי מסמכים וידיעות לבית משפט דין הבנק כדין המדינה.

הגבלות לאחר פרישה

66. מי שפרש משירותו בבנק יחולו עליו הוראות חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969 (להלן – חוק שירות הציבור), בשינויים המחויבים לפי העניין וכן בשינויים הבאים:

(1) סעיף 3 לחוק שירות הציבור יחול על הנגיד, על משנה לנגיד, על עובד שהנגיד מינה לחבר הנהלת הבנק ועל עובד שהיה מדורג ערב פרישתו באחת מחמש הדרגות העליונות בדירוג עובדי הבנק;

(2) מי שפרש משירותו בבנק לא יהיה דירקטור בתאגיד בנקאי, לא יהיה עובד של תאגיד בנקאי ולא יועסק על ידי תאגיד בנקאי, אם במסגרת תפקידו בבנק הגיע לידיו מידע מתאגיד בנקאי אחר, אשר הימצאותו בידי התאגיד הבנקאי שבו הוא מבקש לקבל תפקיד כאמור, עלול לפגוע פגיעה של ממש בעסקי התאגיד האחר (להלן – המידע);

(3) הוראות פסקה (2) לא יחולו אם עברה שנה מיום שהמידע הגיע לידי מי שפרש משירותו בבנק או אם ניתן לו היתר, לפי חוק שירות הציבור, לקבלת תפקיד כאמור.

עדות על מטבע

67. תעודה הנחזית כתעודה שניתנה מאת הנגיד, או מאת אדם שהנגיד הרשהו לכך בכתב, והמעידה על המצורף אליה שהוא מטבע או שהוא מטבע מזויף, תשמש ראיה על כך, כל עוד לא הוכח היפוכו של הדבר.

נכסי בנק לאומי והתחייבויותיו במחלקת ההוצאה

68. כל הנכסים המוחזקים על ידי בנק לאומי לישראל בע"מ במחלקת ההוצאה שהוקמה לפי פקודת שטרי בנק, התש"ח-1948, וכל התחייבות הבנק האמור לפי שטרי הבנק שהוצאו על סמך אותה פקודה, מועברים בזה לבנק, ובנק לאומי לישראל בע"מ משוחרר בזה מכל התחייבות שהועברה כאמור.

69. (בוטל).

70. (בוטל).

ייצוג בפני קרן המטבע הבין-לאומית והבנק הבין-לאומי לשיקום ופיתוח

71. הבנק ייצג את המדינה בכל ענין הנוגע לחברות המדינה בקרן המטבע הבין-לאומית והבנק לשיקום ופיתוח.

פקודת שטרי חליפין

72. לענין פקודת שטרי חליפין, דינו של הבנק כדין בנקאי כמשמעותו באותה פקודה.

עבירות

73. (א) מי שעבר על האמור בסעיף 28, דינו – מאסר שנתיים או קנס 200,000 לירות או שני הענשים כאחד.

(ב) (בוטל).

(ג) מי שעבר על הוראה אחרת מהוראות חוק זה או על הוראה שניתנה על פי הסעיפים 43, 44, 51 או 53 עד 55, או על הוראה אחרת שניתנה על פי חוק זה ושפורסמה ברשומות, וכן מי שבידועין מסר הודעה בלתי נכונה במסמך שהגיש או שהשיב תשובה בלתי נכונה לשאלה שנשאל לענין חוק זה, דינו – מאסר שנה או קנס 100,000 לירות או שני הענשים כאחד.

עבירה על ידי חבר בני אדם

74. נעברה עבירה על ידי חבר בני אדם, יאשם בעבירה גם כל מי שבעת ביצוע העבירה היה חבר ההנהלה, מנהל, או שותף של אותו חבר בני אדם, אם לא הוכיח אחד משני אלה –

(1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו;

(2) שהוא נקט בכל האמצעים הנאותים להבטחת שמירתו של חוק זה.

החזקת פקדונות בתאגידים בנקאיים
75. הבנק רשאי להחזיק פקדונות בתאגידים בנקאיים עד
תום שלוש שנים מיום תחילתו של חוק זה.

זכות חתימה

76. הנגיד רשאי לייפות את כוחו של כל עובד בבנק
לחתום במקומו בשם הבנק, בדרך כלל, על מסמך מסויים
או סוג מסויים של מסמכים.

ביטול חוקים

77. בטלים –

(1) פקודת שטרי בנק, התש"ח-1948;

(2) פקודת המטבע, התש"ח-1948, למעט הסעיפים
1 ו-2 שבה;

(3) פקודת מטבעות קטנות, התש"ט-1948.

תחולת החוק העותומני

78. החוק העותומני מיום 9 רג'ב 1304 (9 באפריל 1877)
ופקודת הריבית (השער החוקי) לא יחולו על תאגידים
בנקאיים.

תחילת תוקף

79. הממשלה באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאית
בהודעה שתפורסם ברשומות, לקבוע תאריכי תוקף שונים
לסעיפים שונים של חוק זה, ובלבד שתקפם של כל סעיפי
חוק זה יהיה לא יאוחר מתום שנה מיום פרסום חוק זה
ברשומות.

ביצוע

80. הממשלה ממונה על ביצוע חוק זה.

להלן נוסח חוק הפיקוח על המטבע, התשל"ח-1978,
שמוצע בסעיף 97(ב), לבטלו:

הגדרות

1. בחוק זה –

"אזור", וכל מונח אחר הקשור אליו – כהגדרתם בחוק
להארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה
והשומרון וחבל עזה – שיפוט בעבירות ועזרה
משפטית), התשכ"ח-1967;

"היתר" – היתר שניתן על פי סעיף 9;

"זהב" – (נמחקה);

"מוסד בנקאי" – (נמחקה);

"מטבע חוץ" – כל מטבע שהוא הילך חוקי במדינה
כלשהי ואינו מטבע ישראלי, או זכות למטבע
כאמור;

"נייר ערך" – מסמך המקנה זכות בתאגיד, מסמך
המקנה זכות לתביעה מתאגיד, התחייבות
לתשלום שהוצאה מטעם מדינה או מוסד שלטוני
אחר, זכות לכל אחד מאלה או מסמך המעיד על
זכויות כאמור;

"נייר ערך חוץ" – כל אחד מאלה:

(1) נייר ערך שהקרו, הריבית או הדיבידנד עליו
משתלמים במטבע חוץ, או שברירה בידי בעלו
לדרוש תשלומם במטבע-חוץ, והכל בין שהוצא
נייר הערך מחוץ לישראל ובין שהוצא בישראל;

(2) נייר ערך של חברה הרשום בפנקס החברים
מחוץ לישראל;

"נכס" – למעט מטען אישי ולרבות מטבע חוץ, מטבע
ישראלי וזכות למטבע ישראלי ולרבות מסמך
המעיד על זכות לנכס;

"עסקה" – מכירה, קניה, קבלה לרשות, העברה
מרשות, הלוואה, פקדון, אשראי, שכירות, תשלום,
משיכת שטר לרבות שיק, מחילה, מתנה, ויתור,
קיוזו, הכרה בחוב, או התחייבות לביצוע כל אחד
מאלה, וכן פעולה יש יש בה כדי ליצור זכויות
או חובות בנכס, לשנותן, להעבירן או לבטלן, בין
שהן מוחלטות ובין שהן מותנות, בין שהאדם
העושה אותן פועל לטובת עצמו ובין שהוא פועל
לטובת אחר, ואף אם הוא פועל באמצעות שלוח
או נאמן;

"תושב חוץ" – מי שאינו תושב ישראל;

"תושב ישראל" – כל אחד מאלה:

(1) אזרח ישראלי, או מי שנמצא בישראל או
באזור על פי אשרת עולה או תעודת עולה, או
על פי רשיון לישיבת קבע, ובלבד שבשנים עשר
החודשים האחרונים שקדמו לביצוע פעולה,
עסקה או למילוי חובה אחרת לפי חוק זה שהה
בישראל או באזור תקופה העולה על 180 ימים,
ברציפות או לסירוגין;

(2) תאגיד שנרשם או שחובה עליו להירשם
בפנקס המתנהל על פי כל דין בישראל או באזור,
ומי שאינו יחיד שעיקר פעילותו בישראל או
באזור;

(3) מי שמתקיימים בו התנאים שקבע שר
האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת,
שלפיהם יש לראותו כתושב ישראלי לענין חוק
זה או התקנות על פיו.

עסקאות

2. (א) עסקה במטבע חוץ או בנייר ערך חוץ שתושב
ישראל צד לה טעונה היתר, בין אם נעשתה בישראל
ובין אם נעשתה מחוץ לישראל.

(ב) עסקה שתושב חוץ צד לה, למעט עסקאות
שדרכם של תיירים לעשותן, טעונה היתר לכל אחד
מהצדדים לה אם נעשתה בישראל, או אם נעשתה
מחוץ לישראל לגבי נכס בישראל.

(ג) עסקה שמותר לתושב חוץ לעשותה על פי סעיף
קטן (ב), אין בכך כדי לגרוע מהצורך בהיתר לפי סעיף
קטן (א) לתושב ישראלי שהוא צד לאותה עסקה.

3. הוצאת נכס מישראל, בין במשלוח ובין בדרך אחרת, טעונה היתר.

יבוא מטבע ישראלי

4. הכנסה לישראל של מטבע ישראלי או זכות למטבע ישראלי, בין במשלוח ובין בדרך אחרת, טעונה היתר.

מקרקעין

5. עסקה במקרקעין המצויים בישראל שתושב חוץ צד לה, ועסקה במקרקעין המצויים מחוץ לישראל שתושב ישראל צד לה, טעונות היתר.

החזקת מטבע חוץ

6. (א) החזקת מטבע חוץ או נייר ערך חוץ בידי תושב ישראל, טעונה היתר.

(ב) תושב ישראל שיש בידו, לפקודתו או בשליטתו מטבע חוץ, יציע אותו למכירה למי ששר האוצר או המפקח יקבע, וזלת אם ניתן לו היתר לעשות בו בדרך אחרת.

מינוי מפקח

7. (א) שר האוצר רשאי למנות מפקח וסגן מפקח על מטבע חוץ מבין עובדי המדינה או מבין עובדי בנק ישראל; מינוי מבין עובדי בנק ישראל יהיה לפי המלצת נגיד בנק ישראל.

(ב) סמכות הנתונה בחוק זה למפקח נתונה גם לסגנו.

(ג) הודעה על מינוי לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.

8. (בוטל).

מתן היתרים

9. (א) שר האוצר, המפקח או מי שאחד מהם הסמיך לכך רשאי להתיר פעולות ועסקאות הטעונות היתר לפי חוק זה, בהיתר כללי, בהיתר לסוגים או בהיתר אישי.

(ב) היתר יכול שיינתן גם לאחר מעשה, אולם היתר אישי הניתן כך טעון אישור היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה.

(ג) היתר יכול שיהא מותנה גם בדיווח, ואולם אין באי מילוי חובת דיווח של צד לעסקה כדי לפגוע בתוקף ההיתר כלפי צד שמילא אחר חובותיו על פי ההיתר, או שלא הוטלו עליו חובות דיווח כאמור.

חוקה תקנות

10. כל צו, היתר, פטור, מינוי או תקנה אחרת על פי חוק זה, יכול שיהיו כלליים, לסוג ענינים או לענין מסויים, לסוגי בני אדם או לאדם מסויים.

11. (בוטל).

מסירת מידע

12. (א) שר האוצר רשאי להתקין תקנות הבאות לחייב מסירת מידע הנוגע לביצוע הוראות חוק זה.

(ב) שר האוצר או המפקח רשאים להורות לאדם למסור מידע הנוגע לביצוע הוראות חוק זה.

סמכות בדיקה

13. לצורך ביצוע חוק זה או לשם מניעה או גילוי של עבירה עליו, רשאי המפקח או מי שהוא הסמיך לכך בכתב, להיכנס לכל מקום כדי לבדוק מלאי או פנקסים ומסמכים אחרים, ולתפוס כל דבר העשוי לשמש ראיה במשפט על עבירה לפי חוק זה, ובכפוף להוראות חוק זה ינהגו בתפוס לפי הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, בשינויים המחוייבים, אולם אין להיכנס למקום המשמש למגורים בלבד אלא על פי צו חיפוש מאת בית משפט.

מסירת ידיעות, נכסים, מסמכים ותעודות אחרות

14. המפקח או מי שהוא הסמיך לכך בכתב רשאי לגבות ראיות מכל אדם, ולמטרה זו רשאי הוא לדרוש ידיעות, פנקסים, נכסים, מסמכים ותעודות אחרות שלדעתו יש בהם כדי להבטיח ביצועו של חוק זה.

כופר

15. עבר אדם עבירה לפי חוק זה או התקנות לפיו רשאי המפקח, או מי שהוא הסמיך לכך, באישור היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו ובהסכמתו של אותו אדם, לקחת מידו כופר כסף שלא יעלה על הקנס הגבוה ביותר שמותר להטילו בשל אותה עבירה; הוגש כתב אישום על אדם, אין לקבל כופר כסף בשל העבירה כל עוד לא הודיע היועץ המשפטי לממשלה על עיכוב הליכי המשפט.

ראיות

16. (א) הטוען שיש בידו היתר, עליו הראיה.

(ב) מסמך שעשאו מי שעוסק בעסקי בנק במהלך עסקיו הרגיל, בין שנעשה בישראל ובין שנעשה מחוץ לישראל, ישמש ראיה לכאורה על אמיתת תכנו בהליכים משפטיים לפי חוק זה.

עונשין

17. (א) מי שעשה אחת מאלה:

(1) עשה ללא היתר פעולה או עסקה הטעונה היתר לפי חוק זה;

(2) הפר תנאי של היתר שניתן לפי חוק זה;

(3) מסר ידיעה לא נכונה או לא שלמה, או שמסר מסמך או פנקס הכוללים ידיעה כאמור;

(4) השמיד או שינה כל מסמך או פנקס שנדרש למסרו –

דינו – מאסר שלוש שנים או קנס פי שלושה הקנס שנקבע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין), ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו – מאסר חמש שנים או קנס פי חמישה הקנס שנקבע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין; ואולם

רשאי בית המשפט להטיל על הנאשם קנס פי שלושה, ובעבירה בנסיבות מחמירות – פי חמישה, משווי הנכס או העסקה שלגביהם נעברה העבירה, הכל לפי הגבוה יותר.

(ב) מי שעשה אחת מאלה:

(1) הפריע לאדם מוסמך לבצע את סמכויותיו לפי חוק זה או מנע זאת ממנו;

(2) סירב או נמנע למסור ידיעה, מסמך או פנקס שהוא חייב למסרם, אם נדרש לעשות כן;

(3) הפר הוראה מהוראות חוק זה או תקנה לפיו שלא פורטו בסעיף קטן (א) –

דינו – מאסר שנה או קנס פי שלושה הקנס שנקבע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.

חילוט

18. (א) הורשע אדם בעבירה על הוראה מהוראות חוק זה או התקנות לפיו, יחולט הנכס שבו נעברה העבירה, אלא אם ציווה בית המשפט אחרת.

(ב) שולם כופר לפי סעיף 15, רשאי המפקח לצוות על חילוטו של נכס שנתפס ואשר נעברה בו עבירה לפי חוק זה או התקנות לפיו.

סודיות

18א. על ידיעה שנמסרה ומסמך שהוגש לפי חוק זה, יחולו הוראות סעיף 15א(א) ו-(ב) לפקודת הבנקאות, 1941.

תיקון חוק העונשין

19. (א) בחוק לתיקון דיני העונשין (עבירות חוץ) [נוסח משולב]. התשל"ג-1973, בסעיף 2(ב), אחרי פסקה (13) יבוא:

"(14) חוק הפיקוח על המטבע, התשל"ח-1978.

(ב) מתחילת חוק העונשין, התשל"ז-1977, תהיה פסקה (14) האמורה לפסקה (14) של סעיף 5(ב) לאותו חוק.

תיקון חוק ניירות ערך

20. בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 –

(1) בכותרת לפרק ז', לפני "הצעות לציבור" יבוא "הנפקות";

(2) בסעיף 39 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "הצעה לציבור של ניירות ערך טעונה אישור" יבוא "הנפקה של ניירות ערך והצעתם לציבור טעונות אישור";

(ב) האמור בסעיף קטן (ג) יסומן (ד) ולפניו יבוא:

"(ג) אישור לפי סעיף קטן (א) יכול שיהיה כללי, לסוגים או אישי."

ביטול

21. תקנות ההגנה (כספים), 1941 – בטלות.

תיקון התוספת

22. שר האוצר רשאי בצו להוסיף על התוספת או לגרוע ממנה.

ביצוע

23. (א) שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

(ב) סמכות הנתונה לשר האוצר על פי חוק זה, למעט הסמכות להתקין תקנות בנוט-פעל תחיקתי, רשאי השר לאצלה למפקח, כולה או מקצתה או בסייגים.

תחילה

24. תחילתו של חוק זה ביום כ"ב באדר ב' התשל"ח (31 במרס 1978).

תוספת

(בוטלה)

